Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 52 (1715) 1982 GRUODIS-DECEMBER 30 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Dvi "Aušros"

Pradėdami 1983-sius metus, visų pirma susiduriame su šimtamete Basanavičiaus "Aušros" sukaktimi. Jei daugelis kitų sukakčių mums tėra nebegrįžtamai praėję istoriniai faktai, nebejaudinantys dabarties žmogaus, tai "Aušros" sukaktis, kaip ir Maironio, nėra vien paprasta vadovėlinė istorija, netekusi ryšio su dabartimi. Tai sukaktis, kuri iš tolimos istorijos atkyla mūsų dabartin savo užmoju prasilaužti iš rusiškos vergijos lietuviškon laisvėn. Anuomet Lietuva buvo tapusi cariniu kalėjimu, kurio sienas saugojo milijoninė rusų armija. Atrodė, kad Lietuva niekad iš to kalėjimo neišsivaduos, kad stipriai saugomos to kalėjimo sienos niekad nesugrius. Pirmieji "Aušros" pasibeldimai į anas sienas buvo tiktai kūdikio stuksenimas į milžino tvirtovę. Būklė buvo beviltiška: iš vienos pusės stovėjo milžinas rusas, apsiginklavęs moderniausiais ano meto ginklais, iš kitos — lietuvis tik, galima sakyti, su kilpine rankoje. Bet tai buvo užmojis, kuris drįso viltis prieš viltį, kuris skleidė savo tikėjimą spaudos puslapiais, žadino tautą laisvam gyvenimui, ją įbangavo ir pasuko laimėjimo linkmė. "Aušra" carinio kalėjimo sienų nesugriovė, bet paruošė kalinamą tautą ateities įvykiams, kuriuose reikėjo aiškios tautinės sąmonės, reginčios laisvės kelius.

TIE LAISVĖS keliai atsivėrė, tiesa, žymiai vėliau, kai "Aušros" jau nebebuvo, tačiau pradėtasis užmojis nuolat stiprėjo, šakojosi ir tapo tvirta visos tautos srove, apie kurią sakė Maironis: "Nebeužtvenksi upės bėgimo". Ir tai nebuvo paslaptis. Aną nebeužtvenkiamą upės bėgimą gerai matė carinio kalėjimo sargai, bet jie buvo bejėgiai sulaikyti dvasinį tautos brendimą bei stiprėjimą. Negelbėjo nei gausūs kalėjimai, nei spaudos draudimas, nei pagaliau Sibiras. Tautos branda prasiveržė vidine savo dinamika, kuri ir laimėjo laisvę po daugiau kaip šimtmetį trukusios vergijos. Taip baigėsi pirmosios "Aušros" užmojis, pradėtas labai kukliomis pastangomis prieš šimtą metų. Atėjus Lietuvos laisvės laikotarpiui "Aušra" nebebuvo reikalinga, atrodė atgyvenusi savo misiją. Ji, kaip ir poetas Maironis, keliavo į archyvus bei muzėjus. Bet kai Lietuvos likimo keliai vėl staiga pasikeitė, kai kraštą vėl apjuosė geležinė sovietinių rusų siena, suaktualėjo ir Maironis, ir senoji "Aušra". Pastaroji atgimė naujais pavidalais, būtent, pogrindžio leidiniais, pavadintais įvairiais vardais, tačiau alsuojančiais ta pačia senosios "Aušros" dvasia. Vėliau atsirado ir antroji "Aušra" — pogrindžio leidinys, kuris net savo numeracija parodė norą tęsti tai, ką buvo pradėjusi senoji "Aušra". Tuo būdu visa Lietuvos pogrindžio spauda užėmė senųjų aušrininkų pozicijas, nukreiptas prieš naują vergiją.

KAIP anuomet prieš šimtą metų, taip ir dabar lietuviškoji "Aušra", įkūnyta pogrindžio spaudoje, stovi prieš milžiną sovietinį rusą, apsiginklavusį plienu ir komunizmu. Daug kam kyla nevilties pagunda ir verčia nusilenkti fizinei jėgai, grasinančiai sunaikinimu. Bet pastarųjų dešimtmečių patirtis parodė, kad baimė dėl fizinės grėsmės nėra pagrįsta. Dabar bijoti Lietuvoje reikia ne tankų, ne raketų, o dvasinio naikinimo proceso, kurin įeina ir tautos nureliginimas, ir nutautinimas. Tai didžioji pagunda, kuri labiausiai gresia mūsų tautai dabartiniu metu. Fiziškai užkariauti Lietuvą rusams užteko kelių dienų, vėliau — kelių mėnesių, bet užkariauti ją dvasiškai reikia dešimtmečių. Tas dvasinis jos užkariavimas vyksta moderniausiom priemonėm, įmantriais metodais, stambiomis pajėgomis, kurioms talkina ir daugelis pačių lietuvių. Todėl naujosios "Aušros" uždavinys — stiprinti tautą dvasiškai, kad ji, tvirtomis vergijos replėmis suspausta, pajėgtų atsilaikyti. Prie šio uždavinio turi jungtis ir laisvojo pasaulio lietuvių spauda, kurios balsas pasiekia Lietuvą radijo bangomis ir kitais keliais. Viduje gyvuojanti "Aušra" tegu aiškiai jaučia, kad ji nėra viena, kad jos pozicijose budi ir užsienio lietuvių spauda. Be to, tegu jinai jaučia, kad tas pozicijas remia ir tarptautinė laisvojo pasaulio spauda. Vidinės "Aušros" kova Lietuvoje yra geroji kova, skinanti kelius į ateities pergalę. **Pr. G.**

Lietuviškoji išeivijos spauda su dr. J. Basanavičiaus "Aušra", kuriai 1983 metais sueina 100 metų nuo pirmojo numerio išleidimo. V. Pranaičio nuotrauka atspausdinta torontiškės "Paramos" 1983 metų kalendoriuje

Pranešimas iš Europos

Du gynybos komitetai Lietuvoje

Prieš ketverius metus lapkričio 13 Lietuvoje buvo įsteigtas **Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komitetas** TTGKK. Jį sudarė penki plačiai žinomi ir gerbiami kunigai: Jonas Kauneckas, Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, Vincas Vėlavičius ir Juozas Zdebskis. Netrukus apie šį neoficialų, bet viešai veikiantį komitetą sužinojo ir pasaulio spauda.

Pareiškimai žurnalistams

1978 m. lapkričio 22 d. Maskvoje surengtoje spaudos konferencijoje trys komiteto nariai kunigai Svarinskas, Tamkevičius ir Zdebskis supažindino užsienio žurnalistus su komiteto nariais, tikslais ir pirmaisiais dokumentais.

Užsienio žurnalistams išdalytame Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto pareiškime, kuris buvo išsiuntinėntas Lietuvos vyskupams ir sovietinei vyriausybei, buvo nurodyta, kad sovietinėje valstybėje tikintieji neturi tokių teisių, kaip ateistai. Daugelis įstatymų, tvarkančių tikinčiųjų reikalus, neatitinka Lietuvos sąlygų ir prieštarauja ne tik sovietinei konstitucijai, bet ir tarptautiniams Sov. Sąjungos susitarimams. Todėl katalikai ryžosi įsteigti komitetą, siekiantį katalikams lygių teisių su ateistais.

Komitetas savo tikslą ginti tikinčiųjų teises ir užtikrinti jų lygybę su ateistais suprato kaip lojalią pilietinę pareigą, todėl programiniame pareiškime buvo pareikšta: "Savo veikla tikimės padėti tikintiesiems, o įgyvendinus teisinę ir praktinę tikinčiųjų ir ateistų lygybę, daug laimės ir Tarybų Sąjungos autoritetas krikščioniškuose Vakaruose".

Pirmieji dokumentai

Komitetas pasižadėjo veikti viešai, nesiekti jokių politinių tikslų, informuoti vyriausybę ir K. Bendrijos vadovybę, o, reikalui esant, ir visuomenę apie tikintiesiems daromas skriaudas, aiškinti jų teises ir padėti jas apginti.

Pirmąjį savo dokumentą Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas skyrė popiežiui Jonui-Pauliui II. Džiaugdamiesi popiežiaus pažadu kalbėti už vadinamąją "Tylos Bažnyčią", komiteto nariai pareiškė: "Suvokdami savo atsakomybę prieš Dievą ir Bažnyčią, taip pat žinodami, kad objektyvi informacija apie Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje nevisada pasiekdavo Apaštalų Sostą, mes, Lietuvos kunigai, ryžomės kalbėti ir ginti švenčiausias Bažnyčios ir tikinčiųjų teises, nes mūsų tyla ir laukimas sudaro palankiausias sąlygas griauti Bažnyčią iš vidaus ir išorės. Šiuo tikslu mes ir susibūrėme į Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą".

Antrame savo dokumente komitetas prašė leisti tremtiniams vyskupams Sladkevičiui ir Steponavičiui eiti ganytojų pareigas. Trečiasis dokumentas, adresuotas Sov. Sąjungos vidaus reikalų ministeriui, nurodė, kad valdžia, neleisdama velioniui kunigui Masilioniui aplankyti savo brolį Amerikoje, laužė Baigiamąjį Helsinkio Aktą. Ketvirtasis dokumentas reiškė protestą religijų reikalų tarybos įgaliotiniui Anilioniui dėl kunigų Jono Zubraus, Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus nubaudimo už Vėlinių procesiją.

Neabejotinai istorinės reikšmės Lietuvos tikintiesiems buvo komiteto dokumentas numeris penktas, kuriam viešai pritarė 522 Lietuvos kunigai ir du vyskupai. Dokumentas pasmerkė "Religinių susivienijimų nuostatus" kaip "antihumaniškus, antikonstitucinius, prieštaraujančius visuotinei žmogaus teisių deklaracijai ir kitiems tarptautiniams Tarybų Sąjungos susitarimams".

"LKB Kronika", komentuodama šį įspūdingą Lietuvos kunigų solidarumą bei vieningumą, ta proga teigė, jog tai "ne tik pademonstravo (kunigų) solidarumą su Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetu, bet ir parodė, kad 1940-79 m. sovietinis totalizmas nepajėgė palaužti jų dvasios ir ištikimybės Bažnyčiai".

Sovietų spaudimas

Nevisi komiteto dokumentai pasiekė užsienį. Iki 1981 m. pabaigos buvo paskelbta daugiau kaip 50 įvairių dokumentų, ginančių tikinčiųjų teises, keliančių viešumon jiems daromas skriaudas. Kai visoje Sov. Sąjungoje buvo užsimota galutinai nutildyti negausius, bet garsius teisių gynėjų balsus, ir katalikų komitetas neišvengė spaudimo. Kunigai Svarinskas ir Tamkevičius buvo respublikinės prokuratūros viešai perspėti. Prieš kunigą Zdebskį buvo surengtas atentatas. Tačiau komitetas represijoms buvo iš anksto pasirengęs. Steigimo dokumente buvo nurodyta: "Jeigu betkuris TTG Katalikų Komiteto narys negalėtų eiti savo pareigų, tuojau jo vietą užima vienas iš anksto numatytų kandidatų".

Ir iš tikrųjų po pirmųjų brutalaus teroro veiksmų 1980 m. spalio mėnesį į komitetą įsijungė trys nauji nariai: kunigai Leonas Kalinauskas, Algimantas Keina ir Vaclovas Stakėnas. Persitvarkęs komitetas pernai išsirinko sekretorium kunigą Kaunecką. Nuteisus docentą Vytautą Skuodį, šis buvo priimtas į komitetą. Tai vienintelis iki šiol pasaulietis komiteto narys.

Nors pastaruoju metu apie šio katalikų komiteto veiklą ir nedaug kas viešai žinoma, tačiau nėra abejonės, kad jis jau įspaudė gilius pėdsakus naujausioje Lietuvos K. Bendrijos istorijoje ir teisių gynimo sąjūdyje. Štai kodėl 1978 m. lapkričio 13-ji yra istorinė diena. Pogrindžio ar išeivių spauda atliktų didelį pasitarnavimą istorijai, jei surinktų ir išleistų visus komiteto dokumentus atskiru leidiniu.

Helsinkio komitetas

Naujausioje Lietuvos laisvės kovų ir ypač teisių gynimo sąjūdžio istorijoje lapkričio 25-ji yra taip pat pažymėtina diena. Tą dieną, prieš šešerius metus, Vilniuje buvo sudaryta visuomeninė lietuvių grupė Helsinkio susitarimų vykdymui remti, vėliau trumpai vadinama Lietuvos Helsinkio grupe.

Tą dieną paskelbtame grupės įsteigimo akte buvo sakoma: "Mes, kunigas Karolis Garuckas, Ona Lukauskaitė-Poškienė, Viktoras Petkus, Eitanas Finkelšteinas ir Tomas Venclova, skelbiame, kad sudaroma lietuvių grupė Helsinkio susitarimų vykdymui remti. Grupės tikslas — remti Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo baigiamojo akto žmoniškumo nuostatų vykdymą. Grupė ketina kreipti didžiausią dėmesį nuostatams, kurie liečia žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant minties, sąžinės, tikybos ir įsitikinimų laisves, o taip pat žmogiškųjų santykių (šeimų susijungimo, įvairiose šalyse gyvenančiųjų giminių lankymo ir panašias) laisves".

Grupės steigėjai paskelbė savo adresus ir steigimo akte

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

LENKIJOS SEIMAS PATVIRTINO KARO STOVIO SUSPENDAVIMĄ nuo 1983 m. sausio 1 d., bet nepaskelbė pilno jo panaikinimo. Penkeri metai kalėjimo yra numatyti asmenims, kurie platins pogrindžio spaudą ar atsišaukimus, treji metai kalėjimo — neramumų kurstytojams. Buvo paleisti visi izoliuoti "Solidarumo" unijos šalininkai, bet tuojau pat suimti septyni žymūs tos unijos veikėjai, kurie dabar bus teisiami. Suimtųjų eilėse yra A. Gwiazda, J. Rulewskis ir M. Jurczykas, kandidatavę į "Solidarumo" unijos vadus, bet pralaimėję L. Walensai. Jie buvo kietos linijos šalininkai, skelbę kovą komunistiniam Lenkijos režimui. Pats L. Walensa yra visiškai suvaržytas. Jam netgi nebuvo leista pasirodyti prie žuvusiems darbininkams Gdanske pastatyto trijų kryžių paminklo, minint 1970 m. įvykusių riaušių metines. Milicija L. Walensą sulaikė ir devynias valandas vežiojo automobiliu Gdansko mieste, sutrukdydama numatytą jo kalbą, pirmą viešą susitikimą su "Solidarumo" unijos rėmėjais. Užsieniečiams žurnalistams L. Walensa pareiškė, kad jis ir toliau žada ginti darbininkų teises, prarastas su "Solidarumo" unijos likvidavimu, bet šiai kovai naudos tik taikias priemones. Gen. W. Jaruzelskis, dalyvavęs Sovietų Sąjungos šešiasdešimtmečio minėjime, pakvietė atvykti Lenkijon naująjį kompartijos vadą J. Andropovą. Kvietimas buvo priimtas, bet apsilankymo data dar nėra nustatyta. 1983 m. Lenkijoje bus išleista sidabrinė tūkstančio zlotų moneta su popiežiaus Jono-Pauliaus II veidu. Tos monetos tiražas — du milijonai. Atrodo, dvylikos dolerių vertės moneta komunistinis režimas nori pagerinti savo santykius su Lenkijos katalikais. Moneta taipgi galės būti paskleista užsienyje, kur ją pirks Jono-Pauliaus II gerbėjai.

Taikos problemos

JAV prez. R. Reaganą aplankė Jordanijos karalius Husseinas. Pokalbiai lietė jo įjungimą į taikos derybas su Izraeliu, R. Reagano pasiūlytą planą suteikti savivaldą vakarinei Jordano upės pakrantei ir Gazos juostai Jordanijos kontrolėje. Tą planą yra atmetęs Izraelio premjeras M. Beginas. Pasitarimo rezultatai nebuvo paskelbti. Spėjama, kad Husseinas dėl savo įsijungimo į taikos derybas stato keletą reikalavimų: sustabdyti izraelitų kaimų steigimą vakarinėje Jordano pakrantėje, pradėti Izraelio kariuomenės atitraukimą iš tos srities, suteikti laisvo apsisprendimo teisę palestiniečiams, apsaugoti Jordaniją nuo Izraelio ir Sirijos puolimų, grąžinti arabams 1967 m. okupuotą R. Jeruzalę, įsileisti į taikos derybas ne tik Jordanijos, bet ir palestiniečių atstovus. Lig šiol neišspręstas liko Izraelio ir Sirijos karinių dalinių pasitraukimas iš Libano. Sirijos okupuotoj zonoj yra apie 10.000 palestiniečių PLO organizacijai priklausančių karių.

Stiprina jėgas

Maskvoje lankėsi Sovietų Sąjungos remiamas Afganistano prez. B. Karmalis. Spaudos konferencijoje jis griežtai atmetė mintį sudaryti koalicinę vyriausybę su sukilėliais, juos pavadindamas gangsteriais. Prieš Kalėdas Sovietų Sąjunga pasiuntė Afganistanan daugiau savo karių. Pakistanan pabėgęs Afganistano gen. ltn. G. S. Mirakajus pranešė spaudos atstovams, kad 100.000 Sovietų Sąjungos karių Afganistane remia kariniai daliniai iš satelitinių šalių — Vietnamo, Kubos, Bulgarijos, Čekoslovakijos ir R. Vokietijos. Jie taip pat yra įsijungę į kovą prieš sukilėlius.

Didėja protestai

Falklando salų karą pralaimėjusioje Argentinoje didėja protestai ir demonstracijos prieš karinį režimą. Neapykantos banga prasiveržė net ir to karo veteranų pagerbime Buenos Aires mieste. Politinės partijos reikalauja demokratinių rinkimų, karinio režimo pakeitimo civiline valdžia. Prez. gen. R. Bignone rinkimus žada tik 1983 m. lapkričio pradžioje. Valdant kariniam režimui, 1975-79 m. dingo apie 30.000 prieš jį nusistačiusių jaunuolių. Buenos Aires neturtėlių kapinėse dabar surasti 400 nepaženklintų kūnų palaikai. Spėjama, kad tokių slaptų kapų yra ir daugiau. Pasigirsta balsų, kad nužudytų jaunuolių kūnai dažnais atvejais būdavo susprogdinami, nepaliekant jokių pėdsakų. Tikslus dingusiųjų skaičius nėra žinomas. Britanijos krašto apsaugos ministeris J. Nottas karines išlaidas nutarė padidinti specialia $1,6 bilijono vertės suma. Ji bus panaudota pakeisti Falklando salų kare prarastiems karo laivams, lėktuvams, malūnsparniams, sustiprinti municijos atsargoms. Metinis Britanijos biudžetas kariniams reikalams siekia $22 bilijonus. Falklando salos dabar turi 4.000 karių įgulą. Dėl to karo atsisakyta anksčiau vykdyto laivyno mažinimo. Turimi karo laivai aprūpinami moderniomis raketomis.

KANADOS ĮVYKIAI

Dovanos partijų veikėjams

Kanados senato problemą vėl išjudino prieš pat Kalėdas praneštas M. Pitfieldo, 45 metų amžiaus pajėgaus vyro, paskyrimas senatoriumi. Opozicinės partijos ir spauda kritiškai sutiko paties ministerio pirm. P. E. Trudeau padarytą sprendimą. Mat M. Pitfieldas yra ilgametis P. E. Trudeau bičiulis, valdžios tarnyboje praleidęs beveik 23 metus. Su dabartiniu finansų ministeriu M. Lalondu jis 1968 m. prikalbino P. E. Trudeau kandidatuoti į liberalų partijos vadus. Su P. E. Trudeau iškilimu prasidėjo ir M. Pitfieldo kilimas valdinėje tarnyboje. Viršūnę pasiekė 1975 m., paskirtas valstybinės patariamosios tarybos raštininku, tapdamas pagrindiniu P. E. Trudeau patarėju. Iš šios pareigavietės jį atleido 1979 m. parlamento rinkimus laimėjęs konservatorių ministeris pirm. J. Clarkas. M. Pitfieldui tada iš valdžios iždo buvo sumokėta tikrai didelė $107.800 kompensacija. Savo prarastą darbą jis vėl atgavo 1980 m., kai valdžion grįžo liberalai su P. E. Trudeau. Iš gautos kompensacijos valdžios iždui sugrąžino tik $10.000.

Metinė M. Pitfieldo alga siekė apie $115.000, užtikrindama gerą pensiją, kai bus sulaukęs 65 metų amžiaus. 1982 m. gruodžio 10 d. kanadiečius nustebino staigus M. Pitfieldo pasitraukimas iš valdinės tarnybos. Prasidėjo spėliojimas, kad tas atsistatydinimas yra susietas su artėjančia politinės P. E. Trudeau karjeros užbaiga. Atrodė, kad M. Pitfieldas nori susirasti saugesnį dar-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Dvi "Aušros"
Vedė į laimėjimą senoji "Aušra", veda ir naujoji

Du gynybos komitetai Lietuvoje
Organizuotos pastangos ginti žmogaus teisėm ir tikėjimui

Vidurio Lietuvos "vyriausybė" be lietuvių
Lenkų generolo Želigovskio užmojai po daugelio metų

Lietuviai pokario Lenkijoje
Ištrauka iš dabartinės Lenkijos lietuvių leidinio "Aušra"

Barbarai ir šventinės eglutės
Okupuotos Lietuvos valdovų kova su kalėdinėm eglutėm

Rytų Europos Diena
Toronto tautinių grupių parama lenkų "Solidarumui"

Maži būriai, dideli darbai
Aktuali vyskupo V. Brizgio kalba Venecuelos lietuviams

Kralikauskas angelų mieste
Rašytojo kūrybos vakaras Los Angelese dalyvaujant autoriui

Į akademijos suvažiavimą pajūryje
Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Floridoje

Naujoji literatūros srovė
Siurrealizmo pastangos dabartinėje pasaulio literatūroje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Nuoširdžiausi sveikinimai visiems pažįstamiems, draugams ir giminėms.

Taip pat geriausi linkėjimai visiems buvusiems mūsų draudimo agentūros klientams KRISTAUS gimimo švenčių proga. Telydi per ištisus ateinančius metus kiekvieną Jūsų žingsnį sėkmė, džiaugsmas ir gera nuotaika —

Algis ir Eleonora Dūda
Compass Entertainment Lounge
New Market, Ont.

KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

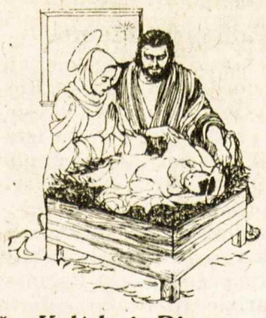

proga nuoširdžiai sveikiname pavergtoje Lietuvoje ir visame pasaulyje išsisklaidžiusius savo artimuosius gimines, bičiulius, draugus ir pažįstamus, linkime malonių šv. Kalėdų ir Dievo palaimos 1983 metams. Lai Dievas teikia visiems geriausios sveikatos ir visokių gėrybių. Užuot siuntę kalėdines korteles, aukojame TAUTOS FONDUI, remiančiam laisvės kovą už tėvynę Lietuvą.

Aukojo: **$150** — Stasys ir Sofija Rakščiai; **$60** — Anicetas ir Francis Povilauskai; **$50:** J. G. Skaisčiai, J. A. Asmenavičiai, J. E. Steibliai, V. Ant. Januškos, Al. A. Patamsiai, A. St. Petkevičiai, **$35** — Z. A. Pulianauskai; **$30:** Juozas Svilas, J. Lekutis, Pr. Kažemėkas ir šeima.

$25 — Kazys ir Elena Gudinskai, Pranas ir Stasė Ročiai, Br. O. Vengriai, K. St. Mileriai, Juozas ir Ona Domeikos iš Brantfordo, J. B. Sadauskai ir šeima, J. ir Elena Bubniai, P. ir Genovaitė Breichmanai, Pr. ir Zita Sakalai, Alf. ir Birutė Juozapavičiai, S. N. Senkai.

$20 — Marcijonas Juodis, J. E. Mažulaičiai, P. Vitienė, A. B. Šilgaliai, J. M. Tarvydai, K. E. Simaičiai, J. Elv. Bajoraičiai, J. ir Milda Stankai, B. ir A. Steponavičiai, H. Kairienė, A. ir M. Garkūnai, K. ir H. Norkai, Adolfas Godelis ir šeima, J. ir S. Pyragiai, Gr. ir El. Jasevičiai, Zita Vainauskienė, A. ir Ger. Repčiai, P. Pleinys, J. Liaugminas, P. ir St. Kanopos, L. ir Eug. Klevai, M. D. Jonikai.

$15 — Br. ir Genė Grajauskai, Juozas Stonkus, Al. ir Dara Jankūnai, Al. Ald. Erštikaičiai, B. Pakalniškiai, Ant. ir St. Šukaičiai, M. ir Jievutė Repečkos.

$10 — A. Muliuolis, J. Astas, Ald. Čerškienė, V. Narkevičius, A. ir J. Gedrimai, Kostas ir Liucija Meškauskai, J. A. Mačiukai iš Kaledonijos, R. Bagdonas, Sofija Elvikienė, K. Skabutėnas, P. ir I. Girniai, Ant. ir Gen. Vinerskiai, O. V. Kudžma, P. T. Kareckai ir šeima, K. ir K. Deksniai, F. Grimas, G. ir O. Melnykai, P. ir T. Enskaičiai, V. Venskevičiai, P. Latauskas, P. ir E. Gužai, J. ir Liuda Stungevičiai, Er. Lengnikai, L. ir M. Borusai, J. ir D. Deveikiai, Stefanija Kalvaitienė, J. ir A. Deksniai, J. Raguckai, Ant. Švedas, St. Labuckienė ir sūnus, Ed., P. ir Em. Brasai, B. ir Em. Milašiai.

$5 — C. M. Choromanskiai, P. D. Babinai, P. Zabarauskas, Viktorija Lukoševičienė, K. M. Kvedarai, St. Žvirblys, J. Butkevičius, J. Vaičaitis, Al. G. Lukai, F. Urbaitis.

TAUTOS FONDO
Hamiltono apylinkės atstovybė

Vidurio Lietuvos "vyriausybė" be lietuvių

Prisimenant lenkų generolo Želigovskio avantiūras

STEPAS VARANKA

Gen. L. Želigovskiui užgrobus Vilnių 1920.X.9 ir jieškant prieš pasaulio opiniją pasiteisinimo, neužilgo buvo sukurta nauja valstybė, pavadinta "Vidurinė Lietuva".

Pradžioje vyriausiu naujos "valstybės" karaliuku buvo pats gen. Želigovskis. Jo užnugaryje buvo Lenkija su savo vadu maršalu Pilsudskiu. Vilniuje prie "karaliuko" buvo priskirtas Pilsudskio patikėtinis kpt. Aleksander Prystor, vėliau buvęs Lenkijos ministerių pirmininku.

Siekiant sudaryti įspūdį, kad smurtu užimtą kraštą valdo civilinė valdžia, buvo suformuota "vyriausybė" – "Tymczasowa Komisija Rzadzaca" — laikinoji valdančioji komisija.

"Vyriausybė" be lietuvių

Naujos vyriausybės ministeriu "pirmininku" tapo paskirtas kunigas, vėlesnis prelatas, karštas Lenkijos-Lietuvos unijos šalininkas Aleksander Meysztowicz. Jis mirė Romoje 1982.V.30, gynybos ministeriu — Leon Babicki, užsienio — Jerzy Ivanowski, vidaus — Witold Abramowicz, darbo — adv. Mieczyslaw Engel, aprūpinimo — Waclaw Iwanowski, pramonės ir prekybos — Teofil Szopa, susisiekimo — Aleksander Zasztowt. Kiti portfeliai nebuvo paskirstyti. Matyt pritrūko patikimų žmonių. Kaip matome, "kabinete" nebuvo nė vieno lietuvio. Ši komedija vėliau tapo tragedija.

Jurgis Aukštolaitis, pradžioje karštas unijos ar bent federacijos šalininkas, vėliau nuo tų svajonių atšalęs, savo rašytame laiške iš Klaipėdos 1920.XII.16 siūlė "vyriausybei" sudaryti koalicinę vyriausybę į kurią turėtų įeiti ir lietuviai. Jo pasiūlymas buvo atmestas. Žydai ir gudai ją boikotavo. Lietuvių tarpe neatsirado nė vieno išdaviko, kuris sutiktų įeiti į tokią vyriausybę.

Vyriausybės tikslas

Vilniuje buvo leista ribotai veikti Lietuvių Komitetui, kuriam vadovavo kun. Pranas Aukštaitis. Komitete dalyvavo Mykolo Biržiškos žmona Bronislava, M. Biržiškos brolis Viktoras ir keletas kitų. Pats Mykolas Biržiška buvo Kaune.

Tuo metu Lenkijos ministerių pirmininku buvo Wincenty Witos. Iš duoto spaudai Witoldo Abramowicz pasikalbėjimo 1920.X.22 aiškiai matyti, kad sudarytos "vyriausybės" svarbiausias tikslas buvo sušaukti "krašto seimą", kuris išspręstų užimto krašto likimą ir pravestų žemės reformą. Žemė pirmoje eilėje turėjo būti skiriama Želigovskio armijos kariams, aiškiau sakant, pradėta Vilniaus krašto kolonizacija.

Armijos didinimas

Želigovskis, sudaręs "vyriausybę", pradėjo stiprinti savo karinius dalinius. Spalio 11 d. sudarė krašto gynybos štabą. Iš kariuomenės, kuri dalyvavo Vilniaus užgrobime, buvo sudarytas pirmas Vidurinės Lietuvos kariuomenės korpusas. Jis buvo papildytas: I-ąja Vilniaus pėstininkų brigada, vadovaujama plk. Wladyslaw Bejnar, II Gardino pėstininkų brigada, vadovaujama plk. Ribicki, III Panemunės pėstininkų brigada vadovaujama j. plk. Bronislaw Bohaterewicz, artilerijos brigada, vadovaujama j. plk. Orlowski, viena Gardino raitelių brigada, vadovaujama j. plk. Mscislaw Butkiewicz ir kitais pagalbiniais daliniais. Visos grupės vadu buvo paskirtas gen. Jan Rząkowski.

Tie Želigovskio karinių pajėgų sustiprinimai rodo, kad jis turėjo ir kitus užsimojimus — užimti visą Lietuvą. Apie tai rašo Piotr Lossowski knygoje "Stosunki polsko-litewskie w latach 1918-1920", išleistoje 1966 m. dabartinėje Lenkijoje, Varšuvoje. To reikalavo "Tymczasowy Komitet Politiczny Ziemi Kowienskiej". Jis reikalavo ne tik federacijos, bet ir visos Lietuvos užgrobimo bei prijungimo prie Lenkijos.

Diplomatiniame fronte

Prancūzija viešai ir slaptai rėmė lenkų užmojus pavergti Lietuvą ir ją prijungti prie Lenkijos. Anglija buvo nusistačiusi priešingai. Ji grasino Lenkijai sankcijomis. JAV pradžioje nerodė jokio susidomėjimo lietuvių-lenkų konfliktu.

Lietuvos vyriausybė skunduose Tautų Sąjungai reiškė baimę, kad Lenkija kėsinasi užimti visą Lietuvą. Lietuvos atstovas Oskaras Milašius spalio 15 d. rašė, esą Vilnių užėmus Želigovskio daliniams, jame vykdomos masinės žudynės, prievartavimai ir plėšikavimai. Tą patį patvirtino Vidurinės Lietuvos tuometinis II žvalgybos skyriaus viršininkas majoras Marian Koscialkowski-Žyndram savo raporte apie kariuomenės plėšikavimą, demoralizaciją, drausmės praradimą ir visišką pasimetimą. Pilsudskio patikėtinis kpt. Prystor lapkričio 16 d. telegramoje į Varšuvą sakė: "Tirpstame kaip sniegas pavasarį".

Anglijos ir Prancūzijos atstovai Varšuvoje oficialiai pareiškė protestą dėl Vilniaus užėmimo ir perspėjo dėl pasėkmių. Sąjungininkai Vilnių skaitė lietuvių miestu ir norėjo jį matyti Lietuvos valstybės sudėtyje. Deja, gen. Želigovskis, turėdamas užnugaryje Pilsudskio Lenkiją, vakarų spaudimui nepasidavė.

Politinė Lenkijos būklė nebuvo labai gera. Spalio 14 d. L. Bourgeois, Prancūzijos diplomatas ir Tautų Sąjungos pirmininkas, įteikė Lenkijos atstovui Tautų Sąjungoje Ignacui Paderewskiui notą dėl Vilniaus okupacijos. Notoje buvo pabrėžta: jei artimiausiu laiku lenkai iš Vilniaus nepasitrauks, TS taryba turės skubiai apsvarstyti esamą padėtį.

Spalio 16 d. Alfredas Tiškevičius, Britanijos vyriausybės pavestas, paklausė Lietuvos vyriausybę, ar ji sutiktų, kad Anglija imtųsi iniciatyvos skubiai sušaukti sąjungininkų konferenciją padėčiai apsvarstyti.

Siūlė plebiscitą

Iškilusį konfliktą tarp Lietuvos ir Lenkijos bandė spręsti Tautų Sąjunga, jos taryba, ambasadorių konferencija ir įvairūs augšti ir mažai žinomi pareigūnai. Taryba manė, kad tinkamiausias būdas būtų plebiscitas. Lietuva su Tautų Sąjungos spalio 28 d. rezoliucija dėl plebiscito nesutiko, nes dar nebuvo pripažinta de jure. Lietuvos delegacija Tautų Sąjungoje pareiškė: "Ne, raskite valstybę, kuri to norėtų ypač dėl savo sostinės". Tas atsakymas buvo paremtas 1920.VII.12 Sov. Rusijos-Lietuvos sutartimi. Iš rastų po karo dokumentų aiškėja, kad ir Lenkija plebiscito prisibijojo. Gyventojams trūko reikalingiausių prekių ir maisto. Žmonių nuotaikos nebuvo palankios Lenkijai. Sąjungininkų atstovas plebiscitui rengti anglas Alfred Burth, savo pranešime Tautų Sąjungai rašė, esą gyventojai linkę pasisakyti už Lietuvą, kad nusikratytų Želigowskio okupacija.

Kaip matyti iš Justino Staugaičio pranešimo vyriausybei iš Varšuvos, lenkų dvarininkai Vilniaus krašte ir kaikurios grupuotės buvo linkusios atiduoti Vilnių Lietuvai be plebiscito Lietuvos-Lenkijos unijos sąskaiton. Nuosaikesnieji būtų sutikę ir su federacija. Lietuvos vyriausybė savo notoje Tautų Sąjungai pareiškė: "Dėl Vilniaus, kuris yra Lietuvos sostinė, vyriausybė randa teisinga ir būtina, kad j i s be plebiscito būtų prijungtas Lietuvai" (R. Žepkaitė, Diplomatija imperializmo tarnyboje). Vakarų valstybės Lietuvai jokių sankcijų netaikė.

"Seimas" ir jo nutarimas

Laikinajai Valdančiai Komisijai priėmus nutarimą 1921. II.6 surengti rinkimus į Vidurinės Lietuvos seimą, Želigowskis perdavė savo "karališką" valdžią kun. A. Meysztowicziui, kuris paskelbė rinkimus. Rinkimai įvyko 1922.I.8. Buvo išrinkta 112 atstovų — visi lenkai arba "čiabuviai" — "tuteiszy", neapsisprendę kuriai tautybei priklauso.

Prancūzija tokiai lenkų politikai pritarė. Jai rūpėjo, kad Tautų Sąjunga nesikištų į Vilniaus problemą. Tokia buvo Lenkijos pasiuntinio Paryžiuje Mauryco Zamoyskio nuomonė.

Želigowskis, sudaręs Vidurinės Lietuvos "vyriausybę", stengėsi, kad kitos valstybės ją pripažintų. 1920 m. pabaigoje jis pasiuntė savo valstybės misiją į Rygą. Ją sudarė adv. Bronislaw Krzyrzanowski ir Feliks Wieloglowski dėl santykių užmezgimo. Latvių vyriausybė liepė jiems tuojau išvykti iš Latvijos teritorijos.

Vidurinės Lietuvos "seimas" vasario 20 d. 96 balsais, 6 susilaikius, nutarė be jokių sąlygų įsijungti į Lenkijos valstybę 1922.III.24. Balsavimas buvo vardinis. Lenkijos seimas patvirtino Vidurinės Lietuvos seimo nutarimą. Balandžio 6 d. Vilniaus krašte buvo įvesta Lenkijos valdžia.

Lietuvos vyriausybė 1922.IV. 1 pareiškė protestą prieš tokį tarptautinę teisę pažeidžiantį elgesį. Deja, byloje dėl Vilniaus Lietuvos nepalaikė nė viena Vakarų valstybė. Tiesa, oficialiai neva /siuntė Lenkijos valstybei protesto notas bei perspėjimus, bet praktiškai lenkams netrukdė užimti Vilnių ir Vilniaus kraštą. Lenkai iš savo pusės stengėsi, kad Lietuva nebūtų priimta į Tautų Sąjungą. Lietuva tapo Tautų Sąjungos nare tik 1921.IX. 22. Lenkija taip pat nenorėjo pripažinti Lietuvos de jure. Ji tai padarė tik Amerikos spaudžiama 1920.VII.4.

Kodėl tie mūsų kaimynai, ilgų amžių Liublino unijos "broliai" nebuvo ir nėra mums palankūs ir draugiški? Ar tai yra nelaimingas jogailinės unijos palikimas? Ar tai dėlto, kad A. Mickevičius, Czeslaw Milosz ir kiti žymūs lenkų rašytojai bei poetai apie Lietuvą gražiai savo veikaluose rašė? Ar dėlto, kad Lenkijos atstatytojas maršalas J. Pilsudskis gimė Lietuvoje ir retkarčiais save laikė lietuviu? Atrodo, tam yra kitos priežastys.

• Ar tavo draugai skaito "Tėviškės Žiburius"? Atsiųskite jų adresus — gaus nemokamai keletą numerių susipažinti

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Į ŠVENČIŲ NUOTAIKĄ su Jumis jungiasi ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri per visus praėjusius metus jautė Jūsų nuoširdžią paramą bei pritarimą savo darbams. Už tai Jums esame labai dėkingi.

Įžengiame į 1983-sius metus — "Aušros" metus, simbolizuojančius mūsų tautinio atgimimo dvasią bei lietuviško spausdinto žodžio prisikėlimą. Tų metų tėkmėje suplauksime į Antrąsias Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje ir jų šūkio "Vienybėje su kovojančia tauta" dvasioje pasiryšime ir toliau išlikti ištikimi savo tautai. Šeštasis PLB seimas nuties veiklos gaires ateičiai ir išrinks naują PLB valdybą.

Betlėjaus žvaigždė tenuskaidrina Jūsų gyvenimo kasdienybę, o Gimusio Kūdikio ramybė telydi Jus per visus sekančius metus.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba

Sveiki, sulaukę šventų Kalėdų!

Nuoširdžiausi Kalėdų sveikinimai visiems ateitininkų šeimos nariams — jaunučiams, jauniams, moksleiviams, studentams ir sendraugiams. Linkime jums gražiausių ***Kristaus gimimo švenčių*** *ir* ***tvirtų, darbščių ateinančių metų.***

Šalia nuolatinių darbų ir siekimų, kviečiame ateitininkus minėti tokias svarbias 1983 metų sukaktis, kaip "Aušros" 100 metų, Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo 65 metų, Dariaus ir Girėno skrydžio Lietuvon 50 metų ir žymiojo ateitininkų kūrėjo filosofo prelato Prano Kuraičio gimimo 100 metų.

Visoms ir visiems — jaukiausių švenčių.

Ateitininkų Federacijos valdyba

1982 metų gruodis.

Pirmųjų mūsų vedybinio gyvenimo ***Kalėdų ir Naujų Metų*** *proga sveikiname visus savo gimines ir draugus, linkėdami visiems geriausios sėkmės ir dangaus palaimos —*

Hamilton, Ont. *Aida ir Jonas Rickai*

Kristaus gimimo ir švenčių Naujų Metų proga sveikiname mielus savo gimines, artimuosius, draugus šiomis spaudos eilutėmis, vietoje įprastinių atvirukų, ir linkime sveikatingų, sėkmingų ir palaimos kupinų naujų metų —

V. ir S. Balsevičiai su šeima (Vida ir Jonas), Ottawa, Ont.
J. T. Cipariai ir šeima, Rodney, Ont.
Kostas, Eugenija Gapučiai ir duktė Daiva, Bothwell, Ont.
Lionė ir Vladas Kybartai, Hamilton, Ont.
Julija ir Jonas Kamaičiai su šeima, Hamilton, Ont.
A. H. Liaukai, Hamilton, Ont.
O. W. Mikšiai
A. B. Parėščiai, Hamilton, Ont.
Monika ir Juozas Rimkai, Vittoria, Ont.
Marija Skučienė
Dr. A. Saunoris ir šeima, Hamilton, Ont.
Antanas ir Teofilė Šmitai, Montreal, Que.
Juozas ir Sofija Skučai, Montreal, Que.
Janina ir Juozas Šarūnai, St. Petersburg, Fla.
M. V. Tamulaičiai
V. Vaitkus

Aldona ir Jonas Vaškevičiai

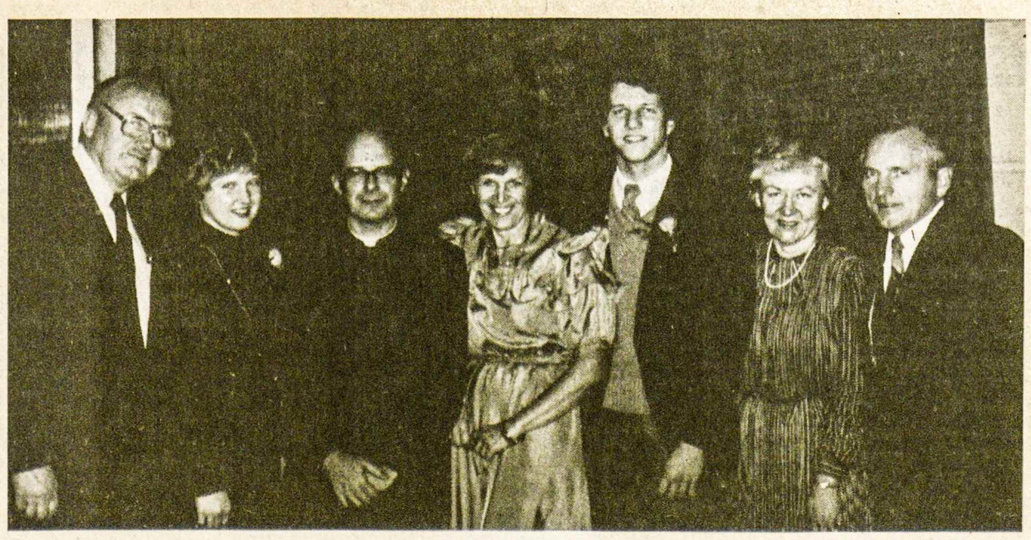

Kunigo Petro Ažubalio vardo stipendijų fondo stipendijas įteikus 1982.XII.5 Anapilyje. Iš kairės: minėto fondo valdybos narys J. R. SIMANAVIČIUS, stipendininkė D. SKUKAUSKAITĖ, fondo valdybos narys kun. J. STAŠKUS, fondo valdybos pirm. dr. A. KAZLAUSKIENĖ, stipendininkas A. KALINAUSKAS, fondo valdybos sekr. A. RAMANAUSKIENĖ, fondo valdybos narys dr. S. KAZLAUSKAS Nuotr. R. Paulionio

Lietuviai pokario Lenkijoje

Prieš 25-rius metus pradėtas organizuotas lietuvių gyvenimas Suvalkų trikampyje naujose sąlygose

Čia spausdiname ištrauką JUOZO MAKSIMAVIČIAUS straipsnio iš Seinuose leidžiamo žurnalo "Aušra" 1982 m. 2 nr.

1944 metų rudenį Raudonajai Armijai išlaisvinus dalį Suvalkijos, bemaž visi lietuviai inteligentai sugrįžo atgal į savo tėviškes. Bet sąlygos čia lietuviams ypač inteligentams, buvo labai nepalankios. Todėl kone visi grįžo į Tarybų Lietuvą. Čia likome, nežiūrint visų sunkumų, tik keliese. Bet ilgainiui valdžia pradėjo stabilizuotis. Įvyko pirmieji po karo rinkimai į Liaudies Seimą. Susijungė dvi pagrindinės Lenkijoje veikusios politinės partijos — Lenkų Darbininkų partija ir Lenkų Socialistinė partija į vieną Jungtinę Lenkijos Darbininkų partiją. Tuomet ir buvo pastebėta, kad Liaudies Lenkijoje gyvena, nežiūrint visokių repatrijacijų, tautinės mažumos: lietuviai, baltarusiai, ukrainiečiai, slovakai, žydai, vokiečiai ir kitos nežymios mažumos. Ir kad tos tautinės mažumos turi savo kalbą, papročius, savąją kultūrą. Todėl ir Lenkijos Jungtinė Darbininkų partija ėmėsi sudaryti sąlygas, kad tos tautinės mažumos galėtų puoselėti savo kalbą ir kultūrą. Taip ir lietuvių tautinė mažuma Suvalkijoje galėjo organizuoti pradžios mokyklas su lietuvių dėstomąja kalba, o ten, kur lietuviukų vaikų mažuma, galėjo mokytis bent gimtosios kalbos. Kvalifikuotų mokytojų buvo keli. Todėl Suvalkų Švietimo skyriaus pastangomis buvo suruošti Miedzešine prie Varšuvos lietuvių kalbos kursai būsimiems mokytojams. Priimta visus, kas buvo baigęs bent septynis pradžios mokyklos skyrius ir, žinoma, mokėjo lietuviškai. Dėstytoju buvo pakviestas žinomas lietuvių kalbos specialistas mokslininkas prof. Jonas Otrembskis. Tais laikais jau nieks nebijojo viešai lietuviškai kalbėti ir netgi Punsko valsčiaus įstaigose.

Būrelis lietuvių mokinukų, kurie baigė septynis skyrius su lietuvių dėstomąją kalba, lietuvių mokytojų prikalbinti, nuėjo mokytis į Suvalkų vidurinę mokyklą, kur buvo sudarytos lietuviškos klasės: aštunta, o vėliau ir devinta. Jose dėstė lietuviai mokytojai. Bet Suvalkuose galėjo mokytis tik nedaugelis, nes mūsų ūkininkai dar buvo neatsigavę nuo karo, buvo neturtingi. O Suvalkuose reikėjo gauti kambarį ir už jį užmokėti. Reikėjo tėvams tuos mokinukus aprūpinti ir maistu. O susisiekimas buvo blogas. Autobusai tuomet dar nevažinėjo, o traukinys ėjo tik du kartus į parą ir nepatogiomis mokiniams valandomis. Taigi didžiausias mūsų rūpestis buvo vidurinę mokyklą lietuvių dėstomąja kalba įsteigti Punske. Čia buvo ir dabar yra pats lietuvių centras. Visa aplinka lietuviška, todėl ir mokiniai geriau jaučiasi. Po ilgų derybų su partijos, švietimo ir vidaus reikalų pareigūnais pagaliau pavyko įsteigti vidurinę mokyklą — licėjų Punske.

Karti buvo licėjaus pradžia: nebuvo tinkamų patalpų, elektros šviesos, mokslo priemonių, vadovėlių, mokytojų, net ir mokinių. Kaip jau minėjau, ūkiai nuo karo audros ir okupacijos buvo labai nukentėję. Nebuvo jokių žemės ūkiui reikalingų padargų, nekalbant apie mašinas ar traktorius. Todėl kiekvienos rankos buvo ūkyje labai reikalingos. Ir ūkininkai nenorėjo išleisti iš namų savo vaikų, kurie baigė septynias pradžios mokyklos klases ir buvo reikalingi ūkio darbams. O buvo ir tokių, kad raginami leisti vaiką į Punsko lietuvišką licėjų, sakydavo: "Kur su ta lietuvių kalba nueis?" Ir tai buvo mums didžiausias smūgis. Gal tarp kitko ir parašiau šias eilutes, norėdamas įrodyti, kad ir su lietuvių kalba galima toli nueiti. Be to, noriu įrodyti ir tiems, kurie jaučia nepilnavertiškumo kompleksą dėl lietuvių kalbos (ypač inteligentai), kad lietuviška mažoji visuomenė, susispietusi Punsko-Seinų pakraštyje, įnešė į Lenkijos gyvenimą labai didelį indėlį.

Pradžią davė pirmas viešas lietuviškas kultūrinis renginys 1951 m. birželio 1 d. Vėliau ėjo Lietuvių Kultūros Namų įsteigimas, LVKD I suvažiavimas ir vidurinės mokyklos su lietuvių dėstomąja kalba įsikūrimas. Tai pagrindiniai veiksniai, kurie po dvidešimt penkerių metų privedė prie pirmosios lituanistinės mokslinės sesijos 1981 m. rugpjūčio 29-30 d.

Punsko vidurinę mokyklą iki šiol baigė per 400 absolventų. Be to, dar keliasdešimt lietuvių baigė Seinų licėjų. Kiti baigė žemdirbystės technikumą ar įsigijo vidurinį išsilavinimą neakivaizdiniu būdu. Dauguma jų dirba Punsko ir Seinų administracinėse bei kooperatinėse įstaigose.

Apie 200 baigė augštąsias mokyklas Lenkijoje ir Tarybų Lietuvoje — Vilniuje. Daugumas jų sugrįžo į Suvalkiją ir dirba Punske bei Seinuose. Daugiausia mokytojų, žemės ūkio specialistų, o kiti kolūkių pirmininkai, gydytojai.

Taip pat nemaža lietuvių su augštuoju mokslu dirba Suvalkuose bei Lenkijos gilumoje — Gdanske, Varšuvoje ir kitur. Lietuvių galima rasti visose Lenkijos žinybose: dirba prokuratūroje, augštose milicijos pareigose, karuomenėje, aviacijoje... Rasime jų ir centrinėse Liaudies Lenkijos įstaigose, kaip antai Moterų lygos centro valdyboje... Vieni jų — Gdansko ir Varšuvos augštųjų mokyklų dėstytojai, adjunktai, kiti — Lenkijos Mokslų Akademijos moksliniai darbuotojai. Dalis jų — žemės ūkio administracinių bei mokslo įstaigų siunčiami specializuotis į užsienį, tiek į Rytus, tiek ir į Vakarus.

Lietuviai ūkininkai, kaip ir įstaigų darbuotojai, yra augštai vertinami. Pavyzdžiui, Punsko kooperatinis bankas, kur visi darbuotojai (nuo valytojos iki direktoriaus) — lietuviai, per dvejus metus iš eilės pelnė Suvalkų vaivadijoje, tarp 32 bankų, pirmą vietą.

O ir Punsko valsčiaus ūkininkai pasiekė labai augšto lygio gyvulininkystėje ir pakėlė savo ūkių našumą. Punsko žemdirbystės tarnyboje irgi kone visi lietuviai. Daugelis Punsko-Seinų valsčių ūkininkų, administracijos bei kultūros darbuotojų, o taip pat visuomeninkų apdovanoti bronzos, sidabro bei aukso kryžiais, garbės raštais ir nuopelnų atžymom. Kiti net kelis kartus tokias atžymas gavę.

Didžiausias mūsų įnašas tai 1981 m. rugpjūčio 30-31 dienomis pirmoji lituanistinė mokslinė sesija Punske. Joje dalyvavo daug mokslininkų: kalbininkų bei istorikų iš visos Lenkijos. Apie tai plačiai buvo rašyta 4/81 "Aušros" numeryje.

Lietuvių Kultūros Namai nuo 1956 m., t.y. nuo atidarymo, yra tose pačiose patalpose. Senas medinis namas. Nėra nei tinkamos salės, nei kitokių patalpų. O koks jų įnašas į visos Lenkijos liaudies meną ir kultūrą! Neskaitysiu čia vietinių renginių, dainų, koncertų, šokių, kapelos pasirodymų. Liaudies kapelą "Klumpę", estradinį ansamblį "Punią", liaudies chorą "Dzūkiją" Punsko ir Seinų lietuviai gerai pažįsta. Jų aplankyti visi kaimai. Jie sudaro sąskrydžių pamatą. Tačiau gerai įsimena juos ir Suvalkų vaivadijos partijos ir administracijos vadovai. Punskiečiai buvo kviečiami ir dalyvavo žymesnėse Lenkijos valstybės šventėse.

Punsko Lietuvių Kultūros Namų veikla žinoma ir Lenkijos gilumoje. Paminėsiu tik kelis pasirodymus. 1977 m. Kazimierz Dolny mieste prie Vislos šių kultūros namų ansamblis gavo padėkos raštą, 1978 m. — koncertavo Vroclave ir apynių derlinėse Krasnystave. O 1979 metais pelnė antrą vietą (sidabro arklą) Lenkijos centrinėje liaudies kultūros apžiūroje — konkurse Pšitočnoje k/G.W., o 1968 liaudies kapelų apžiūroje Kolne "Klumpė" pelnė pirmą vietą.

Lietuvių Kultūros Namai didžiuojasi, 1981 m. tarybinės dainos konkurse įėję į pirmą penketuką, ir garbės raštais, gautais iš Suvalkų vaivadijos.

Be to, Lietuvių Kultūros Namai rengia lietuviškų audinių ir kitokių rankdarbių parodas, kurios augštai yra vertinamos. Mūsų lietuvaičių audiniai, ypač rankšluosčiai, yra geriausiuose Lenkijos muziejuose. Dažnai yra iš visos Lenkijos ar užsienio svečių lankomas taip vadinamas Vainos (vietos senienų) muziejus, kur nemažai iš mūsų krašto surinkta labai įdomių ir vertingų eksponatų.

Antrojo pasaulinio karo metais ir po jo blaškomi iš vakarų į rytus bei atgal mėtomi, Suvalkijos lietuviai tirpo kaip sniegas pavasarį. Vieni jų liko Tarybų Lietuvoje, kiti — Lenkijos gilumoje. O ir mišrios šeimos retina mūsų gretas. Ir taip mėgiamas lenkų posakis "užsispyręs kaip lietuvis" čia nepasitvirtina. Yra ir tokių, ypač inteligentų, kurie gėdinasi lietuviškai viešai kalbėti (nepilnavertiškumo kompleksas).

Todėl šiuo savo straipsniu noriu parodyti, kad mes neturime gėdytis nei savo kalbos, nei savo papročių bei kultūros. Čia nėra pilna apžvalga mūsų tautinės mažumos įnašo į Lenkijos kultūros aruodą. Manau, pilną ir visapusišką apžvalgą padarys LVKD centro valdyba, išleisdama šia tema mokslinės sesijos straipsnius atskiru leidiniu lietuvių ir lenkų kalbomis.

JUOZAS MAKSIMAVIČIUS

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Barbarai ir šventinės eglutės

Sovietų okupuotoje Lietuvoje įvesta valstybinė eglučių prekyba

DR. KAZYS ĖRINGIS

Jau nepriklausomos Lietuvos laikais nuosaikūs žmonės sužadino opoziciją beatodairiškam eglučių naikinimui Kalėdų ir Naujų Metų proga, tačiau ūkiškai šios problemos nesuskubo išspręsti. Dabar Lietuvoje sukurta valstybinė eglučių prekyba, sužadintas saikingumas, pasitenkinama mažesnėmis eglutėmis, skoninga eglišakių puokšte, net sintetiniais spygliuočiais. Gamtosaugos priemonėmis neleidžiama medelių kapoti kur pakliūva. Čia ne vieta kalbėti apie esamus trūkumus, bet verta pasidžiaugti tuo, kas pasiekta.

Okupacinė politika

Tačiau okupacinė politika ir galvijiškasis ateizmas ilgą laiką trukdė valstybinę prekybą eglutėmis pradėti laiku, dar prieš Kalėdų šventes. Miškų ūkiai, girininkijos nori kuo anksčiau pradėti pardavinėti eglutes, tačiau ateistinė partijos direktyva taip daryti neleidžia. Prekybą leisdavo pradėti tik gruodžio 27-29 dienomis. Miestuose stambios, didžiulės eglės, žmonių papiktinimui, pradedamos statyti ir puošti tik po Kalėdų.

Ir taip daug kas eglutes Kalėdoms gabendavosi iš tolimiausių kaimų: tėviškių, giminių, pažįstamų, na ir per "blatą".

Pagaliau valdžia tuos gabentojus pradėjo gaudyti. Įkliuvo ir "stambios žuvys", viršininkai ir viršininkėliai. Vieni partijai aiškinosi, kad grįždami iš tarnybinės komandiruotės eglę vežę ne Kalėdoms, o Naujiems Metams, kiti sakėsi vežę religingai uošvei, treti — mielai kaimynei ir pan. Žodžiu, kilo nepatogus erzelis ir bereikalingas publikos papiktinimas.

Galų gale jau gal prieš penkmetį buvo leista pradėti eglutes pardavinėti prieš Kalėdas. Tai vienintelis šiuo atveju protingas sprendimas. Bet ateistinė taktika neatleižta. Kalėdų šventėms eglutės į rinką tiekiamos daug prastesnės, negu Naujiems Metams. Tuo sukeliamas erzelis, didinamas širšynas, nusiminimas, pagrįstas pasipiktinimas. Privačiai gabėnančius eglutes pamiestėse daugiau ar mažiau gaudo, bet gaudo ir baudžia labiau prieš Kalėdų šventes, negu prieš Naujuosius Metus.

Visas šis prekybos eglutėmis barbarizmas, sumaišytas su gerais darbais, sakytume, yra gyvenimo smulkmenos. Bet "smulkmenas" sudėjus į krūvą, iškyla žmogaus teisių pažeidimo ir vergijos kalnai.

Saugiau yra nešvęsti

Pagal sovietų konstitucijas, visas religines šventes švęsti galima, bet daug saugiau — nešvęsti! Tai byloja gyvenimo kasdienybė. Jeigu Kalėdų šventes suprasi plačiau, negu vaišių stalą, tai atvirai reikšdamas religines pažiūras jau pirmuose darbovietės pareigų kilimo laiptuose būsi partijos pažymėtas atsilikėliu ir tamsybininku. Kitokia šiuo klausimu nuomonė bus be išlygų atmesta. Toks "reakcininkas" (tik ateistai gali būti didžiai "pažangūs", jeigu jie pučia į maskoliškosios partijos dūdą), esąs atsakingose pareigose, iš jų bus atleistas ne už religingumą, o už nesamus arba vos pastebimus darbo trūkumus.

Kalėdas valdžia švęsti "leidžia", bet laiko neduoda. Galima, žinoma, Kūčių vakarą ar Kalėdų rytą eiti į maldos namus, bet turintiems atsakingesnes pareigas nepatartina. Mat ir partijos, ir komjaunimo komitetai, ir KGB žinyba siunčia savuosius į šventoves ir nežinai kada ir kiek kartų būsi pastebėtas ar atpažintas. Šie "pasiuntiniai" sėdi net restoranuose ir kaikurie jų kaip reikiant per šventes paūžia už valdiškus pinigus!

Šiaipjau sušniukštinėjama, kurie mokiniai lanko maldos namus. Tuomet prasideda išbarimai, grasinimai sumažinti elgesį, pašalinti iš komjaunimo (nariams), užkirsti kelią į augštąją mokyklą. Iškviečiami tėvai, iškyla konfliktas tarp tėvų ir mokytojų. Studentai persekiojami atsargiau ir rafinuočiau.

Visa tai daug kartų aprašyta be nuolaidų okupantui ir ateizmui "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje". Tie mokytojai — mokinių egzekutoriai dažniau yra prievartos aukos ir rečiau — ateizmo aktyvistai.

Tokia yra sovietų okupacinės sistemos prigimtis. Tai žmogaus nužmoginimas, reikalingas pavergtų tautų naikinimo ir savinaikos programai įgyvendinti. Tokiais ir panašaus pobūdžio veiksmais bei priemonėmis griaunama savita tautų moralė, etika, religija, kultūra ir tradicijos. Okupantas noriai palaiko tik tokias kultūros apraiškas bei tradicijas, ypač paradines, kurios tarnauja viešajai pasaulio nuomonei klaidinti ir apgauti.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Nauja plokštelė

Leonas Baltrus – tenoras

Lietuviškos dainos ir arijos su Ročesterio Filharmonijos instrumentalistais.

LEONAS BALTRUS SONGS & ARIAS

Lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūriniai

Gaunamą Anapilio knygyne ir Prisikėlimo spaudos kioske Toronte

Kaina — $8.00 JAV, $10.00 Kan.

Dail. DAGYS, Šventoji Šeima (medžio reljefas)

Rytų Europos Diena

Kanados Pavergtųjų Tautų Komitetas, kuriam šalia baltiečių dar priklauso vengrai, čekai, slovakai, lenkai ir ukrainiečiai, 1982 m. gruodžio 9 d. Toronto miesto rotušėje surengė solidarumo dieną. Visuose posėdžiuose dalyvavo ir Toronto miesto burmistras Arthur C. Eggleton, paskelbęs tą dieną Solidarumo su Rytų Europa Diena.

Atstovų pranešimai

Posėdžių kalbėtojus galėtume suskirstyti į dvi dalis. Daugumas jų kalbėjo apie darbininkų ir disidentų būklę pavergtuose kraštuose ir bendras kovotojų idėjas. Lenkė prof. Eliasz Brantley (jauna, akla moteris) iškėlė mintį, kad lenkai R. Europoje susprogdino dvasinę bombą, kuri išsklaidė uždangas ir parodė, kas iš tikrųjų yra sovietai. "Lenkai jau nepirmą kartą tai daro" — pasakė ji išdidžiai. "Sukilimus prieš rusus jie organizavo jau XIX š."

Toliau kalbėjo pavergtų tautų atstovai, pranešdami apie būklę kraštuose. Vengras dr. B. Kovrig pranešė, kad Vengrijoje vyksta darbininkų susirinkimai, remiantys lenkų solidarumo idėją.

Ukrainiečių vardu kalbėjusi p. Belarunda, disidentams remti komiteto pirmininkė, pareiškė: "Nežiūrint žudynių ir žiaurumų, sovietų politika Ukrainoje nėra sėkminga. Tebevykdomi suėmimai ir persekiojimai. Patriotai teisiami ir kalinami kartu su kriminaliniais nusikaltėliais.

Dr. Gordon Skilling, čekas, papasakojo, kaip čekų ir lenkų patriotai susitinka ir aptaria veiklos derinimą. Leidžiami ir pogrindžio leidiniai knygelių formato, mašinėle rašyti, einantys iš rankų į rankas.

Prof. Pasič, jugoslavas, sakė, kad jo tėvynėje solidarumo idėjos plinta dviem keliais. Pirmiausia Jugoslavija, iš visų satelitinių kraštų daugiausia suartėjusi su Vakarais, turi daug daugiau veiklos laisvių, tad daugelis dalykų, negalimų kitur, legaliai galimi pas juos. Netgi kaikurie nuo Stalino laikų likę įstatymai keičiami laisvėjimo linkme. Antra vertus, ir pas juos yra suėmimų ir politinių kalinių kaip ir kituose raudonųjų valdomuose kraštuose.

Apie būklę Baltijos kraštuose kalbėjo estas L. Leivat. Jo tėvynėje sąmoningai likviduojama tauta. Latviai įvairiais būdais vežami ar siunčiami į Rusijos gilumą, o čia vežami rusai. Vieni kaip fabrikų darbininkai, o kiti (jaunos šeimos) atvyksta įsikurti geresniuose kraštuose. Jau dabar rusų Latvijoje yra netoli pusės visų gyventojų. Buvo paskaityti ilgi suimtų disidentų sąrašai — lietuvių, latvių ir estų. Latviai parodė skaidrių iš sovietinių lagerių gyvenimo, slaptai nutrauktų. Gaila, kad jos buvo menkos fotografinės vertės ir blogai matėsi.

Amerikiečio paskaita

Antrąją posėdžių temą sudarė klausimas, ką Vakarų pasaulis daro ar turėtų daryti? Pagrindiniu kalbėtoju čia buvo amerikietis dr. Ledeen iš Georgetown universiteto Vašingtone. Savo ilgesnę kalbą jis pradėjo konstatavimu, kad sovietų sistema bankrotavo. Paneigus nors ir mažiausią nuosavybę, sugriuvo ūkis. Tautinių mažumų klausimas, nežiūrint didelės propagandos ir melų, liko neišspręstas. Visa sovietų galybė remiasi dvigubais agentais, kurie laviruoja tarp atskirų laisvojo pasaulio kraštų. Taip, sakysime, yra sulaikytas agentas, kuris buvo net trigubas. Lenkijoje jis buvo patikimas "Solidarumo" narys. Pagrindinai jis buvo bulgarų agentas, bet dėjosi geras ir italų Saugumui, turėjęs kažkokį ryšį su atentatu prieš popiežių. Tais samdytais agentais pasinaudodami, sovietai kursto sąmyšius ir neramumus visame pasaulyje.

Didelė nelaimė esanti Amerikos kapitalistai, kurie nori uždirbti betkokia kaina. Jie faktiškai finansuoja ir dujų linijos statybą iš Sibiro į Europą. Kad ten dirba vergai, jiems tai nieko nereiškia. Didelis nesusipratimas išėjo su iš kalėjimo paleistu lenkų vadu Walensa. Net suklaidintas Kanados parlamentas vienbalsiai pareiškė už tai padėką dabartinei Lenkijos valdžiai. Iš tikrųjų tai tik gudrus rusų Saugumo darbas. Walensą dieną naktį saugo 15 saugumo agentų. Visas jo gyvenimas yra tų agentų kontroliuojamas, o, be to, ir jis pats dar nėra pilnai atsigavęs nuo injekcijų, kurių gavo būdamas nelaisvėje.

Ką daryti? Tuo tarpu Amerika neis kariauti už Lenkiją, bet yra eilė priemonių, ypač ekonominių, kurias galima būtų panaudoti, pavyzdžiui, pakelti kainas už grūdus tol, kol sovietai nepaliks Lenkijos ar Afganistano ramybėje. Kita priemonė būtų priversti rusus, kurie taip garsiai kalba apie reikalą remti Trečiąjį Pasaulį, tiek mokėti į Pasaulinį Banką, per kurį eina tiems atsilikusiems kraštams finansinė parama, kiek moka amerikiečiai. Iki šiol rusų įmokėjimai yra juokingai maži.

Kiti kalbėtojai

Konferencijoje buvo daugelis kitų kalbėtojų — valdžios atstovai, partijų vadai ir kiti veikėjai, bet jų mintys buvo panašios į augščiau aptartas.

Salę puošė visų pavergtųjų tautų vėliavos. Baltiečiai savo pareigomis pasidalino sekančiai: estas kunigas sukalbėjo invokaciją, estas darė pagrindinį pranešimą, o J. Kuraitė-Lasienė buvo programos pranešėja. Iš politinių partijų daugiausia dėmesio konferencijai parodė NDP: sveikino asmeniškai jų federacinis vadas Broadbentas ir Ontario vadas R. Rae. Kitų partijų vadai nepasirodė — sveikino per savo atstovus. Toronto miesto burmistrui Art Eggleton už ypatingą dėmesį konferencijai buvo įteikta dovana — nemažo dydžio trijų kryžių, grandine sujungtų, statula. **A.R.**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PUOLA DU KUNIGUS

Stasys Budraitis "Tiesos" 1982 m. lapkričio 17 d. laidoje paskelbė rašinį "Saldainiai su piktu įdaru", aštriai puolantį du Plungės rajono Tverų parapijos kunigus — K. Velioniškį ir altaristą J. Paliūką. Puolimas pradedamas Tverų vidurinės mokyklos penkiolikos mokytojų atsiųstu laišku redakcijai. Esą tie kunigai kišasi į mokyklos reikalus, trukdo mokytojų darbą, stengiasi juos apjuodinti, nuteikti tėvus prieš mokyklą. S. Budraitis neužmiršta pabrėžti, kad jie atlieka kilnų darbą, nes juk mokyklai "patikėta ne tik mokyti, bet ir auklėti, formuoti jaunų žmonių mokslinę materialistinę pasaulėžiūrą, komunistinius įsitikinimus . . ." Pasak S. Budraičio, kun. K. Velioniškis ir kun. J. Paliūkas sumanė suorganizuoti vaikų chorą, religinėms apeigoms b e i kitiems religiniams patarnavimams pasitelkti daugiau vaikų net be tėvų sutikimo. Vaikai buvo viliojami saldainiais bei kitomis dovanomis, ėmė praleidinėti pamokas, klasėse atsirado mokytojams rūpestį keliančių tuščių vietų.

ANTROJI MEDALIO PUSĖ

Antrąją mokytojams skirto medalio pusę atskleidžia prasitarimas jų laiške: "Bažnyčios tarnai ragina moksleivius sekmadieniais nedalyvauti mokyklos renginiuose ir net pradėjo juos atitraukti nuo pamokų bažnytinių švenčių metu . . ." S. Budraitis iš savo pusės prideda: "Kodėl po pamokų ar sekmadieniais rengiamos mokiniams viktorinos, vakarai, vykstama į ekskursijas? — sujūdėję kunigai ėmė kelti reikalavimus mokyklai — valstybinei įstaigai, vildamiesi, kad su jais pedagogai ims tartis, kada rengti koncertus, iškylauti ir pan. Žinoma, su kunigais niekas nesiaiškino ir nediskutavo. Tverų vidurinės mokyklos mokytojai vadovavosi tarybiniais įstatymais, kuriuos privalo vykdyti kiekvienas mūsų šalies pilietis . . ." Iš šių pareiškimų aiškiai matyti, kad ne Tverų kunigai kišasi į mokyklos reikalus, o patys mokytojai — į religijos, organizuodami renginius sekmadieniais, kai šventovėje laikomos pamaldos, vakarus šiokiadieniais po pamokų, kad mokiniai negalėtų įsijungti į religinę veiklą šventovėje ar klebonijoje. Tokiose aplinkybėse nenuostabu, kad klasėse atsiranda tuščių vietų.

VATIKANO RADIJAS

Ginant tikinčiųjų teises, buvo parašytas protesto pareiškimas, kuriam parašus zakristijoje esą rinko kun. J. Paliūkas. Tą pareiškimą S. Budraitis vadina "šmeižikišku raštu", nukreiptu prieš mokytojus. Esą jį kaikurios moterys pasirašė net neskaičiusios: "Šmeižtas su skambiu 'pareiškimo-protesto' pavadinimu, kad pėdos būtų sumėtytos, visų pirma buvo atsiųstas sau patiems, Tverų bažnyčion. Jį gavo ir Plungės rajono vadovaujančios įstaigos . . ." Keistai skamba pareiškimo atsiuntimas T v e r ų šventovėn, kurios zakristijoje buvo renkami parašai. Tekstas buvo iš anksto žinomas visiems tikintiesiems ir jų pilnai pritartas. Taigi atkrinta S. Budraičio kaltinimas, kad parašai buvo renkami "ant popieriaus lapo po kažkokiu tekstu". Pasak S. Budraičio, dėl to skundo buvo aiškintasi mokykloje, tačiau jokio sovietinių įstatymų, užtikrinančių tikėjimo laisvę, pažeidimo nebuvo rasta: "Pasirodė, kad ne mokykla trukdo bažnyčiai, o priešingai — bažnyčia stengiasi kliudyti normaliam mokyklos darbui . . ." Kitais žodžiais tariant, privalomas mokyklos lankymas sekmadienio pamaldų metu laikomas normaliu mokyklos darbu, nors iš tikrųjų sekmadieniais yra nedarbo d i e n a, skirta mokinių poilsiui. Tad juokingai skamba Vatikanui mestas S. Budraičio kaltinimas: "Bet melas jau keliavo. Sufabrikuotas tikinčiųjų pareiškimas buvo perskaitytas per Vatikano radiją. Tarybinės tikrovės klastotojai, veikdami antikomunistų išbandytais metodais, su džiaugsmu nusitvėrė Tverų kunigų rašliavą. Jų radijo stoties siųstuvai galingi, melą toli numeta, ir kas ten susigaudys, jog paskelbtame 'pareiškime' nėra ir aguonos grūdelio teisybės".

PLATELIŲ EŽERAS

J. Čivilis "Valstiečių Laikraščio" 107 nr. rašo: "Platelių ežeras Plungės rajone — pats skaidriausias respublikoje. Į jį neatiteka didesnis upelis, tad neatneša trąšų iš laukų, ežeras neužželia, jį maitina tik lietaus ir tyrieji gruntiniai vandenys. Ramią saulėtą dieną galima pamatyti akmenukus, gulinčius dešimties ir daugiau metrų gelmėje. Ne prasčiau matyti ir po vandeniu, tad brakonieriai su povandeniniais šautuvais ežero neaplenkia . . ." Šią vasarą buvo nutverti du klaipėdiečiai — S. Pantelejmoniukas ir S. Tichomirovas, nušovę 13 ungurių, 11 lydekų ir kitų žuvų. Iš jų buvo atimti brakonieriavimo įrankiai, kiekvienam teko sumokėti po 144 rb. Įkliuvo ir Babrungo kaime gyvenantis R. Vaniuchinas, naktimis žeberklaujantis su šviesomis. Jis susilaukė 95 rb. baudos ir civilinio ieškinio atsilyginti už gamtai padarytą žalą.

PARKAS UKMERGĖJE

Ukmergės stadionas yra įrengtas prie Šventosios, šalia Pivonijos šilo ir šaltalankių sąžalyno. Direktoriaus Algio Čiukšio pastangomis prie stadiono norima įsteigti naują parką. Čia jau tyvuliuoja tvenkinys, kurin buvo atskridusios penkios gulbės, ėmusios d u o n ą iš A. Čiukšio rankų. Ant augšto gelžbetoninio stulpo yra iškeltas lizdas gandrams.

KLAIPĖDOS "VARLINUKAS"

Devintasis vaikų lopšelis-darželis Klaipėdoje susilaukė "Varlinuku" pavadinto uždaro baseino. Jame vaikai mokosi plaukti nuo dvejų metukų amžiaus. "Varlinuko" paslaugomis galės naudotis ir kitų Klaipėdos lopšelių-darželių vaikai. **V. Kst.**

Hamilton, Ontario

KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" užbaigė 1982 m. lapkričio mėnesį su $15.405.986 balansu. Kitos balanso pozicijos yra: narių šėrai $10.020, čekių sąskaitos $772.329, taupomosios sąskaitos $4.927.113, terminuoti 1 m. indėliai $3.155.000, terminuoti 90 dienų indėliai $2.152.000, taupymo sąskaitos su kasdien apskaičiuojamais procentais $359.188, registruotas pensijų taupymo planas $3.006.576, pelnas $175.433. Išduotos nariams asmeninės paskolos $572.763 ir nekilnojamo turto $8.392.352. Dabar nariams išduotos paskolos sudaro 58,2% viso "Talkos" kapitalo, o kitur investuoti pinigai sudaro 36,4%. (Pernai tuo pačiu metu išduotos paskolos sudarė 82,9% ir investuoti pinigai 13,1%). Šiuo metu "Talka" turi 2005 narius, iš kurių 436 nariai naudojasi paskolomis.

Kredito komisija leido išduoti naujų paskolų per 1982 m. spalio mėn $61.100 ir per lapkričio mėn. $388.400. Lapkričio mėn. atleistos paskolos gerokai padidėjo, nes "Talka" dabar išduoda nariams nekilnojamo turto paskolas be jokių suvaržymų. Todėl nariai, norintys tuo pasinaudoti, turi paskubėti, kol už paskolas palūkanos laikosi dabartiniame lygyje ir "Talka" turi pakankamai laisvų pinigų patenkinti narių paskolų pareikalavimus. Už nekilnojamo turto paskolas atsiskaitoma dvejopai: apmokant kas mėnesį arba kas savaitę. Savaitinis mortgičių apmokėjimas įvestas narių patogumui.

"TALKOS" VALDYBOS mėnesinis posėdis, įvykęs 1982 m. gruodžio 10 d., padarė pakeitimus taupymo ir skolinimo sąskaitoms, prisitaikant prie rinkoje įvykusių pasikeitimų. Dabar nariams mokama už čekių sąskaitas su nemokamu čekių rašymu 6%, už taupymo sąskaitas su nemokamu gyvybės draudimu iki 2.000 dol. — 8,75%, už kasdien apskaičiuojamas taupymo sąskaitas — 8%, terminuotus indėlius 1 m. — 11%, 3 m. — 12%, terminuotų indėlių 90 d. — 11%, registruotų pensijų taupymo planą 9,5%.

UŽ ASMENINES PASKOLAS bus imama 16% ir nekilnojamo turto paskolas 13,5%. Bet to, valdyba nutarė, kad visos anksčiau "Talkos" išduotos paskolos dabar sumažinamos sekančiai: asmeninės paskolos iki 16% ir nekilnojamo turto iki 15%. Valdyba šiais metais jau keturis kartus sumažino nariams anksčiau išduotas paskolas, kurios dokumentuose pasirašytos žymiai augštesniu procentu, tuo žymiai palengvindama paskolų apmokėjimą.

"TALKOS" VALDYBA PASKYRĖ piniginę paramą šioms organizacijoms: Vysk. M. Valančiaus mokyklai Hamiltone $2.000, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje $1.000, lietuvių šeštadieninei mokyklai Londone, Ont., $250, sporto klubui "Kovas" $1.000, Lietuvių Fondui $200, Šalpos Draugijai Vokietijoje "Labdarai" $100, "T. Žiburiams" $200, "N. Lietuvai" $200, Tautos Fondui Hamiltone $100, radijo programai "Gintariniai aidai" $50, KLB krašto valdybai $200, McMaster universiteto lietuvių studentų klubui $150. Iš viso paskirta $5.450. Su anksčiau paskirtom aukom organizacijoms iš viso šiais metais išdalinta $6.250.

METINIS "TALKOS" NARIŲ SUSIRINKIMAS — 1983 m. vasario 27, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centro salėje, 58 Dundurn St. N., Hamiltone. Tai bus jau 28-tas iš eilės metinis narių-šėrininkų susirinkimas.

IR ŠIEMET KARTU SU "PARAMOS" KREDITO KOOPERATYVU atspausdintas lietuviškas sieninis mėnesinis kalendorius. Nariams kalendorius paštu nebus siuntinėjamas; atsiimti raštinėje darbo valandomis.

"TALKOS" RAŠTINĖ veiks gruodžio 29, trečiadienį iki 5 v.p.p., 30 d. iki 7 v.v., 31 d. — 3 v.p.p. Sausio 1-2-3 d.d. uždaryta.

Visiems "Talkos" nariams laimingų bei darbingų naujų 1983 metų! **Stasys Dalius**

PATIKSLINIMAS. "TŽ" 1982 m. 50 nr. išspausdintoje Jono Deksnio ir šeimos padėkoje per neapsižiūrėjimą praleistos pavardės Birutės ir Antano Šilgalių. Atsiprašome.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju už staigmeną giminėms ir geriesiems draugams, kurie 1982 m. gruodžio 11 d. pavakary su įvairiom gėrybėm sugūžėjo į mūsų pastogę.

Nesitikėjau, kad taip greitai būsiu pensininkų priimtas.

Dėkoju už simbolines dovanas, sveikinimus žodžiu ir raštu. Ačiū sūnums ir Felytei už iniciatyvą. Vakaras paliko gilų įspūdį.

Labai ačiū —

Kazys Gudinskas

London, Ontario

"THE LONDON FREE PRESS" dienraštis 1982 m. lapkričio mėnesį išspausdino straipsnį "Baisybė ir grožybė", kuriame jo autorius Eaton Howitt rašo apie Jaffos Eliach knygą, atskleidžiančią hasidinius pasakojimus holokausto tema. Knygos autorė yra kilusi iš Lietuvos, kur jos tėvas turėjo savo verslą. Tai buvęs 3500 gyventojų miestelis, kuriame jos p r o s e n i a i gyveno ištisus šimtmečius. Kai II D. karo metu užėjo vokiečiai, autorė, 4 metų mergytė, buvo nugabenta pas kaimyną krikščionį ir ten slapstėsi trejus metus. Savo knygoje autorė, deja, nemini nei miestelio vardo, nei kaimyno, pas kurį slapstėsi.

Savo knygą autorė sudarė iš įvairių išsigelbėjusių žydų pasakojimų. Apklausinėjo net 1200 asmenų. Tuose pasakojimuose ji iškelia ir humoristiškai nuspalvintų momentų. Savo knygoje ji pareiškė nejaučianti jokio keršto žydų naikintojams. Jos nuomone, yra klaida kelti jiems bylas. Užtenka to, kad jie yra ieškomi, kaip ir žydai vokiečių okupacijos laikais. **V.G.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depositus (P.C.A.) 6%
santaupas 8¾%
kasdienines palūkanas
už santaupas 8%
term. depoz. 1 m. 11%
term. depoz. 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 9½%
90 dienų depozitus 11%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13½%
asmeninės paskolas 17%

Miami, Florida

LIETUVIŲ KLUBO sezono atidarymas praėjo pakilioje nuotaikoje, dalyvavo daug tautiečių. Iš viso dabar klube lankosi daugiau žmonių. Čia jie skaniai papietauja, susitinka senus pažįstamus, pasišneka, pasiklauso lietuviškos muzikos, pašoka.

BENDROS KŪČIOS buvo suruoštos gruodžio 24 d. su tradiciniais valgiais — 12 patiekalų tik už $6 asmeniui.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS klube rengiamas gruodžio 31 d. Šilta vakarienė — nuo 8 v.v. iki 10 v.v. Bus ir šampanas su šaltais užkandžiais. Šokiams orkestras gros iki 2 v.r. Įėjimas — $15 asmeniui.

Sault Ste. Marie, Ont.

IŠRINKTA SEKANTIEMS 1983 METAMS APYLINKĖS VALDYBA 1982 m. lapkričio 27 d. Ją pavyko sudaryti per didelius vargus grynai iš pensininkų. Į minėtą v-bą įėjo ir pareigoms pasiskirstė: pirm. Vladas Mockus, sekr. Vyt. Skaržinskas, ižd. Jurgis Valas, parengimų vadovė Regina Galinienė. Į revizijos komisiją išrinkti: Vytautas Vainutis, Juozas Malskis ir Vincas Žurauskas. Naujoji valdyba jau suspėjo gauti salę ir muzikantus (5 asmenų) vasario 12 dienai. Smulkiau a p i e tai bus painformuota spaudoje vėliau. Naujoji v-ba linki visiems geros valios tautiečiams laimingų naujų metų.

VEDYBINĖ SUKAKTIS 1982 m. lapkričio 27 d. Julius ir Onutė Okmanai savo šeimos ratelyje atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Sukaktuvininkai buvo apdovanoti brangiomis dovanomis. **V. S.**

Delhi-Tillsonburg, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI

J. D. Žiogas	$135
M. B. Povilaičiai	120
G. Rugienius	105
A. Žebertavičius	70
L. J. Vitai	55
DLK Gedimino šaulių kuopa	50
KLK Moterų Dr-jos Delhi sk.	50
V. X	50
V. X	50
A. Kairys	40
J. Mačiulis	40
A. Osvaldas	35
B. Gudinskas	35
K. Lukošius	30
S. Jakubickas	30
K. Ratavičius	30
Vl. Vindašius	30
V. Miceika	25
P. Augaitis	20
F. Gurklys	20
J. Korsakas	20
P. Ožolas	20
M. J. Rimkai	20
A. Steigvilas	20
M. Stanaitienė	20
V. Zadurskis	20
M. Norkus	20
M. Mickevičienė	20
J. Jurėnas	15
S. Oleka	15
B. Čaika	10
S. Jokubilius	10
Kun. L. Kemėšis	10
K. Liubertas	10
A. Masiulis	10
A. Rudokas	10
O. D. Šiurnos	10
S. Styra	10
P. Vindašius	10
A. Miknevičius	10
V. Vytas	10
M. Rudokienė	10
P. Pekarskienė	10
J. Gerčius	5
O. Lileikis	5

Tautos Fondo Delhi-Tillsonburgo apylinkės atstovybė

• **Kas neskaito lietuviškos spaudos, bėga ir nuo Lietuvos**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Naujuoju JAV LB krašto valdybos pirmininku išrinktas dr. Antanas Butkus paskelbė korespondenciniu būdu JAV LB tarybos patvirtintą jo sudarytą valdybos sudėtį. Trejų metų laikotarpiui patvirtinti: pirm. dr. A. Butkus, vykdomasis vicepirm. J. Urbonas, sekr. N. Maželienė, ižd. K. Žiedonis, kultūros tarybos pirm. I. Bublienė, socialinių reikalų tarybos pirm. D. Valentinaitė, švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas, visuomeninių reikalų tarybos pirm. dr. A. Budreckis, finansų vicepirm. A. Mackevičius, religinių reikalų vicepirm. kun. K. Pugevičius, sporto reikalų vicepirm. A. Bielskus, administracinių reikalų vicepirm. H. Brazaitis, specialių reikalų vicepirm. dr. V. Stankus. Valdybos sudėtin automatiškai įjungtas JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. V. Plioplys. Naujoji valdyba pareigas iš senosios valdybos oficiliai perėmė Klevelande 1982 m. gruodžio 4-5 d.d.

JAV prez. R. Reaganas 1982 m. gruodžio 10 d. pasirašė specialų atsišaukimą, susietą su karo stovio paskelbimo Lenkijoje metinėmis, pritardamas lenkų tautos laisvės siekiams, reikšdamas užuojautą karinės valdžios panaikintai ir persekiojamai "Solidarumo" unijai. Tautinių grupių atstovams jis priminė, kad gruodžio 12-ji paskelbta Maldos Diena ne tik už Lenkija, bet ir visas kitas pavergtas tautas. Šia proga į Baltuosius Rūmus telegramomis buvo pakviesti ir lietuvių atstovai — PLB valdybos pirm. V. Kamantas, JAV LB krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus ir JAV LB Vašingtono apylinkės pirm. V. Gureckienė.

Sidabrinė Čikagos Jaunimo Centro sukaktis paminėta 1982 m. gruodžio 5 d. Mišiomis koplyčioje, kur jas koncelebravo buvusieji JC direktoriai — kun. J. Borevičius, kun. V. Gutauskas ir kun. A. Saulaitis. Akademinė dalis buvo surengta JC salėje. Rengėjų vardu kalbėjo komiteto pirm. S. Džiugienė. Istorinę JC apžvalgą padarė R. Kviklytė-Lukienė, pabrėždama statytojų — a.a. kun. B. Krištanavičiaus, kun. J. Kidyko, kun. V. Gutausko nuopelnus, didelį kun. J. Kubiliaus įnašą į JC veiklą. Apie JC reikšmę Čikagos lietuviams kalbėjo R. Černius. Centrą sveikino: jėzuitų vienuolijos vardu — kun. J. Vaišnys, Pedagoginio Lituanistikos Instituto vardu — rektorius dr. J. Račkauskas, rėmėjų — dr. P. Kisielius, jaunimo — R. Vitas. Dėl ligos negalėjusi atvykti gen. Lietuvos konsulė J. Daužvardienė savo sveikinimą atsiuntė raštu. Tokių sveikinimų buvo gauta ir daugiau. Dabartinę JC centro valdybą sudaro — pirm. I. Kriaučeliūnienė, vicepirm. H. Laucius, sekr. A. Steponavičienė, ižd. V. Diminskis ir korespondentė B. Jasaitienė. Sveikintojams padėkojo pirm. I. Kriaučeliūnienė. Koncertinę dainų ir operų arijų programą atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai su akompaniatorium muz. A. Vasaičiu. Iškilmė užbaigta vaišėmis, kurių stalus palaimino vysk. V. Brizgys.

Venecuela

A.a. Antanina Preibytė, misijų medicinos seserų vienuolė, fizinės terapijos specialistė, dirbusi Cabimas miestelio ligoninėje, 1982 m. gruodžio 6 d. buvo rasta negyva savo bute neturtėlių rajone. Dienraščio "Chicago Tribune" pranešimu, ji buvo nužudyta įsibrovėlio. Velionė, 56 metų amžiaus, buvo baigusi Šv. Kazimiero akademiją Čikagoje, gavusi biologijos bakalauro laipsnį Lojolos universitete 1949 m. Įstojusi į misijų medicinos seserų vienuoliją Filadelfijoje, gavo fizinės terapijos specialistės teises to miesto universitete. 1955 m. buvo pasiųsta Venecuelon, kur dirbo Maracaibo, Judibabo ligoninėse, o 1973 m. įsijungė į Cabimas miestelio ligoninę. Norėdama būti arčiau žmonių, iš ligoninės patalpų persikėlė į neturtėlių rajoną. Palaidota 1982 m. gruodžio 7 d.

Ekvadoras

Vladas Šoliūnas, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos centro komiteto pirmininkas, dalyvavo Quito mieste 1982 m. lapkričio 25-27 d.d. įvykusiame Pasaulio Krikščionių Demokratų Unijos politinio komiteto bei partijų pirmininkų suvažiavime. V. Šoliūnas padėkojo krikščionims demokratams iš V. Europos už jų dėmesį sovietų pavergtoms Baltijos šalims, jų laisvinimo klausimu pasiūlytą rezoliuciją Europos parlamente. Tikimasi, kad ją patvirtins Europos parlamento visumos posėdis ir kad ji pasieks Jungtines Tautas. V. Šoliūnas taipgi supažindino suvažiavimo dalyvius su dabartine Lietuvos būkle sovietinėje okupacijoje, gausia pogrindžio spauda, sunkia lietuvių tautos kova už savo teises. Unija šiame suvažiavime buvo pavadinta Pasaulio Krikščionių Demokratų Internacionalu. Jo vadovu išrinktas buvęs Čilės krikščionių demokratų pirm. A. Zaldivaras.

Australija

Metinę Australijos Lietuvių Fondo $500 premiją veikliausiam jaunuoliui ar jaunuolei iki 35 metų amžiaus paskiria ALB krašto valdybos sudaryta komisija. 1979 m. premiją laimėjo adelaidiškis Jonas Mockūnas ir melburniškė Birutė Prašmutaitė, 1980 m. — Vida Viliūnaitė iš Sydnėjaus ir Sietynas Kubilius iš Adelaidės. 1981 m. premiją įteikta Perthe gyvenančiam Eugenijui Stankevičiui. Kandidatus 1982 m. premijai registruoja ALB apylinkių valdybos. Jų sąrašas iki 1983 m. sausio 16 d. bus pasiųstas vertintojų komisijai, kurią sudaro: Lietuvių Fondo atstovas Jonas Meiliūnas, ALB krašto valdybos narė jaunimo reikalams Birutė Prašmutaitė ir valdybos pakviestas Algis Šimkus. Premija bus įteikta Vasario 16 minėjime

Britanija

Rašytojų PEN organizacijos suvažiavime Londone 1982 m. lapkričio 18-23 d.d. dalyvavo iš JAV atvykęs Tomas Venclova. Lapkričio 20 d. jis susitiko su tautiečiais Londono Lietuvių Namuose. Jiems skaitė savo kūrinius, kalbėjo apie savo viešnagės tikslą. PEN suvažiavime siekiama laisvės įvairiuose kraštuose kalinamiems rašytojams. Sovietų Sąjungoje kalinami penki lietuviai rašytojai, vienas latvis ir vienas estas. Bene didžiausią kalinių grupę sudaro 25 ukrainiečiai rašytojai. Savo garbės nariu Skotijos PEN klubas yra priėmęs mūsiškį V. Petkų. Naujajam sovietų kompartijos vadui J. Andropovui buvo pasiųstas prašymas paskelbti amnestiją visiems suimtiems rašytojams. Iš lietuvių Helsinkio grupės tėra likusi seniausia jos narė O. Lukauskaitė-Poškienė.

Prancūzija

Birutė Venskuvienė, Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos įgaliotinė tarptautiniams ryšiams, 1982 m. lapkričio 16-17 d.d. dalyvavo Tarptautinio Katalikų Organizacijų Centro žmogaus teisių komisijos posėdžiuose Paryžiuje. Centras jungia įvairias tarptautines katalikų vyrų bei moterų, jaunimo, šalpos, jaunųjų darbininkų organizacijas. B. Venskuvienė atstovavo Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų žmogaus teisių komisijai, padarė pranešimą apie jos veiklą. Ji taipgi aktyviai reiškėsi diskusijose, paruošusiose Tarptautinio Katalikų Organizacijų Centro žmogaus teisių komisijos veiklos gaires.

Vokietija

VLB darbuotojų pasitarimą Vasario 16 gimnazijoje 1982 m. lapkričio 6-7 d.d. surengė krašto valdyba. Jis buvo pradėtas iš Muencheno atvykusio dr. K. Čeginsko paskaita apie pogrindinį lietuvių sąjūdį sovietų okupuotoje tėvynėje, jo idėjų paskleidimą Vakarų pasaulyje. Vakaras buvo skirtas Maironio mirties 50 metų sukakčiai. Minėjimui skirta programa rūpinosi Lietuvių Kultūros Draugija. Apie Maironio gyvenimą bei kūrybą kalbėjo kun. K. Senkus. Eilėraščius deklamavo Vasario 16 gimnazijos moksleiviai. Koncertinę dalį atliko muzikės iš Hamburgo — dainininkė Vilija ir smuikininkė Henrieta Mozūraitytės, neseniai iš Lietuvos atvykusios seserys, su pianistės prof. dr. R. Lampsatytės-Kollars palyda. Seserys dabar lanko augštąją Hamburgo muzikos mokyklą, kurioje dirba dr. R. Lampsatytė, buvusi čikagietė. Koncerto programon buvo įjungti Haendelio, Mozarto, R. Schumanno, K. Brundzaitės, V. Barkausko kūriniai. Ekumeninės pamaldas Huettenfeldo šventovėlėje lapkričio 7, sekmadienį, laikė kun. A. Bernatonis ir ev. kun. Fr. Skėrys. Iš tikrųjų tai buvo katalikų Mišios su ev. kun. Fr. Skėrio perskaityta malda ir pasakytu pamokslu. Šis lietuvių sąskrydis buvo plačiai aprašytas vietinių laikraščių: "Lampertheimer Zeitung" — lapkričio 9 d. laidoje, "Mannheimer Morgen" — lapkričio 18 d. laidoje.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's Travel

kviečia sutikti

Kalėdas ir N. Metus

su giminėmis Lietuvoje!!!

Gruodžio 20 — sausio 3 d.d.

Skubėkite užsisakyti vietas!!!

- Priimame užsakymus šventinėms dovanoms giminėms Lietuvoje (automobiliams ir kitiems daiktams)
- Parduodame lietuviškas plokšteles bei suvenyrus
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, vyrui, žmonai, broliui ar seseriai.
- Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Kelionės į Lietuvą 1983 m.

Gegužės 12	Birželio 23	Liepos 21	Rugsėjo 8
Gegužės 19	Liepos 7	Rugpjūčio 11	Spalio 6
Gegužės 26	Liepos 14	Rugsėjo 1	Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo dienos iš Toronto į vienos ar dviejų savaičių kelionės į Vilnių arba į Vilnių bei kitus Europos miestus.

Smulkesnių žinių teiraukitės:

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX 06-986766 TOR

tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Įstaigos savininkai – Vytas ir Audronė Siminkevičiai

(Kelionių įstaigos registracijos numeris – 1835961)

The Marlatt *laidotuvių namai ir koplyčia*

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) **Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario**

Premija iškiliam veikėjui

Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija 1982 m. gruodžio 5 d. įteikė A. Rinkūnui 500 dolerių premiją už jo kultūrinę, pedagoginę ir visuomeninę veiklą

A. KALNIUS

Savo mokslo metais esu patyręs daug gero iš savo mokytojų. Jų pagarba mokyklai ir meilė mokiniui mane žavėjo. Jie mokinius maitino ne tik mokslo žiniomis, bet ir savo rūpesčiu atsidūrusiems varge. Dėlto ir šiandien mokytojas, jaunas ar senas, mano sąmonėje yra pakilioje augštumoje. Šioje augštumoje aš laikau ir mokyt. Antaną Rinkūną, nes mokykla ir mokinys yra jo meilė.

A. Rinkūnas gimė 1910 m. (ne 1909! L. Enc. suklysta) Povilo ir Elenos Rinkūnų šeimoje. Tėvas buvo vaistininkas, motina (Banytė) — mokytoja. 1928 m. baigęs Simano Daukanto mokytojų seminariją Kaune, jis buvo paskirtas į Vilkaviškio apskr. Būdviečių kaimo pradžios mokyklą, kurioje mokytojavo dvejus metus. Vienas iš anos mokyklos mokinių Toronte buvo žinomas prekybininkas J. Tumosa.

Norėdamas toliau tobulintis švietimo ir auklėjimo srityje, iš Būdviečių kaimo jis patraukė į Kauną ir įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakultetą studijuoti lietuvių kalbos bei literatūros ir pedagogikos. Kaip ir daugis ano meto studentų, pradžioje vertėsi pamokomis. Betgi vėliau, kaip jau žinomas mokytojas, jis buvo pakviestas "Saulės" mokytojų seminarijos pavyzdinės pradžios mokyklos vedėju. Šioje mokykloje anuomet mokėsi torontiečiams gerai žinoma dr. O. Gustainienė. Po poros metų jis perėjo į "Saulės" mokytojų seminariją dėstyti pedagogikos.

Baigęs universitetą ir atlikęs karinę prievolę karo mokykloje, A. R. 1937 m. išvyko į Tauragės mokytojų seminariją mokytojauti. Netrukus iš ten buvo paskirtas į Šilutės gimnaziją. Vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą, jam buvo pavesta Ukmergės mokytojų seminarijoje eiti inspektoriaus pareigas. Iš čia laikinoji Lietuvos vyriausybė jį pasiuntė į Švenčionis atgaivinti mokytojų seminarijos ir eiti direktoriaus pareigų. Bet ir čia teko neilgai dirbti. Mat mokiniams atsisakius eiti į Wehrmachtą, vokiečiai uždarė seminariją. Tada lietuviškoji švietimo vadovybė direktorių perkėlė į Telšius organizuoti mokytojų seminarijos ir jai vadovauti.

Tokia tarnybinė mokyt. A. Rinkūno odisėja vyko Lietuvoje. Jos galas, kaip ir daugelio lietuvių, buvo tremtis. Vokietijoje jis su šeima apsigyveno Blombergo lietuvių stovykloj, savo garsu nuskambėjusioj po tolimąsias apylinkes. Ji dar buvo vadinama menininkų stovykla. Jai vadovavo a. a. Jonas Matulionis. Ten labai aktyviai ir pozityviai ėmė reikštis ir A. Rinkūnas. Netrukus jis tapo stovyklos komiteto pirmininku, kultūros ir švietimo vadovu, gimnazijos direktorium, o vėliau dar ir užsieniečių mokyklų inspektorium prie britų karinės valdžios štabo. Aplamai, stovykloje, jis glaudžiai veikė su stovyklos viršininku ir kovojo su ten vykstančia erzelyne.

Stovykloms baigiant savo gyvavimo dienas, Rinkūnų šeima atsikėlė Kanadon, Torontan. Jis ir čia greitai įsitraukė į lietuvišką veiklą ir tapo žinomas ne tik Kanados, bet ir Amerikos lietuviams, ypač kaip mokytojas, kuris atliekamu laiku rašė mokykloms vadovėlius, straipsnius mokyklinio auklėjimo temomis ir lituanistinio švietimo klausimais. Šeimos ir mokyklos džiaugėsi jo parašytomis ir išleistomis "Kregždutėmis", iš kurių vaikai per ištisą eilę metų mokėsi lietuviškai skaityti.

Pastaruoju metu jis parašė seriją vadovėlių ir išleido eilę garsinių juostelių "Ar kalbate lietuviškai?" Ir visa tai lietuviško švietimo labui. Dar reikia užskaityti į jo nuopelnus ir Lietuvoje parašytus tris vadovėlius pradžios mokykloms.

Gyvendami svetimame krašte, mes ir jam (kraštui) turime atiduoti savo duoklę, nes jis tapo antrąja mūsų tėvyne. A. Rinkūnas, be 8 metų sargavimo mokykloje, šiai tėvynei atidavė 20 metų mokytojavimo, kurį laiką ėjęs ir vedėjo pavaduotojo pareigas. Įsitvirtinti anglų mokykloje jam padėjo pasiryžimas ir darbštumas. Jau būdamas už viduriniosios kartos slenksčio, jis baigė Toronto mokytojų kolegiją, Toronto universitete gilino pedagogikos studijas, kurias baigė bakalauro ir magistro laipsniais.

A. Rinkūnas yra ir plačios apimties kultūrininkas bei visuomenininkas. Pirmiausia jis yra vienas tų, kurie įsteigė Kanados Lietuvių Bendruomenę. Joje jis ėjo įvairias pareigas: KLB Kultūros Fondo pirmininko, KLB krašto valdybos pirmininko, KLB valdybos nario ir švietimo tarybos pirmininko, KLB garbės teismo pirmininko. Nuo pat pradžios perrenkamas krašto tarybos nariu. Be to, jis yra Tautos Fondo Kanados atstovybės patarėjas.

Šalia visuomeninių įsipareigojimų Bendruomenei jis atliko visą eilę ir kitų labai svarbių darbų: padėjo įsteigti "Tėviškės Žiburius" ir kurį laiką ėjo redaktoriaus pavaduotojo pareigas; buvo vienas iš "Žiburių" spaustuvės steigėjų ir gana uolių spaudos bendradarbių. Ogi Anapilis, ši graži lietuviškoji sodyba, įsteigta a. a. kun. P. Ažubalio, susilaukė stiprios A. Rinkūno talkos. Šios sodybos korporacijos pirmininko pareigas jis eina nuo pat jos įsteigimo.

Labai dažnais atvejais jis dalyvaudavo ir kitokio pobūdžio susirinkimuose, suvažiavimuose, seimuose, posėdžiuose ne tik Kanadoje, bet ir už jos ribų. Visur jis tardavo savo žodį, esminį ir tiesų, nepaisydamas ar jis kam patiks, ar ne.

Kiekvieno veikėjo užmojai būtų sunkiai įvykdomi, jeigu jis nebūtų remiamas artimųjų. O kas gi yra artimiausiais, jei ne šeima? Ir A. Rinkūno žmonai Juzei, dukrai Giedrei bei jos šeimai stovint už savo vyro ir tėvo pečių, jis galėjo sėkmingai atlikti savo tautai reikšmingus darbus. Pagarba joms! O gerbiamam ir mielam mokytojui Antanui linkėtina Dievo palaimos bei sėkmės ateities darbams.

KLB valdybos kultūros komisijos vardu jos pirm. J. R. SIMANAVIČIUS įteikia $500 premiją Anapilyje 1982.XII.5 ANTANUI RINKŪNUI už jo kultūrinę, visuomeninę ir pedagoginę veiklą Nuotr. R. Paulionio

Vyskupas VINCENTAS BRIZGYS kalba Venecuelos lietuviams kun. ANTANO PERKUMO, SDB, sukakties proga

Maži būriai, dideli darbai

Įsidėmėtina vyskupo Vincento Brizgio kalba, pasakyta Venecuelos lietuviams, bet aktuali ir visai išeivijai

V. UTENIS

Didžiausio dėmesio susilaukė kalba, kurią iškilmingame akte Karako mieste lietuviams pasakė iš Čikagos atvykęs vyskupas V. Brizgys. Štai jo žodžiai:

"Jaunas kunigas penkerius metus gyvenau ir mokiausi už Lietuvos ribų tarp visokių tautų žmonių. Paskui, nuo pat išvykimo iš Tėvynės prieš 38 metus, gyvendamas ir keliaudamas po įvairius kraštus, ne tik sutikdavau, bet ir gyvendavau visokių tautybių žmonių tarpe. Ir po viso to jaučiuosi nemažiau lietuvis, kaip gyvendamas ir besidarbuodamas Lietuvoje. Ir jūs esate ne tik mažas satelitas, atitrūkęs nuo tautos, bet tos pačios vienos šeimos, pilni tos pačios mūsų tautos nariai.

Verta atsiminti, kad mūsų tauta nėra eilinė. Ji turi garbingą tūkstančio metų istoriją. Ji yra žmonijai daug pasitarnavusi, Vakarų Europą išgelbėjusi nuo azijatų invazijos, laisvėje ir nelaisvėje išlaikiusi kilnią savigarbą. Ją puikiai išlaiko ir dabartinėse nelaimės sąlygose.

Čia būtų perplatu, gal net nediskretiška minėti faktus, kaip savo tautybę reprezentuoja ir kokią misiją vykdo mūsų broliai bei seserys sovietų vergų darbo stovyklose, kalėjimuose, tremtyje, Rusijoje ir Sibire. Ir laisvajame pasaulyje kiekvienas turėkime tiek šventos ir kilnios ambicijos — nepražūti be palikto ženklo, kad mūsų gyventa. Jauskime pareigą ir tai laikykime privilegija atlikti savo misiją. Kur bebūtų, lietuvis turi kuo pasidalinti su kitais, ne tik pasisavinti ką nors iš kitų. Krikščioniška, tradicinė lietuvio moralė, sąžiningumas, darbštumas, tvarkingumas daugybei gali būti ir yra gyvenimo pavyzdžiai. Daugybė žmonių to yra labai reikalingi. Reikia pripažinti, kad lietuviai visur pasirodė tokiais, kokie jie natūraliai yra. Į betkurį kraštą nuvykęs jaučiu garbę vietos valdžios ir Bažnyčios hierarchijos asmenims pasisakyti, kad lankau lietuvius.

Jūs patys atsimenate, ir aš iš jūsų pasakojimų atsimenu, kaip jautėtės atvykę į šį kraštą, vežami iš uosto siauru, kreivu keliu į kalnus, į pereinamąją stovyklą, matydami pakeliui vietinius žmones; kaip iš baimės ir desperacijos kaikurie net balsiai verkėte. Ir štai kaip atrodo šiandien jūsų gyvenimas, palygintas su milijonais vietinių. Tai tyli pamoka, kurią jūs duodate be žodžių. Lietuviai visur panašiai užsirekomendavo ir panašiai kūrėsi. Lietuvių jaunimas veržiasi į mokslą, pasižymi darbštumu ir tvarkingumu. Visų generacijų lietuviai yra žinomi kaip tvarkinga, darbšti visuomenės dalis.

Jus kartais gąsdina mintis, kad šiame krašte jūsų nedaug. Aš bažnyčioje paminėjau dvi lietuvaites vienuoles — vieną Afrikoje, o kitą Peru Requena kalnuose. Dar keli pavyzdžiai. Į pietus nuo Australijos, Tasmanijos sostinėje Hobarte yra tik keli lietuviai inteligentai, keli iš jų vedę nelietuvaites. Jie tačiau yra suorganizavę nelietuvių inteligentų būrį, kuris kalba ir veikia Lietuvos labui ir yra laimėjęs kai ką svarbaus.

Argentinoje yra dešimts seselių kazimierietių trijose mažose grupėse, toli viena nuo kitos — Buenos Airese, Rosaryje ir Kordoboje. Jos vadovauja mokykloms, o atsotogų metu vyksta į vargingiausių žmonių gyvenvietes, jų pamokyti religijos ir pasaulietiškų naudingų dalykų. Visa Argentina žino, kad tai lietuvaičių vienuolių darbas. Amerikoje jų darbingų yra apie trys šimtai, taigi mažiau negu lietuvių šiame krašte, išsisklaidžiusių po visą Ameriką, po kelias seseles parapijų mokyklose. Jos turi ir dvi savo augštesnes mokyklas. Vienoje jų yra keturiolika šimtų, kitoje apie šeši šimtai mokinių. Turi dvi dideles ligonines, dvejus senelių namus. Visos labai užimtos, niekad nesusirenka visos kartu, bet savo tarpe susiklauso ir taip veikia, kad už Lietuvos ribų ne tik visi Amerikos bei Kanados, bet ir viso pasaulio lietuviai kartu nėra sukūrę nieko panašaus, kaip tos lietuvaitės vienuolės. Minėtina ne tik jų apaštalinė ir kultūrinė veikla, bet ir jų įstaigos, lietuviška meno muzėjus, lietuviška biblioteka, archyvai. To niekas kitas neturi. Kai savo augštesnių mokyklų, ligoninių, senelių namų statybai jos paėmė daugiamilijoninę paskolą, tai Amerikos vyskupų konferencijos proga viename pokalbyje keli vyskupai kreipėsi į mane, klausdami, ką galvoja tos vienuolės, užsimodamos tokius dalykus ir užsitraukdamos tokias skolas, kaip jos išsimokės? Mano vietoje įsiterpė Milwaukee arkivyskupas William Cousins, sakydamas: 'Aš atsakysiu vietoje vyskupo Brizgio. Gimiau ir augau Čikagoje, lietuvių tarpe, tai galiu jums paskyti, kad kai lietuviai daro, žino ką daro ir padaro gerai.'

Šitaip lietuvių vardui atstovauja lietuvaitės, dabar jau visos gimusios Amerikoje, išskyrus kelias tremtinių dukreles. Kelios jų yra iš mišrių tėvų, išsisklaidžiusios darbui plačiau, negu Venezuelos kraštas, skaičiumi jūsų nevršijantis.

Kolumbijoje lietuvių yra mažiau, negu šiame jūsų krašte. Viena proga prelatas kolumbietis man sakė: 'Žinau, kiek čia jūsų yra, tačiau apie Lietuvą ir lietuvius mokate taip gražiai kalbėti ir triukšmauti, tartum Kolumbija būtų pilna lietuvių'.

Šiandien lietuviai tautos kančią garsina ne tik laisvajame pasaulyje. Lietuvą ir Dievą jie skelbia visoje Rusijoje ir Sibire. Ir mes už Lietuvos ribų neužmirškime tos misijos, kuri tenka mums. Kai asmuo, gyvendamas svetur, nusiteikia ne tik ką nors gauti, šiaip taip susikurti sau gyvenimą, bet ir rūpinasi atstovauti savo tautai, dalintis su kitais turimomis savo dvasinėmis bei kultūrinėmis savybėmis, tai jis pats jaučiasi laimingas ir mato savo gyvenimo prasmę svetur būdamas.

Svetur neišvengiamos mišrios santuokos. Jeigu mes uoliai jieškome Lietuvai draugų ir pagalbos bei maldų nelietuvių tarpe, tai tokiais pirmoje vietoje padarykime tuos, su kuriais suriša šeimyninis ryšys. Abi pusės būkime logiškos ir kultūringos, lojalios abiem tautybėm.

Gražiu pavyzdžiu gali būti viena pozityviausių Amerikos lietuvių organizacijų — Lietuvos vyčiai. Šiandien jos nariai yra gimę Amerikoje, net antra ir trečia karta. Jų tarpe yra tautiškai mišrių šeimų. Jie pabrėžia lojalumą ne tik Lietuvai, bet ir Amerikai. Lietuviškoji pusė, būdama lojali kitos pusės tautybei, stengiasi ir nelietuvišką pusę laikyti prie lietuvių. Savo jaunimui Lietuvos vyčiai turi kasmet lietuvių kalbos ir lietuviškos veiklos konkursus su piniginėm premijom — net tokiom, kad pvz. užmoka visas mokymosi išlaidas.

Nepaisant kiek kur mūsų būtų, šiandien Lietuva laukia iš mūsų didesnio lojalumo ir paramos, negu savo laiku patyrė iš Prūsijos, Šveicarijos ar Amerikos lietuvių. O ano meto lietuvių parama Tėvynei buvo labai žymi.

Gyventi vien sau nėra nei malonu, nei prasminga. Žmogus tada jaukiai jaučiasi, kai sąžinė jam sako, kad jis gerai vykdo savo misiją. **Mūsų meto lietuvių misija: ištikimai kovoti už savo tautą ir pasidalinti su kitais tuo, ką gero turime širdyse, protuose, tradicijose ir kultūroje.**

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse. Apsaugok, Augščiausias, tą mylimą mūsų šalį.

Ačiū jums, brangieji, už progą su jumis susitikti, jus aplankyti, pasimatyti, pasidalinti mintimis ir širdimis. Dievas telaimina kiekvieno jūsų gyvenimą."

Du gynybos komitetai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pažymėjo esą pasirengę priimti pavienių asmenų, grupių bei organizacijų pareiškimus apie nurodytųjų baigiamojo akto nuostatų pažeidimus Lietuvos teritorijoje ryšium su Lietuva ar ypatingomis lietuviškomis problemomis.

Pabrėžta sovietinė invazija

Lietuvos Helsinkio grupės steigėjai steigtmo akte pabrėžė ir tą ypatingą padėtį, kuri Lietuvoje susidarė 40-tais metais. Akte sakoma: "Mes tikimės, kad Helsinkio susitarimus pasirašiusios šalys atsižvelgs į tai, kad dabartinę Lietuvos padėtį nulėmė tarybinės kariuomenės įžygiavimas į jos teritoriją 1940 m. birželio 15-ją ir parodys ypatingą dėmesį žmogiškųjų teisių gerbimui Lietuvoje".

Grupė dokumentavo žmogaus teisių pažeidimo atvejus. Ypač veikliai ji reiškėsi 77-tais metais. Tų metų vasarą paskelbtame pareiškime Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimui Belgrade buvo išsamiai nušviesta krašto padėtis ir dar kartą pabrėžta, kad tai yra 40-tais birželio 15-ją įvykdytos sovietinės invazijos pasekmė. Lietuvos Helsinkio grupė savo dokumentais paliudijo ne tik visuomenės susirūpinimą pagrindinėmis žmogaus teisėmis, bet ir jos valstybinę sąmonę bei susirūpinimą taūtos teisėmis.

Komiteto nariai

Grupės sudėtis pamažu kito. Prie jos pirmiausia prisidėjo suimtasis laisvės kovotojas Balys Gajauskas. 77-jų vasarą buvo suimtas narys steigėjas Viktoras Petkus. Įstojo nauji grupės nariai: kunigas Bronius Laurinavičius, gydytojas Algirdas Statkevičius, inžinierius Vytautas Vaičiūnas, darbininkas Mečislovas Jurevičius, docentas Vytautas Skuodis. Narys steigėjas kunigas Karolis Garuckas mirė. Poetas Tomas Venclova išvyko į užsienį. Statkevičius buvo uždarytas psichiatrinėje ligoninėje, Jurevičius, Skuodis, Vaičiūnas įkalinti. Didelis smūgis Lietuvos Helsinkio grupei buvo 1981 m. lapkričio 24-ją Vilniuje kunigo Laurinavičiaus tragiška mirtis.

Lietuvos Helsinkio grupė iki šiol dar nepasekė Maskvos Helsinkio grupės pavyzdžiu ir nepaskelbė sustabdanti savo veiklą. **Lmb.**

PADĖKA

1982 m. lapkričio 2 d. išvargintas sunkios ligos iškeliavo amžinybėn mūsų mylimas tėvas, uošvis ir senelis

kūrėjas-savanoris

a.a. ALFONSAS URBONAS

Nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui J. Staškevičiui už maldas laidotuvių namuose.

Dėkingi esame visiems, pagerbusiems velionį savo atsilankymu, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems "Tėviškės Žiburiams" ir Kanados Lietuvių Fondui.

Nuoširdus ačiū visiems, užjautusiems mus žodžiu, raštu ir per spaudą.

Velionis buvo palaidotas 1982 m. lapkričio 6 d. Čikagoje Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šalia savo žmonos.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems –

sūnus Vytautas, marti Felicija,
vaikaičiai Rūta ir Kęstutis su šeimomis

PADĖKA

1982 m. lapkričio 11 dieną mirė mano mylimas vyras

A†A

PETRAS JUNGELEVIČIUS

Nuoširdžiai dėkoju kunigui klebonui Justinui Bertašiui už visus religinius patarnavimus, visiems lankiusiems velionį laidotuvių namuose, dalyvavusiems laidotuvėse.

Dėkoju už gėles užprašytas šv. Mišias, karsto nešimą, man pareikštas užuojautas spaudoje, žodžiu bei raštu, ir už visą pagalbą. Jūsų parodytas nuoširdumas liks mano širdyje neužmirštamai.

Lieku visiem dėkinga —

nuliūdusi žmona *Vanda Jungelevičienė*

Winnipeg, Man.

A†A

VILIUI TRUMPIJONUI

mirus,

žmonai MORTAI, dukrai, sūnums, seseriai ERIKAI ŠERNIENEI bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

A. B. V. Brakai
A. Žiobakai su šeimomis

A†A

JONUI DIDŽBALIUI

mirus,

jo žmonai ALBINAI ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia —

Lionė ir Vladas Kybartai
Erika ir Vincas Sakai-Sakavičiai

Hamilton, Ont.

Mirus tauriam lietuviui

A†A

JONUI REVUI

reiškiu gilią užuojautą jo broliui ZIGMUI, jo žmonai SOFIJAI ir visai giminei –

A. Žulys

St. Petersburg Beach, Florida

A†A

JURGIUI ŠTURMUI

iškeliavus amžinybėn,

jo sūnų PETRĄ ŠTURMĄ — "Aro" choristą ir šeimą liūdesio valandoje giliai užjaučia –

Toronto vyrų choras
"Aras"

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Rašytojas JUOZAS KRALIKAUSKAS skaito savo kūrybą LFB surengtame literatūros vakare Los Angeles mieste 1982 metų gruodžio 4 dieną

Kralikauskas angelų mieste

AL. GIMANTAS

Maloniu sutapimu 1982 m. gruodžio pradžioje teko viešėti Los Angeles lietuvių saloje, kai LF Bičiulių iniciatyva buvo surengta literatūrinė vakaronė ir susitikimas su rašytoju Juozu Kralikausku. Nors jau sekančios dienos ankstų rytmetį teko skristi atgal į rytus, negalėjau atsispirti pagundai dalyvauti neeilinėje kūrybinėje vakaronėje. Tai buvo jau 17-tas iš eilės LF Bičiulių ruoštas literatūros vakaras, kuris sutraukė visai pakankamą dailiojo žodžio mylėtojų auditoriją.

Įžanginiu žodžiu prabilo dr. Z. Brinkis. Jis pasveikino programos dalyvius, svečius, visus susirinkusius ir scenoje vietą užleido laureatei Klevai-Rūtai Vidžiūnienei, kuri ryškiu ir taupiu žodžiu supažindino klausovus su torontiečiu rašytoju. Pakylon atėjo svečias, daug kam ten žinomas tik iš savojo grožinio žodžio. Skaitė "Ugninę kupolės naktį". Rašytojas skambėjo gyvai, patraukliai, intriguojančiai ir tuoj pat laimėjo visuotinį susirinkusiųjų dėmesį. Gi ištrauką iš romano "Urviniai žmonės" skaitė vietinė aktorė Ema Dovydaitienė. Puikiai pasiruošusi, žavėjo publiką aiškia tarena, sceniniu įgudimu.

Pirmoji dalis buvo baigta dar daug kam nematyta ir negirdėta iš Mičigano valstijos tolimesnėms studijoms atvykusia jaunute dainininke Maureen Wayward-Vaivadaite, kuri, pati sau akompanuodama akordeonu, dainavo Maironio — Naujalio "Lietuva brangi".

Antrąją vakaro dalį pradėjo vietinis jaunesniosios kartos aktorius Saulius Matas, skaitęs ištrauką iš romano "Mindaugo nužudymas". Tikrai buvo maloni staigmena girdėti ir klausytis skaitymo, išskirtinai puikia lietuvių kalba, tarena ir kirčiavimu.

Scenon grįžo simpatingoji Maureen, padainuodama čia pat salėje sėdinčių B. Brazdžionio ir B. Budriūno "Tėviškėlę". Publika nenurimo, kol priedo išprašė dar vieną lietuvišką dainą.

Rašytojas J. Kralikauskas skaitė "Nakvynę karčiamoje". Prieš jį — dėkinga ir imli auditorija, dėmesingai sutinkanti kiekvieną kūrėjo skaitomą sklandų sakinį.

Lietuvių Rašytojų Draugijos sveikinimą, perpintą taikliu humoru, perdavė Bernardas Brazdžionis, o rengėjų vardu baigminis žodis priklausė P. A. Raulinaičiui. Jis dar pakvietė kultūros tarybos pirmininkę (viešinčią iš Klevelando) Ingridą Bublienę scenon. Trumpas, grakštus ir B. Brazdžionio lyrika perpintas buvo jos žodis.

Po programos — pobūvis apatinėje salėje su kavute, užkandžiais ir šampanu. Savaime suprantama, svečias rašytojas pertraukos metu ir po visos programos vos spėjo autografuoti tautiečių įsigyjamas jo knygas. Daugelis norėjo ir asmeniškai susipažinti, pa spausti ranką torontiečiui rašytojui, pabendrauti.

Žodžiu, tai buvo pilnas Juozo Kralikausko beletristikos vakaras. Aktoriai interpretavo jo kūrybą, pats autorius gyvu ir raiškiu žodžiu kalbėjo susirinkusiems, ne tik kaip dailiosios literatūros kūrėjas, bet ir visiškai įtikinamas bei patraukiantis jos skaitytojas. Taip ir jautėsi toks tikras ir intymus ryšys tarp scenos ir klausytojų. LF Bičiuliai tęsia ir toliau itin gražią tradiciją — kasmet pakviečia vis naujų veidų, nepaisydami susidariančių išlaidų, o kaikada ir rizikos. Tuo būdu ir toliausiai esanti nuo lietuviškųjų kolonijų Los Angeles lietuviškoji sala turi progą kasmet susilaukti žymensniųjų mūsų meno, mokslo, literatūros ir politikos darbuotojų. Pvz. sausio mėn. diskusijoms-pokalbiui jau pakviesti dr. A. Damušis ir naujasis bendruomenės "bosas" dr. A. Butkus.

Šie ir kitokie bendrieji įvykiai liudija, kad losangeliečiai yra išradingi, judrūs ir aktyvūs lietuviškoje veikloje.

A†A

KAROLIUI ŽALĖNUI

mirus Red Lake, Winnipeg,

reiškiu gilią užuojautą jo seseriai ELEONORAI PRUNSKIENEI, jos vyrui, visai giminei ir pažįstamiems –

A. Žulys

St. Petersburg Beach, Florida

Mylimai tetai

A†A

SOFIJAI JANUSEVIC

užbaigus šios žemės kelionę, ONUTĘ ir JUOZĄ POPIKAIČIUS, BIRUTĘ ir KOSTĄ ŽOLPIUS, A. SMIDTĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame jų skausmo valandoje —

Kanados Lietuvių Bendruomenės

Edmontono apylinkės valdyba

Šitaip Londone paminėjom Maironį

Gruodžio penktoji beveik nė neprašvito, bet Maironio vakaras gražiai pavyko

K. BARĖNAS

Britanijos Londone suorganizuoti didžiojo poeto Maironio sukakčių minėjimą ryžosi to miesto rytinės dalies lietuvių sporto ir socialinis klubas. Marija Barėnienė buvo paprašyta paruošti paskaitą, pasirūpinti visa minėjimo programa ir savo tapybos darbų paroda. Talkos klubas, žinoma, turėjo ir daugiau, nes ir gėlėmis papuoštas scenos pakraštys ir dar daug kas rodė, jog nemaža darbščių rankų prisidėjo, kad minėjimas būtų kuo šventiškesnis. Padėjo klubo valdybos nariai ir kiti visada paslaugūs moterys ir vyrai.

Tik pati minėjimui parinktoji diena atrodė netikusi ir rūpesčius kėlė. Ta gruodžio 5 d. beveik nė neprašvito. Debesys vis netoli žemės, ir smulkus lietus dulkė nuo pat ryto ir dar grįžtant namo. Rengėjai dėl tų orų ir baiminosi. Gerai dar, kad tik šitoks lietus, kad dar nors ne rūkas, kuris prieš tai visą savaitę gaubė pietinę krašto dalį ir Londoną. Taigi nepabijojusių tokio skysto lietaus susirinko visdėlto apsčiai tautiečių, tik pačių vyresniųjų kaiką namie sulaikė kitokia baimė. Miestas dabar jau labai nesaugus vakarais ir naktimis — žmonės apiplėšiami gatvėse ir dar sužeidžiami, moterys ne tik rankinukų netenka, bet kaikada ir išprievartaujamos.

Maironis sugraudino

O minėjimas pasisekė. Rengėjams nevienas dėkodami šitaip sakė, o kaikurie prisipažino, kad besiklausydami jie ir ašarą nuritino per savo skruostą. Maironis, štai kas sugraudino juos! Poetas, kurio eilėraščius jie kadaise mokykloje vaikystės metais gal ir netaip jautriai išgyveno, nes ir Nemunas, ir Šešupė ar Dubysa norinčiam buvo ranka pasiekiamos upės, galėjai jų vandeniu pasiteliuškuoti, ir Birutės ar kitokia lietuviška daina ten buvo dainuojama gal tavo paties ar gretimame kaime. O šiandien visa ta tikrovė jau toli, vien tik poeto kūriniuose skamba, kelia pasiilgimą ir graudina.

Atidaromąjį žodį tarė klubo pirm. Stasys Kasparas, paprašydamas programai vadovauti Gajutę Valterytę-O'Brien. O ji pirmiausia iškvietė į sceną Viktorą Šalčiūną, kuris padeklamavo "Taip niekas tavęs nemylės". Po tokio įvesdinimo į poeto meilę savo ir mūsų Lietuvai M. Barėnienė skaitė paskaitą apie Maironį kaip atgimimo dainių.

Po paskaitos minėjimo dalyviai turėjo staigmeną. Pakilo Londono lietuvių parapijos klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius ir papasakojo atsiminimų apie Maironį. Jis yra buvęs poeto studentas ir klausęsis Maironio dėstytos moralinės teologijos.

Meninė programa

Lietuviško jaunimėlio mūsų saloje, sakoma, lyg ir nėra arba jis dievaižin kur išsibarstęs. O šįkart čia net šešetas jauniausių jo atstovų dalyvavo programoje (vyriausias jų — keturiolikametis)! Zita Žilinskaitė, Elenutė Augaitytė ir Jonas Žilinskas posmas po posmo padeklamavo "Mano gimtinę", o Karolina Waterman ir Ričardas O'Brien — "Kur bėga Šešupė", abu maži pipiriukai. Paskui pirmieji trys — Zita, Elenutė ir Jonas — dar skambiai pateikė "Vilnių prieš aušrą". Šio eilėraščio baigiamąjį posmą deklamuodamas, J. Žilinskas mostais parodė ir aktoriškų gabumų.

Tą ilgoką baladę apie Čičinską paskaitė V. Šalčiūnas. Scena tada užleidžiama Vincento O'Brien vadovaujamam chorui, kuris prieš porą savaičių pats buvo rengęs kariuomenės šventės minėjimą ir dainavęs jame. Šįkart choras sudainavo šešetą dainų, tris pagal Maironio kūrinius ("Lietuva brangi", "Jaunimo giesmė" ir "Kur bėga Šešupė"), o kitas tris tokias, kurios primena gimtąjį kraštą ir kelia ilgėjimąsi juo. Chorui gal truputį trūksta vyriškų balsų, bet šešetas jų, kurie šįkart dainavo, stiprūs, tai jų ir nenustelbia taip pat balsingos moterys, dar ir spalvingais tautiniais drabužiais išsipuošusios (jų yra apie dvigubai tiek). Visi choro vyrai ir moterys vis jau beveik pusamžiai. Jaunimui chore atstovauja tik visur dalyvaujantis šaunusis Vidas Puodžiūnas, Londone leidžiamųjų "Lynes" redaktorius, jaunimo premijos laureatas, ir Ester Davies, darbšti klubo valdybos narė. Kitas tokio, kaip jie, amžiaus jaunimas chorais ir minėjimais, atrodo, nesidomi.

Skamba daina po dainos, o į pabaigą scenon pakyla mažoji Kristina Waterman ir padeklamuoja "Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, kame nuo amžių tėvai gyveno . . ." Dar kartą dainuojama "Lietuva brangi": choras veda, bet įsijungia ir visa salė, visi, visi iki vieno.

Gal dėlto, kad programos metu ir žodžiai apie Lietuvą brangią nekartą suskambėjo, ir nepasiekiamos gimtojo krašto upės pliuškeno tyrą vandenį, ir, va, mažytė mergaitė poeto posmais ragino mylėti tėvynės žemę, turbūt dėlto ir baigiamąjį žodį taręs pirm. S. Kasparas buvo susijaudinęs, ne tik kiti klausytojai. Vadinas, Maironį paminėjom ne vien tik jo užkrečiančiais žodžiais, bet ir širdim.

Knygos ir paveikslai

Prie scenos ant balta staltiese apdengto stalo turėjome ir Maironio parodėlę: kelis "Pavasario balsų", baladžių leidimus, jo poemas ir V. Zaborskaitės studiją, nagrinėjančią jo kūrybą, iš viso 16 knygų ir knygelių. O tarp "Pavasario balsų" leidimų buvo padėta ne tik liliputinio dydžio suvenyrinė knygelytė, bet ir tas tomas, kuris 1942 m. buvo išleistas Lietuvoje. Kad besidomintieji galėtų pasižiūrėti, kaip atrodė jaunas ir jau suaugęs Maironis ir jo tėvai, jo tėvų namai, jo knygų pirmųjų leidimų viršeliai ar ypač reikšmingi eilėraščiai, didelėje lentoje buvo suklijuota keliolika tų retai kieno kur matomų dokumentų. Čia pat kabojo ir rankšluosčio formos drobė su joje įaustu pirmuoju "Kur bėga Šešupė" posmu.

Vaišės

Po programos ne tik jos dalyviai, bet ir klausytojai buvo pavaišinti sumuštiniais, sausainiais bei kitokiais skanėstais ir arbata. Čia sukosi daugiausia vis tos pačios rūpestingos šeimininkės — Bronė Nemajuškienė, Lida Šalčiūnienė, Juzefa Bosikienė, Ester Davies, Magdalena Šemetienė, Marija Kalinauskaitė-Hoye ir niekur rankų pridėti nepagailįs Pranas Gudiškis. Kai žmonės ne kasdien susitinka, tai tokiais retais atvejais kalba ir niekaip neatsikalba. Kalbų netrūko, kol buvo valgoma, o paskui dar ilgai pasakotasi ir vaišintasi erdvioje baro patalpoje, kurios sienas šįkart puošė M. Barėnienės tapyti paveikslai — dr. J. Basanavičiaus ir J. Matulio portretai, laumės ir šešetas kūrinių su gėlėmis. Sutarta, kad paveikslai tegu kabos iki po Kalėdų, tegu juos pamatys daugiau lietuvių ir klube apsilankančių kitataučių.

Privačiuose pokalbiuose ta proga išryškėjo viena kita mintis ir ateičiai. Kadangi čia lietuviai vis dar tebėra maždaug pasiskirstę į sąjungininkus, kurie tapatina save su DBLS, ir į bendruomenininkus ar dar kitokius, tai kas gi organizuos Vasario 16 minėjimą? Ar jis neturėtų būti vien tik lietuvių, be jokios kitokios etiketės? Tokia mintim užsikrėtė ir Vincentas O'Brien. Tegu būna tik lietuviai — įtaigiai sako jis kiekvienam.

O kaip iš tikro bus, tai pradės aiškėti tik šventei artėjant. Kol kas dar neišblėsę tebėra Maironio minėjimo įspūdžiai.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Detroito lietuvių jaunimo choras, atlikęs programą metiniame Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos vakare 1982. XI.6. Chorui vadovauja jaunas muzikas RIMAS KASPUTIS, akomp. VIDAS NEVERAUSKAS Nuotr. J. Urbono

Į akademijos suvažiavimą pajūryje

BRONIUS POVILAITIS

Šiemet labai palankiai sutapo proga suderinti mudviem su žmona planuotas vėlyvo rudens atostogas su Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos dvyliktuoju suvažiavimu, kuris buvo suorganizuotas Floridos St. Petersburg Beach kurortinėje vietovėje 1982 m. lapkričio 24-28 d.d. Ši vieta jau buvo mudviem iš anksčiau pažįstama, nes jau čia esame keletą kartų buvoję.

Turistų mieste

St. Petersburg Beach yra sala, siaura, ilga, išsitęsusi gal apie 12 km nuo jos šiaurinio galo ligi pietinio, iš vienos pusės prisišliejusi prie St. Petersburgo miesto ir Tampa įlankos, iš kitos gi pusės skalaujama Meksikos įlankos (Gulf of Mexico) vandenų. Tai turistų miestas, kurių čia žiemai privažiuoja daugybė. Taigi viešbučių, motelių, privačių butų, kambarių, bendranamių paklausa yra didelė. Čia daug lietuvių pensininkų, ypač iš Čikagos ir Detroito. Nemažai ir Kanados lietuvių, įsigijusių nuosavybes St. Petersburgo rajone.

Lietuviškasis gyvenimas St. Petersburge, ypač žiemos metu, yra labai gyvas. Netrūksta įvairių organizacijų, yra ir lietuvių katalikų misija — parapija, pranciškonų aptarnaujama. Naujai atvykusiam pirmiausia tenka susidurti su Lietuvių Klubo veikla, kuris turi apie 450 narių. Klubas turi nemažas patalpas įvairiems parengimams, sekmadieniais ruošiamiems bendriems pietums, į kuriuos didžioji kolonijos dalis susirenka po pamaldų. Nors čia vyrauja pensininkai, bet savo energija nenusileidžia kitoms, net ir gausesnėms jaunesniaisiais, kolonijoms.

Apsistojome lietuvių, buvusių londoniečių p.p. Bliskių "Florida Dolphin" motelyje, kokių trijų minučių pėstiems ėjimo ligi Meksikos jūros paplūdimio. Vaikščiodami mes vis turėdavom prieš akis kaip ėjimo minimum tikslą pasiekti "Don Ce Sar" arba vadinamą "Pink Lady". Tai istorinis, elegantiškos statybos didžiulis viešbutis, savo laiku vienas iš vadovaujančių šiaurinėje Amerikoje, buvęs uždarytas, dabar vėl atnaujintas ir atgaivintas. Iš lauko nudažytas rožine spalva, todėl ir vadinamas "Pink Lady".

Paplūdimyje

Paplūdimio paviršius iš balto smėlio, tačiau kitos sudėties kaip mūsų Palangoje. Čia jis didele dalimi yra susidaręs iš bangų išplaujamų kiaukutėlių, labai įvairaus didumo. Jie bus kilę iš jūros dugno geologinių sluogsnių.

Einant paplūdimiu, neišvengiamai tenka pastebėti ir ten negausią rūšimis paukščių viešpatiją. Labai įdomūs paukšteliai "sandpiper", bent dviejų rūšių. Vieni mažesni, maždaug varnėno didumo, kiti kiek didesni už laukinį karvelį. Jie visi bėginėja plonytėm juodom kojom ir bando savo ilgais snapais rasti mažų gyvūnų tik ką atneštame iš jūros pusės vandeniu apipiltame smėlyje. Jie laikosi būreliais, kartais net l i g i virš šimto.

Be žuvėdrų ir narų, neabejotinas paukščių karalius čia yra pelikanas. Jis neužkabina kitų paukščių, o ir jo niekas nekliudo. Milžiniškas, platus ir ilgas jo snapas, platus gurklys ir didelė sparnų plėtra. Atrodo didelis paukštis, tačiau kai skrenda, sulenkia ilgą kaklą, galvą prilenkdamas prie kūno ir tada pasirodo esąs nedidukas paukštelis. Pelikanas įspūdingiausias, kai gaudo žuveles, o gal kartais ir žaisdamas ar rytais prausdamasis. Kai jau jis nusižiūri taikinį, ištiesia kiek galėdamas kaklą, išskleidžia į šonus sparnus ir sminga žemyn į vandenį tartum lėktuvas.

Geologė BIRUTĖ SALDUKIENĖ, vadovavusi geologijos sekcijai Lietuvių Katalikų Akademijos suvažiavime St. Petersburge, Floridoje

Atvykome į St. Petersburgą tris savaites prieš Akademijos suvažiavimą, todėl buvo pakankamai laiko pasidžiaugti saulėtu oru, gera šiluma (ca 26 laipsnių C) ir gana šiltu bei sūriu jūros vandeniu (ca 20 laipsnių C). Taip pat buvo gražių progų susitikti daug pažįstamų, čia gyvenančių ar atvykusių atostogoms iš įvairių vietų. Viename tokiame specialiame pobūvyje buvo net 15 agronomijos mokslus išėjusių Žemės Ūkio Akademijoje dar nepriklausomos Lietuvos laikais, o su jų žmonomis tas gražus būrys buvo per 20.

Bendrieji renginiai

Atvykusieji iš kitur į LK Mokslo Akademijos suvažiavimą buvo pakviesti į Lietuvių Klubą Padėkos Dienos, lapkričio 25, pietums su visa St. Petersburgo lietuvių kolonija. Pietuose dalyvavo apie 300 asmenų.

Suvažiavimo proga rengėjų komisija suorganizavo lapkričio 26 d. vakarą meninę dalį — koncertą, kuriame lietuviškas ir operines dainas atliko Aldona Stempužienė ir Algirdas Brazis.

Lapkričio 27 d. įvyko suvažiavimo pokylis, kuris buvo pradėtas styginio trio koncertu. Dalyvavo ir St. Petersburgo vyskupas Larkin, kuris savo kalboje parodė gerai žinąs lietuviškuosius reikalus. Suvažiavimo vardu buvo pasveikintas prel. J. Balkūnas savo 80-jo gimtadienio proga.

Posėdžių metu veikė 130-ties Akademijos narių knygų ir kitokių raštų paroda. Ją surengė ir dailiai sutvarkė **Vladas** ir **Veronika Kulbokai.** Parodos salė ir stalai buvo gausiai ir skoningai papuošti tautinėmis drobės staltiesėmis ir kitokiais audiniais, **Elenai Kačinskienei** vadovaujant. Šiems darbams buvo suorganizuotos St. Petersburge gyvenančių lietuvių grupės. Fotografas **Augustinas** parodai pagamino dviejų metrų augščio lietuviško stiliaus kryžių. Buvo išstatytas **Onos Galvydienės** nupieštas prel. Adomo Jakšto paveikslas.

Be pavienių narių knygų, šioje parodoje buvo išstatytas p. **Salienės** senų knygų rinkinys, **Br. Kviklio** nepriklausomos Lietuvos metu leistų žurnalų rinkinys, LKM Akademijos leidiniai ir kt.

Taip pat buvo stalas su senesniųjų Akademijos veikėjų nuotraukomis ir jų laiškais: St. Šalkauskio, vysk. Petro Būčio, Juozo Ereto, Adomo Jakšto, A. Salio ir kt.

Įdomi buvo fotokopija dr. Basanavičiaus ranka rašyto laiško 1913.VI.17 Jonui Smilgevičiui (vėliau Vasario 16 signatarui), prašančio jį atstovauti Mokslų Draugijai atstovų suvažiavime Vilniuje. Originalą saugo Smilgevičiaus duktė p. Miknienė.

Senosios knygos traukė visų dėmesį. O jų buvo net kelios.

(Bus daugiau)

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

"Kur gintarais..."

montreališkio "Gintaro" muzikinė plokštelė, garsėjanti lietuviškos muzikos, tautinių šokių, dainos ir žodžio pyne. Girdėsite skudučius, ragelius, birbynes ir kankles. Plokštelė gaunama pas lietuviškos spaudos platintojus ir pas **Ireną Lukoševičienę,**

479 Bourbonnais, La Salle, Que. H8R 2Z2 Canada
Kaina — 10 dolerių

GRAŽINA KRAŠAUSKIENĖ, Motina ir vaikas (bareljefas, 41-64 cm., molis) Nuotr. J. Balsio

Religinis koncertas Anapilyje

Lietuvių auditorija pirmą kartą išgirdo kalėdines jauno muziko Jono Govėdo kompozicijas

1982 m. gruodžio 18, šeštadienį, 4 v.p.p., ryšium su adventiniu susikaupimu Lietuvos Kankinių šventovėje buvo surengtas religinis koncertas, susilaukęs gražaus dalyvių įvertinimo. Tiek programos parinkimas, tiek jos atlikimas buvo pasigėrėtino lygio. Naujasis parapijos choro vadovas muzikas Jonas Govėdas sugebėjo sudaryti nuotaikai tinkamą programą ir sutelkti jos atlikėjus.

Visam koncertui nuotaiką sudarė pačioje pradžioje "Volungės" choro sugiedota F. Gruberio giesmė "Tyli naktis" ir J. S. Bacho "Sicut locutus est." Prie šios religinės nuotaikos jungėsi žymusis smuikininkas Atis Bankas, atlikęs J. S. Bacho "Siciliana". Pratęsdamos tą pačią temą, solistės — kontraltas S. Žiemelytė ir sopranas L. Marcinkutė duetu atliko S. Navicko "Ave Maria".

Iškiliomis melodijomis įvesta prieškalėdinėn nuotaikon auditorija godžiai klausėsi kun. dr. L. Andriekaus, OFM, "Aidų" redaktoriaus, turininingo pamokslo apie Kristaus paliktus pėdsakus Žemėje. Cituodamas istoriosofą Toynbee, jis vaizdingai pabrėžė, kad niekas tokių gilių pėdsakų kaip Kristus žmonijos gyvenime nėra palikęs. Kadangi mūsų gyvenimas yra sujungtas su Kristaus gyvenimu, pamokslininkas kvietė turtinti save Jo paliktomis vertybėmis praktiniame gyvenime — gailestingumu, kantrumu ir pan.

Po pamokslo A. Bankas smuiku atliko G. Telemanno "Sonatą", solistės S. Žiemelytė su L. Marcinkute — C. Glucko "Dieve galingas", A. Vivaldžio "Laudamus Te". "Volungės" choras, diriguojamas D. Viskontienės, pagiedojo G. Pitoni "Cantate Domino", G. Faure "Cantique de Jean Racine". Smuikininkas A. Bankas dar kartą įsijungė su J. S. Bacho "Arija". Sol. S. Žiemelytė pagiedojo solo G. Haendelio ariją iš "Mesijo".

Pabaigai "Volungės" choras atliko naujas, dar niekur negirdėtas muziko J. Govėdo kompozicijas "Žemėn taiką nešu" ir "Prakartėlėn skubu" (tekstai — kun. St. Ylos).

Pirmoji giesmė, primenanti varpų skambėjimą, aidėjo iškilmingai, bet žaismingai, sudarydama šventinę nuotaiką. Iš antrosios giesmės taip pat žaismingai veržėsi kalėdinis džiaugsmas, bet visai skirtingu stiliumi. Jeigu kas jieškos tose kompozicijose tradicinių kalėdinių melodijų, žinoma, neras. Bet negi galima pasitenkinti v i e n tradicinėmis giesmėmis, kurios lietuviškame repertuare nėra gausios. Reikia ir naujos kūrybos, išplaukusios iš jaunosios kartos širdžių.

Su džiaugsmu tad reikia sveikinti muziką Joną Govėdą, kuris, kaip ir jo buvęs mokytojas Stasys Gailevičius, palinko ir į kompoziciją. Jis jau yra pasireiškęs savo kompozicijomis kaikuriems poezijos posmams, kuriuos nekartą y r a dainavusi sol. G. Čapkauskienė. Dabar J. Govėdas parodė savo talentą ir religinės kompozicijos srityje. Šis jo pasirodymas su kalėdinėmis giesmėmis lietuvių auditorijai buvo pirmas ir labai džiuginantis bei teikiantis gražios vilties ateičiai.

Aplamai, visas minėtas koncertas buvo vertingas geru programos parinkimu, rūpestingu bei rimtu jos atlikimu, neištęstumu. "Volungės" choras, vadovaujamas muzikės D. Viskontienės, pasirodė padaręs didelę pažangą, pasiekęs gerą meninį lygį ir sugebantis atlikti sudėtingus kūrinius.

Sol. S. Žiemelytė jau gana plačiai žinoma. Pastaruoju m e t u ėmė dažniau reikštis kaip solistė ir Linda Marcinkutė. Anksčiau ji buvo žinoma tiktai kaip pianistė-akompaniatorė, dabar gana sėkmingai reiškiasi kaip solistė, pasižyminti švelniu balsu, scenine išvaizda ir muzikalumu.

Kaip ir kituose koncertuose, taip ir šiame J. Govėdui, akompaniatoriui, teko daugiausia pasidarbuoti, nes visus reikėjo palydėti vargonais. **Kl.**

Naujoji literatūros srovė

Vacys Kavaliūnas

Apie siurrealizmą, iškeliantį žmogaus pasąmonę, sapnus ir panašius reiškinius

Meno tikslas, teigia R. Guyghe gražioje savo knygoje "Menas ir siela" ("l'art et l'ame"), — atskleisti žmogų. Savaime aišku, kad toksai pat tikslas ir visų literatūros ir aplamai meno srovių, krypčių ir sąjūdžių.

Tačiau žmogus įvairių literatūrinių srovių vaizduojamas nevienodai, nors psichinė jo struktūra ir aplamai vidinis jo pasaulis, kad ir banguodamas nuolat besikeičiančiais dvasinio savo gyvenimo aspektais, iš esmės nesikeičia.

Tai, be abejonės, priklauso nuo to, kaip žmogus dvasine ir fizine prasme bei savo santykiais su išoriniu ir metafiziniu pasauliu suprantamas. O jis įvairių srovių suprantamas nevienodai ir teorinėje plotmėje, akcentuojančioje vieną ar kitą jo vidinio-psichinio pasaulio aspektą, ir filosofinėje, siekiančioje atsakyti į klausimą, kas jis iš esmės yra, ir pagaliau grožinėje literatūroje.

Taip, pavyzdžiui, klasikų žmogaus vyraujantis bruožas — protas ir logika, sentimentalistų — jausmas, o romantikų — dvasia. Tačiau nieko nėra nė vienoje literatūros ir aplamai meno doktrinoje, ko nėra žmogaus vidinio pasaulio plotuose ir jo gelmėse.

O tačiau visų literatūrinių srovių atstovai — ir patys rašytojai, ir teorikai ateina į gyvenimą visų pirma kaltindami prieš juos buvusias literatūrines sroves bei sąjūdžius. Didžiausias bei pagrindinis kaltinimas, kad nusidėta tikrovei, kad ir žmogus, ir pasaulis buvo vaizduojamas netoks, koks jis iš tikrųjų yra.

Taip netikroviškumu romantizmas kaltino klasicizmą, realizmas — romantizmą. Tačiau visose literatūros srovėse, jų žmogaus ir pasaulio sampratoje yra realių žmogaus dvasinės struktūros pradų. Tuo visos jos yra prisidėjusios prie pilnesnio ir geresnio žmogaus supratimo.

Šiuo keliu (kaltindamas realizmą) atėjo į literatūrinį pasaulį ir siurrealizmas (prancūziškai: surrealisme). Jo doktrinos atstovai teigia, kad prieš jį buvusios literatūrinės srovės, ypač realizmas, žmogų ir pasaulį vaizdavo negerai, neatskleidė jo vidinio pasaulio esmės ir jo santykių su išorine tikrove.

Čia, kalbant apie literatūrinių srovių doktrinas, kurios idėjinėje plotmėje susisiekia ir su filosofinėmis kryptimis, prisimena gana linksmas P. Valery filosofų apibūdinimas. O jie, šio prancūzų poeto žodžiais, yra žmonės, kurie vis mąsto ir permąsto, kurie mąsto, kad tai, kas buvo mąstyta, niekad nebuvo pakankamai mąstyta: "Penseurs sont gens qui pensent et qui repensent et qui pensent que ce qui fut pense ne fut jemais assez pense."

O ką mąsto ir siūlo siurrealistai, teigdami, kad tai, kas buvo iki tol mąstyta, buvo negerai mąstyta, vaizduota, kad tikroji realybė — žmogus ir pasaulis nebuvo atskleista?

Pats šios srovės pavadinimas "surrealisme" reiškia, ne tiktai antrealizmį, bet ir augštesnės rūšies — tikrąjį realizmą. Ir tai tokį, kuris žmogų ir pasaulį atskleidžia taip ir tokį, koks jis iš tikrųjų yra — realų.

Kaip, kuriuo būdu? Visų pirma siurrealistai atmeta tai, kas iki tol yra buvę, ypač loginį pradą. Logika, teigia jie, neleidžia atskleisti nei realios žmogaus minties bangavimo, nei aplamai jo vidinio pasaulio esmės.

Tad ir jų dėmesys nukreiptas ne į protą, kuris ypač buvo pabrėžiamas prancūzų klasicizmo, ne į tai, kas žmogaus vidiniame pasauly yra aišku, bet į pasąmonės plotus, kuriuos geriausiai ir ryškiausiai atskleidžia sapnas.

Sapnas, o taip pat ir kiti miego reiškiniai užima pagrindinę poziciją siurrealistų kūryboje. Realizmas, jų manifesto teigimu, tekreipęs savo dėmesį į dieninę žmogaus veiklą ir išorinį jo gyvenimo aspektą. Tai esanti apgavystė — sapnas ir kiti miego reiškiniai nėra nei menkesni, nei žemesni už dieninio gyvenimo momentus. Nekreipimas dėmesio į miego reiškinius esanti pagrindinė priežastis, kodėl žmogaus gyvenimo samprata yra klaidinga, būtent, nepastebėtos žmogaus vidinio pasaulio gelmės, turinčios didelės reikšmės visam jo gyvenimui.

Kad sapnas ir visas tasai vidinis žmogaus pasaulis, kuris atsiskleidžia jo pasąmonės bangavimuose ir vingiuose, atskleistų tikrąjį žmogų, būtina jį automatiškai, visų pirma išskiriant loginį momentą, užrašyti.

Tai labai svarbu. Jį, kaip grynąjį psichinį automatiškumą, kurio tikslas išreikšti tikrąjį minties veikimą, ypač pabrėžia Andre Breton siurrealizmo manifeste: esą, jis atskleidžiąs tikrąją augštesnio laipsnio realybę.

Tačiau, kiek nukrypstant, paminėtina, kad automatinis rašymas ar piešimas nėra naujas ir atsiradęs tik 1924 m. drauge su siurrealizmo manifesto pasirodymu. Jis yra mažų mažiausiai šimto metų. V. Sardou, XIX š. prancūzų dramaturgas, savo laiške, rašytame 1857 m., pasakoja, kad jis vieną kartą telaikęs rankoje pieštuką, kuris pats judėjęs ir piešęs. Tik tada, kai piešinys jau buvo baigtas ir Sardou pažiūrėjęs į jį iš kitos pusės, pamatęs, kad nupiešta velnio galva.

Žinoma, nejauku susidurti su velniu, ypač tada, kai jis vedžioja tavo ranką. Kiekgi jam nuo tavo rankos ligi galvos?!... Ar velnias kiek prisideda ir prie automatinio rašymo — jau kitas klausimas. Tad jo ir nemanome svarstyti.

Automatinis rašymas, ypač fiksuojant sapnų ir aplamai pasąmonės reiškinius, siurrealistų nuomone, atleidžia kūrėją — poetą, rašytoją ar tapytoją nuo betkokios moralinės atsakomybės. Niekas nėra ir negali būti nei kaltinamas, nei juoba baudžiamas, jeigu jis sapne nužudo žmogų.

Galbūt tai, pagal siurrealistų doktriną, yra nuoseklu, logiška, tačiau nerealistiška. Koks bebūtų kūrėjo Pegasas ir kokiais šuoliais jis beskristų, vistiek ne jis joja ant kūrėjo, bet kūrėjas ant jo. O Pirandello veikalas "Sei personaggi in cerca d'autore" ("Šeši personažai ieško autoriaus") tėra autoriaus fantazijos kūrinys, ir nieko daugiau.

Aplamai, žiūrint kiek paviršutiniškai ir nieko neteigiant kategoriškai, atrodo, kad siurrealistų tvirtinimas, kad tiktai sapnas ir pasąmoninis pasaulis atskleidžia tikrąjį žmogų, vargu ar priimtinas. Juk žmogus yra nedalomas, ir ribos tarp proto, valios, jausmų ir kitų psichinių galių nėra nei ryškios, nei iš viso galimos lokalizuoti taip, kad viena kitai nedarytų įtakos.

Tad ir visos literatūrinės srovės — klasicizmas, sentimentalizmas, romantizmas, simbolizmas, impresionizmas, ekspresionizmas, unanimizmas ir kitos doktrininiu požiūriu turi realistinių aspektų. Ir yra pagrindo kalbėti apie jų visų realizmą: ir klasicizmo, ir romantizmo, ir pagaliau siurrealizmo.

Tačiau nėra jokios abejonės, kad siurrealizmas, pabrėždamas sapną ir aplamai pasąmonės reiškinius, iškėlė naujus vidinio žmogaus pasaulio plotus ir atskleidė naujas dimensijas literatūros bei tapybos keliuose.

Galima kaikur ir kaikuriais atžvilgiais nesutikti su siurrealistų doktrina, kaikuo paabejoti; pavyzdžiui, vargu ar tikrumoje įmanoma, rašant automatiškai, išjungti proto ir valios momentus. Ir pats jų vadas A. Bretonas savo kūrinius yra taisęs, kad jie atrodytų sapniškiau. Visdėlto siurrealizmas, kaip ir visos kitos literatūrinės srovės, literatūrą bent ligi tam tikro laipsnio atnaujino. Visų pirma atskleidė naujus ir gilesnius vidinio žmogaus pasaulio plotus ir intuityvines jo būties gelmes, nors ir sapnas, ir pasąmonės srauto momentai meno pasauliui žinomi nuo seniausių laikų.

Siurrealizme yra ir tai, ko iki tol, bent ligi tokio laipsnio, nėra buvę. Tai — dvasinis žmogaus pasyvumas, kuris atskleidžia jo "aš" giliau, negu sąmoningas ir kasdienis jo "aš". Taip sako Sorbonos profesorius F. Alquie savo knygoje "Philosophie du surrealisme". Jis filosofinėje plotmėje svarsto vaizduotės ir realybės, vaizduotės ir grožio, vaizduotės ir antrealybės bei kitus klausimus.

Tai tėra tiktai keletas bruožų siurrealizmo srovės, kuri paliko pėdsakus ne tiktai prancūzų literatūroje, ypač poezijoje, bet ir perėjo į kaikuriuos kitus Vakarų Europos kraštus.

Ar siurrealizmo žymių yra ir mūsų literatūroje? Į šį klausimą reikėtų atsakyti teigiamai. Bent jau jų "La theorie de l'irresponsabilite poethique" — poetinio neatsakingumo teorija, atrodo, vieną kitą mūsų kūrėją bus kliudžiusi ne juokais.

Be abejonės, rastume ir kitų — sapno, kliedėjimo, pasąmonės srauto momentų. Norint tačiau tai nurodyti konkrečiau, reikėtų atidesnio žvilgsnio.

Skambanti "Saulės giesmė"

Šventojo Pranciškaus Asyžiečio iškilmė Bruklyne

Č. MASAITIS

Tėvų pranciškonų kviečiami, 1982 m. lapkričio 13 d. susirinko į Kultūros Židinį Bruklyne per 300 dalyvių paminėti 800 metų sukaktį nuo šv. Pranciškaus Asyžiečio gimimo. Pradėjus malda ir trumpu įžanginiu žodžiu, kun. dr. V. Gidžiūnas labai įdomiai papasakojo apie pranciškonų vaidmenį Lietuvoje, pirmiausia paminėjęs jų veiklą Mindaugo laikais ir eilę pirmųjų Lietuvos vyskupų, kurie buvo pranciškonai. Kun. V. Gidžiūno mintys buvo ypač įdomios dabar, kai per "LKB Kroniką" ir per lietuvių Sibiro kankinių didvyriškumą mes taip stipriai jaučiame nepaprastą K. Bendrijos reikšmę lietuvių moralei ir jų tėvynės m e i l e i, jų krikščioniškumui ir humaniškumo principams. Paskaitoje buvo paminėti ir gausūs tėvų pranciškonų darbai lietuvių išeivijoje, už kuriuos visi esame dėkingi.

Po paskaitos buvo įdomus koncertas, kurį atliko Berklee kolegijos Bostone choras, tos kolegijos kamerinis orkestras ir du solistai: jaunas tenoras G. Butkus ir visiems pažįstama skardžiabalsė sol. Gina Čapkauskienė.

Choras sugiedojo aštuonias giesmes, tarp k u r i ų buvo Brahmso, Pitonio ir kitų kūrinių. Šių kūrinių atlikimu choras ir jo dirigentas prof. B. O'Connel perteikė publikai savo įsijautimą į kūrinių melodiją ir visus maloniai nuteikė puikiu giedojimu.

G. Butkus sugiedojo vieną Rachmaninovo giesmę ir atliko savo dalį užbaigiamojoje programos dalyje — J. Kačinsko "Saulės giesmėje".

Sol. G. Čapkauskienė giedojo Handelio ir Mozarto kūrinius, kuriuose, ji sujungė b a l s o skaidrumą, jo tonų grynumą ir virpančius melodijos niuansus į skambančią srovę, užtvindžiusią visą auditoriją giesmių nuotaikom.

Koncerto pabaiga ir jo centras buvo paties šventojo Pranciškaus parašyta ir S. Santvaro išversta "Saulės giemsė", kurioje šis nepaprastas šventasis, mokėjęs mylėti gamtą, bet dar labiau — žmogų ir jo Kūrėją, skatina ir saulę, ir vėją, ir net mirtį garbinti visatos Viešpatį.

Šiai giesmei muziką sukūrė J. Kačinskas. Tai buvo tikrai nauja. Netrūko joje netikėtumų. Tačiau kompozitorius sugebėjo sujungti klasikinį grožį su naujovišku skambėjimu, sumaniai išvengęs ultramodernių garsų kontrastų, tačiau pateikęs naują ir savitą tonų žaidimą. Šioje kompozicijoje buvo pakankamai erdvės chorui, orkestrui ir dirigentui parodyti savo sugebėjimą perduoti klausytojams ne tik melodijos skambėjimą, bet ir jos nuotaikų subtilumą.

Choro ir orkestro skambėjimą gražiai papuošė abiejų solistų atliktos dalys. Ypač gražiabalsė Gina nuspalvino šventojo Pranciškaus maldos žodžius į Viešpatį kylančiom nuotaikom. Atrodė, kad dėl šių nuotaikų, ir paskutiniems koncerto tonams nuskambėjus, klausytojai nesiskubino namo ir beveik visi pasiliko pabendrauti Židinio užkandinėje.

Atsiųsta paminėti

AIDAI, kultūros žurnalas, 5 nr. Turinyje: Prabils Maironio Lietuva (poezija iš okupuotos Lietuvos), Tomas Venclova, Laimei, Maironis, Maironio rankraščių pavyzdžiai, Antanas Vaičiulaitis, Maironis tautos istorijoje, Vincas Natkevičius, Skausmas ir kančia Maironio gyvenime ir patriotinėje lyrikoje, vysk. Antanas Deksnys, Maironis mano atsiminimuose, V. Trumpa, Maironis — vieta ir laikas, Bern. Brazdžionis, Nuo Zvalionio iki Maironio, Antanas Dundzila, Su Fulbrighto stipendija Lietuvoje, Stasys Santvaras, Vincė Jonuškaitė teatre ir gyvenime. Skyriai — "Iš minties ir gyvenimo", "Knygos", gausios iliustracijos. Vyr. red. — dr. Leonardas Andriekus, OFM. Administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM., 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Metinė prenumerata — $15.00.

KARYS, 1982 m. 8 nr. Redaktorius — Zigmas Raulinaitis, administratorius — Alfonsas Samušis. Adresas: Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Metinė prenumerata — $15.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

M. K. Čiurlionio galerija Čikagos Jaunimo Centre 1983 m. Vasario 16-sios proga skelbia jaunųjų lietuvių dailininkų kūrinių konkursą, kuriame kviečiamas dalyvauti jaunimas iki 30 metų amžiaus. Konkursui skirtų kūrinių skaidres arba spalvotas nuotraukas iki 1983 m. sausio 15 d. reikia atsiųsti M. K. Čiurlionio galerijai, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Ton siunton reikia įjungti kūrinio pavadinimą, jo dydį, atlikimo techniką, dailininko vardą ir pavardę, adresą, telefono numerį. Rinktinių darbų paroda bus atidaryta vasario 11 d. M. K. Čiurlionio galerijoje. Konkurso laimėtojams bus įteiktos premijos ir žymenys.

Lietuviškų knygženklių parodą Australijos sostinėje Kanberoje, "The Link" teatre, lapkričio 1-27 d.d. surengė Audronė Stepaitienė, pasinaudodama Adelaidėje gyvenančios Lidijos Pocienės turimu rinkiniu. Parodai buvo sutelkti net 33-jų lietuvių dailininkų sukurti knygženkliai. Dalis jų tuo pačiu laiku buvo išstatyti ir Australijos valstybinės bibliotekos priesalyje.

Prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, dirbantis Max Planck institute V. Vokietijoje, savo laisvalaikius skiria vargonų muzikai, surengdamas dažnus koncertus vokiečiams. 1982 m. lapkričio 21 d. jis lankėsi Luebecke. Šeštasis jo koncertas šiame mieste įvyko Šv. Dvasios šventovėje, pastatytoje po II D. karo, turinčioje puikius vargonus bei gerą akustiką. Programon prof. dr. V. Vasyliūnas buvo įjungęs J. S. Bacho, F. Mendelssohno, O. Messiaeno, J. Rheinbergerio kūrinius, pirmą kartą V. Vokietijoje atliekamą Jeronimo Kačinsko "Improvizaciją". Po koncerto jį lietuvių vardu pasveikino VLB Luebecko apylinkės valdybos pirm. P. Kotkis.

Jaunimo Centro kavinėje 1982 m. lapkričio 7 d. Čikagos lietuviai susipažino su nauja Broniaus Kviklio 480 psl. knyga "Vilkaviškio vyskupija" — II-ju "Lietuvos bažnyčių" serijos tomu, kurį išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka. Leidyklos vardu kalbėjo tos knygos dailininkas ir techninis red. P. Aleksa. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Kazys Bradūnas, dalyvius supažindinęs su knygos turiniu, sutelkta gausia istorine medžiaga. Šventovių nuotraukų buvo gauta tiek daug, kad dalies jų teko atsisakyti dėl vietos stokos. Br. Kviklys su dail. P. Aleksa ekrane parodė apie 100 šventovių skaidrių iš įvairių Lietuvos vietovių. Architektūriniu požiūriu knygon įjungtus šventovių pastatus aptarė inž. dr. J. Gimbutas.

G. Bizet operos "Carmen" spektaklyje Niujorke, "Amato" teatre, lapkričio 14 d. Mikaelos vaidmenį atliko sol. Angelė Kiaušaitė, Niujorko lietuvių renginiuose dalyvaujantis sopranas.

Lietuviškoji Čikagos "Galerija" dail. Viktoro Petravičiaus grafikos darbų parodą surengė 1982 m. lapkričio 2-28 d.d. Jos atidaryme kalbėjo WNIT televizijos stoties South B e n d e, Ind., atstovas Michael Beatty, atsivežęs vaizdajuostėn įrašytą filmą apie dail. V. Petravičiaus gyvenimą bei kūrybinį darbą Union Pier miestelyje, Mich. Parodai buvo sutelkti 34 didelių medžio raižinių atspaudai, nuspalvinti lengvais aliejinių dažų potepiais. Iš bendro 34 darbų skaičiaus net 24 buvo sukurti 1982 m. Tai liudija tikrai didelį dail. V. Petravičiaus kūrybingumą, sulaukus 76 metų amžiaus.

Šimtąjį V. Krėvės-Mickevičiaus gimtadienį Čikagos lietuviai paminėjo 1982 m. lapkričio 12 d. specialioje vakaronėje Jaunimo Centre. Į šį renginį juos pakvietė Dzūkų Draugija, vadovaujama Prano Nedo. Programai vadovavo literatūrinę dalį su aktoriais paruošusi Dalia Sruogaitė-Bylaitienė. Apie V. Krėvės gyvenimą bei kūrybą kalbėjo iš Bostono atvykęs Antanas Gustaitis. Savo kalboje jis neužmiršo priminti beviltiškų Krėvės pastangų padėti Lietuvai pirmosios sovietinės okupacijos metais. Aktoriai skaitė V. Krėvės kūrinių ištraukas, kurioms buvo pasirinkta rytiečių pasaka apie indą, "Šarūno" užbaiga, "Milžinkapis" iš "Dainavos šalies senų žmonių padavimų". Iš juostelės buvo išgirstas ir paties V. Krėvės gyvas žodis, įrašytas Filadelfijoje, kai rašytojas šventė savo amžiaus septyniadešimtmetį. Visus jaudino baigminis jo kalbos pareiškimas: "Mano tikslas dirbti Lietuvai ir dėl Lietuvos".

Aktorius Laimonas Noreika, pradėjęs rengti literatūrinius vakarus prieš 18 metų, yra žymiausias poezijos garsintojas, aplankęs daugelį Lietuvos vietovių. Pirmajam vakarui buvo pasirinkęs V. Mykolaičio-Putino poeziją. Vėliau į tuos vakarus įjungė Julių Janonį, Adomą Mickevičių, Maironį, Paulių Širvį, Justiną Marcinkevičių, Alfonsą Maldonį, Marcelijų Martinaitį bei kitus įvairių kartų poetus. Respublikiniuose meno darbuotojų rūmuose prieš Kalėdas buvo surengtas tūkstantasis literatūrinis L. Noreikos vakaras, kuriam jis buvo pasirinkęs Simono Daukanto kūrybą.

Kauno paveikslų galerija šio miesto gyventojus ir svečius pakvietė į apžvalginę dail. Voldemaro Manomaičio keramikos darbų parodą, surengtą jo amžiaus septyniasdešimtmečio proga. Sukaktuvininkas 1937 m. yra baigęs Kauno meno mokyklos keramikos skyrių, tais pačiais metais laimėjęs aukso medalį tarptautinėje parodoje Paryžiuje. Pradžioje buvo pamėgęs molį, kūrinius su gyvulių bei paukščių figūrėlėmis. Vėliau, įsijungęs į Kauno "Dailės" įmonę, ėmėsi dailiosios odos dirbinių. Dabar vėl kalbina molį, kurdamas buitinei keramikai skirtus servizus, dubenis, vazas, lėkštes, ąsočius, indelius gėlėms.

Klaipėdos dramos treatras Justino Marcinkevičiaus "Mažvydo" spektakliu paminėjo aktoriaus Vytauto Paukštės amžiaus penkiasdešimtmetį ir sceninės veiklos sidabrinę sukaktį. Šiame veikale jis atlieka pagrindinį Mažvydo vaidmenį. V. Paukštė, sukūręs dešimtis vaidmenų Klaipėdos dramos teatre, dažnai įsijungia ir į filmus. Pasak vyr. rež. P. Gaidžio, jis nuolat jieško naujų išraiškos būdų įvairiuose dramaturgijos žanruose.

Šiaulių dramos teatras šio miesto gyventojus pakvietė į G. Byrono "Kaino" premjerą. Spektaklį paruošė vyr. rež. S. Varnas, scenovaizdžius — latvis dail. A. Fraibergas. Vaidina aktoriai — P. Piaulokas, S. Jakubauskas, F. Laurinaitytė, N. Narmontaitė, I. Liutikaitė, E. Leonavičiūtė, A. Venckus.

Lietuvos konservatorijos penkiasdešimtmetis 1982 m. lapkričio 22-23 d.d. paminėtas K a u n e. Jin atvyko g r u p ė Vilniaus konservatorijos dėstytojų, mišrus jos choras ir kamerinis orkestras, operos solistai — tenoras V. Noreika, baritonas J. Stasiūnas, sopranas G. Apanavičiūtė, bosas V. Daunoras. Apie augštosios muzikos mokyklos istoriją bei jos reikšmę Lietuvai kalbėjo Vilniaus konservatorijos rektorius J. Karnavičius, prorektorius J. Antanavičius, katedrų vedėjai — J. Gaudrimas, S. Sondeckis, E. Baltinienė, K. Grybauskas, E. Ignonis. Sukakčiai skirtas koncertas įvyko Vilniaus filharmonijos Kauno skyriaus salėje. J. Gruodžio vardo augštesniojoje muzikos mokykloje J. Karnavičius atidarė mokytojos E. Martinonienės paruoštą parodą "Kauno konservatorija 1933 — 1949". Čia taipgi įvyko susitikimas su veteranais, prieš keliasdešimt metų baigusiais Kauno konservatoriją, buvo surengtas antras koncertas.

Vilniaus operos ir baleto teatras savo repertuarą papildė nauju kompoz. Antano Rekašiaus baletu "Amžinai gyvi". Šiam dviejų dalių baletui panaudoti velionies dail. Stasio Krasausko grafikos ciklų "Amžinai gyvi", "Moters gimimas" bei kitų kūrinių motyvai, susieti su karu, gyvybės triumfu, motinystės taurumu, meilės ir jaunystės žavesiu. Baleto libretą ir choreografiją sukūrė baletmeisteris V. Brazdylis, scenovaizdžius — dail. E. Poželaitė. Muzikinę dalį sudaro ištraukos iš įvairių A. Rekašiaus kūrinių, pasirinktos baletmeisterio V. Brazdylio. Garso juoston tą muziką įrašė J. Domarko diriguojamas simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, jo kamerinė grupė, G. Kuprevičiaus vadovaujamą kauniečių elektroninės muzikos grupė "Argo" ir teatro choras. Recenzijoje pasigendama muzikinės dalies vientisumo, nes muzika nebuvo specialiai sukurta šiam baletui. Tai turbūt pirmas toks bandymas S. Krasausko grafikos darbus susieti su A. Rekašiaus kūrinių fragmentais, atsisakant jiems specialiai skirtos muzikos. Pagrindinius vaidmenis sukūrė baleto šokėjai — L. Bartusevičiūtė, J. Valeikaitė, V. Kudžma, A. Molodovas, P. Skirmantas, N. Beredina, A. Gineitytė. **V. Kst.**

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

HIGH PARK-BLOOR, 8 kambariai per du augštus, atskiras mūrinis namas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, didžiulis privatus kiemas, garažas su plačiu įvažiavimu.

JANE-BLOOR, 4-rių miegamųjų atskiras namas, 2 prausyklos, garažas, arti puikiojo "Bloor West Village" apsipirkimo bei požeminio traukinio; prašoma kaina — $125.000.

MARTIN GROVE-BLOOR rajone, 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas; skola iš 14,25%; prašoma kaina — tik $88.900.

ROYAL YORK RD.-EGLINTON, 3-jų miegamųjų vienaaugštis, nemaži kambariai, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis virš 200 pėdų kiemas su vaismedžiais; prašoma kaina — $139.900.

JANE-ANNETTE, visai naujas 6 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, išėjimas į kiemą ir veranda (patio), 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — tik $114.900 ir viena skola iš 14,5%.

SOUTH KINGSWAY, gražus 6 kambarių bendranamis (condominium), 2 prausyklos, balkonas, baseinas ir kt. Į kainą įeina šaldytuvas, plyta, kilimai ir t.t.; 8,75% skola iki 2001 metų; prašoma kaina — $69.900.

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 20 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 9¼%
180-185 d. termin. ind. 9½%
term. indėlius 1 metų ..... 10 %
term. indėlius 2 metų 10½%
pensijų s-tą ..... 10 %
spec. taup. s-tą 8½%
taupomąją s-tą ..... 8 %
depozitų-čekių s-tą ..... 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 15½%
mortgičius nuo .... 12½% — 13½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Naujai sudarytos lietuvių ledo ritulio žaidėjų grupės iš hamiltoniečių ir torontiečių rungtynėse. Pirmame žaidime torontiečiai nugalėjo hamiltoniečius 2-1, o antrą kartą hamiltoniečiai įveikė torontiečius 10-0. Nuotraukoje — hamiltonietis Jonas Pleskevičius įmuša įvartį torontiečiams įtemptose rungtynėse **Nuotr. V. Beniušio**

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės

Papildyta antrųjų PLSŽ varžybinė programa

Visuotiniame ŠALFASS suvažiavime 1982 m. lapkričio 20 d. Klevelande, II-jų PLSŽ varžybinė programa buvo papildyta ledo rituliu ir raketbolu (Racquetball). Taipogi kaikuriose sporto šakose buvo papildomai įvestos naujos klasės.

II-se PLSŽ bus šios sporto šakos: 1. futbolas (Soccer) — vyrams ir jauniams A); 2. golfas — individualinės varžybos vyrams, moterims ir jauniams A, komandinės varžybos vyrams; 3. krepšinis — vyrams, vyrams senjorams, jauniams A, B ir C, moterims, merg. A.; 4. lauko tenisas — individualinės varžybos vyrams, moterims, jauniams A, mergaitėms A, vyrams senjorams (1938 m. gimimo ir vyresniems), moterims senjorėms (1948 m. gim. ir vyresnėms); 5. ledo ritulys (Ice hockey); 6. lengvoji atletika — vyrams, moterims, jauniams A (1964-66 m. gim.), jauniams ir mergaitėms B (1967-68 m. gim.), jauniams ir mergaitėms C (1969-70 m. gim.), jauniams ir mergaitėms D (1971 m. gim. ir jaunesniems); 7. plaukimas — vyrams, moterims, jauniams ir mergaitėms B (13-14 m.), jauniams ir mergaitėms C (12 m. amžiaus ir jaunesniems); klasifikacija — pagal dalyvio amžių varžybų dieną; 8. raketbolas (Racquetball) — komandinės ir individualinės varžybos; 9. slidinėjimas — alpinistinės varžybos vyrams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.) ir vyrams senjorams (virš 44 m.); krosas (Cross-country) — vyrams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.; amžiaus klasifikacija — pagal 1982 m. sausio 31 d.); 10. stalo tenisas — individualinės varžybos vyrams, moterims, jauniams ir merg. A, komandinės varžybos — vyrams ir moterims; 11. šachmatai; 12. šaudymas — vyrams, moterims ir jauniams (žemiau 18 m. varžybų dieną); 13. tinklinis — vyrams, moterims, vyrams senjorams, jauniams A, mergaitėms A, B ir C.

Išskyrus lengv. atletiką, plaukimą, slidinėjimą ir šaudymą, amžiaus klasifikacija: prieauglio A — gimę 1964 m. ir jaunesni; prieauglio B — gimę 1966 m. ir jaunesni; prieauglio C — gimę 1968 m. ir jaunesni; vyrų senjorų — gimę 1948 m. ir vyresni.

Išskyrus slidinėjimą ir ledo ritulį, visos varžybos vyks II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų metu Čikagoje 1983 m. birželio 26 — liepos 3 d. Slidinėjimas, kaip jau buvo skelbta, įvyks 1983 m. vasario 5-6 d.d. Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, N.Y. Ledo ritulys — 1983 m. gegužės mėnesį, Toronte, Ont.

Antroji preliminarinės registracijos fazė bus užbaigta iki 1983 m. kovo 1 d. Po šios datos bus priimtos galutinės varžybinės programos ir nustatyta galutinės dalyvių registracijos data.

Žaidynių reikalais kreipkitės į žaidinių komiteto vicepirmininką Rimą Dirvonį, 8913 South Leavitt St., Chicago, IL 60620. Tel. (312)239-2179 arba į gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117. Tel. (216)481-7161

II PLSŽ komitetas

SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių slidinėjimo varžybos įvyks 1983 m. vasario 5-6 d.d. Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, NY, apie 50 mylių į pietus nuo Buffalo, NY.

Vasario 5 d. alpinistinės varžybos (slalomas ir d. slalomas) — vyrų, moterų, jaunių ir veteranų klasėms.

Vasario 6 d. krosas (cross-country) — vyrams 10 km , moterims ir jauniams — 5 km.

Atvirose vyrų ir moterų klasėse pirmų trijų vietų laimėtojai bus pažymėti PLSŽ-nių medaliais, kitose klasėse bus dovanos už tris vietas ir trofėjai kombinuotam slalomo ir d. slalomo laimėtojui bei laimėtojai.

Lygiagrečiai vyks ir 1983 m. Š. Amerikos baltiečių slidinėjimo pirmenybės, kurioms lietuvių slidinėtojai automatiškai kvalifikuosis.

Šias varžybas rengia Klevelando Žaibo klubo slidinėjimo sekcija, vadovas — V. Čiurlionis tel. (216) 481-1525.

Kanados slidinėtojai kviečiami gausiai šioje šventėje dalyvauti.

Informacijos reikalais skambinti M. Empakeriui tel. 231-1487 Toronte. **M. E.**

AUŠROS ŽINIOS

1982 m. gruodžio 12 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko dvejos krepšinio rungtynės. Senai bematytos Aušros — Vyčio vyrų krepšinio rungtynės Prisikėlimo parapijos salėje sutraukė didelį būrį žiūrovų. Abi komandos išvystė greitą žaidimą ir gražių kombinacijų. Pirmą puslaikį Aušra laimėjo 59:44. Antrame puslaikyje vytiečiai nebeatlaikė Aušros spaudimo ir tikslių R. Kaknevičiaus metimų. Lentų kontroliavimą perėmė S. Žulys ir R. Underys, padedant K. Bartusevičiui ir E. Norkui. Aikštės vidurį kontroliavo S. Arlauskas, A. Valickas ir V. Dementavičius. Aušra rungtynes laimėjo 122:82. Aušros komandoje žaidė: R. Kaknevičius 33, A. Valickas 12, S. Arlauskas 28, R. Underys 4, V. Dementavičius 6, S. Žulys 26, E. Norkus 5, K. Bartusevičius 8.

Vyčio komandoje žaidė: K. Simonaitis 29, J. Puteris 16, R. Karpis 6, R. Duliūnas 16, E. Nosevičius 4, E. Stravinskas 1, A. Saplys 10, A. Kaknevičius.

Po vyrų rungtynių įvyko jaunių rungtynės Aušra — Jane Wilson gimnazijos komanda. Nuo pradžios iki pabaigos rungtynės buvo labai greitos. Aušros jauniai, kad ir mažesnio ūgio, kontroliavo visą žaidimą — ir lentas, ir aikštę. Žiūrovams nebuvo laiko nuobodžiauti tiek vienose, tiek kitose rungtynėse. Aušros jauniai rungtynes laimėjo 109:59; 51:25. Jaunių vadovas ir treneris — Rimas Miečius. **K. Š.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bą. Jo paskyrimą senatorium P. E. Trudeau atliko asmeniniu savo sprendimu, net nepasitaręs su ministerių kabineto nariais. Dabar jis gaus metinę senatoriaus $46.400 algą su neapmokestinamu $7.600 priedu, užtikrintą tarnybą iki 70 metų amžiaus. Prie tos algos po 20 metų bus pridėta ir valdinėje tarnyboje išsitarnauta pensija, mokama nuo 65 metų amžiaus. Jeigu gyvens ilgiau nei 70 metų, susilauks ir iki amžiaus galo užtikrintos senatoriaus pensijos. Teisinga spaudos pastaba, kad šis darbingas 45 metų amžiaus vyras valdžios iždui ir jį užpildantiems mokesčių mokėtojams kainuos kelis milijonus dolerių.

Kanadiečius pradeda erzinti faktas, kad politinės galios neturintis Kanados senatas yra tapęs savotiška politine prieglauda. Ministeriai pirmininkai senatan paskiria nusipelniusius savo partijos veikėjus, dažniausiai pasižymėjusius aukų telkimu partijos iždui. P. E. Trudeau dabar atvėrė duris jaunam savo bičiuliui. Tai jau antras panašus atvejis su skirtinga taktika. 1981 m. vasarą senatorium buvo paskirtas taip pat jaunas liberalų atstovas parlamente iš vienos rinkiminės Toronto apylinkės Peter Stollery. Dėl jo pasitraukimo buvo pravesti papildomi rinkimai, kuriuose liberalų partijos kandidatu staiga tapo James Coutts — kitas ministerio pirm. P. E. Trudeau patarėjas, pasitraukęs iš valdinės tarnybos. Politiniai komentatoriai tada darė išvadą, kad P. E. Trudeau J. Couttsą nori paskirti ministeriu ir palikti savo įpėdiniu liberalų partijai. Esą vien tik dėl to jaunas liberalų parlamentaras P. Stollery buvo perkeltas į senatą. Mat ministeriais normaliai skiriami tik parlamento nariai. Šiuo atveju buvo susidurta su netikėta kliūtimi — James Coutts rinkimus pralaimėjo socialistų partijos atstovui, nors ta apylinkė buvo laikoma saugia liberalų tvirtove.

Daroma teisinga išvada, kad ministeriai primininkai neturėtų panaudoti senato savo asmeninių bičiulių ir patarėjų naudai. Senato reformos klausimas buvo keltas jau daug kartų, bet lig šiol nepadaryta jokių sprendimų. Logiškiau būtų senatą padaryti veiksminga antrąja Kanados parlamento institucija, turinčia lygų balsą su parlamentu Kanados valdyme. Tokiu atveju senatoriai turėtų būti renkami balsuotojų, kaip ir dabartiniai atstovų rūmų nariai.

Dienraštis "The Toronto Star" atskleidė Ontario premjerui W. Davis labai nemalonų konservatorių partijos atsilyginimą savo rėmėjams. Apie 40 metų Ontario provinciją valdantiems konservatoriams buvo labai svarbūs parlamento rinkimai 1981 m., kai jie turėjo tik mažumos vyriausybę. Tų rinkimų dėka buvo sudaryta daugumos vyriausybė, davusi laisvesnes rankas premjerui W. Davis. Į redaktorių rankas kažkaip pateko kopija vieno laiško, rašyto premjerui W. Davis. To laiško autorius — buvęs Kičenerio burmistras M. Rosenbergas, 1981 m. rinkimuose dalyvavęs kaip konservatorių atstovas ir juos pralaimėjęs. M. Rosenbergas, buvęs socialistas, nusiskundė, kad lig šiol tebėra neįvykdytas premjero W. Davis patarėjo E. Goodmano prieš rinkimus padarytas pažadas pralaimėjimo atveju jį paskirti provinciniu Ontario teisėju. Kai šis laiškas pasiekė dienraščio skaitytojus, M. Rosenbergas jau buvo paskirtas į Ontario miestų savivaldybių tarybą nuo 1983 m. sausio 1 d. su metine $60.000 alga. Valdinės karjeros siekiantis M. Rosenbergas teisinosi, kad tas jo laiškas buvo apgailėtinas išsišokimas, kad iš tikrųjų niekas jam provincinio teisėjo vietos nebuvo pažadėjęs. Opozicinės partijos pradėjo reikalauti, kad galimas politinis atsilyginimas M. Rosenbergui būtų ištirtas teisinės parlamento komisijos. Atstovų daugumą turintis premjeras W. Davis tą reikalavimą atmetė kaip visiškai nereikalingą. Apie tą laišką jis tylėjo, lyg jo iš viso nebūtų gavęs ir skaitęs. Tik prieš Kalėdas prasitarė apie laiško gavimą, bet teisinosi, kad M. Rosenbergo paskyrimui į Ontario miestų savivaldybių tarybą laiškas neturėjo jokios įtakos. Spauda vėl dabar reikalauja, kad M. Rosenbergo paskyrimas būtų atšauktas arba, kad jis pats jo atsisakytų kaip atpildo už politinę paslaugą konservatorių partijai.

• Užsakykite "Tėviškės Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

Skautų veikla

• Naujuosius sukaktuvinius LSS metus sutikdami, sveikiname tėvus, rėmėjus ir plačiąją visuomenę, kuri visada skautų veiklai pritarė ir ją visaip rėmė. Šv. Kalėdų džiaugsmas tegu skatina dar uoliau žygiuoti po Dievo, tėvynės ir artimo vėliava.

• Gruodžio 12 d. Liet. Namuose koncerto "Romuva 20" klausėsi arti 700 žmonių. Skautiškas ačiū už jo suorganizavimą St. Kuzmui, gausiems programos atlikėjams, Liet. Namams už salę, A. Jucienei už plakatus, kun. kleb. J. Staškui už viršelį programai, O. Indrelienei ir A. Stepaitienei už aukų rinkimą, visiems aukotojams už aukas, K. Juzumui už šviesų tvarkymą, J. Arštikaičiui už gėles, visiems skautininkams, o ypač skautininkėms už visokeriopą talką, kavutės suruošimą, juostų išaudimą ir vakarienę. Tai buvo gražus sutartinio darbo pavyzdys.

• "Rambyno" tuntininkas ps. L. Saplys, tuntui vadovavęs 4 metus, nuo gruodžio 12 d., jam pačiam prašant, iš pareigų atleistas. Naujuoju tuntininku pakviestas v. s. L. Kalinauskas, 43 Glenlake Ave., tel. 533-7506. Tuntininko pav. — s. E. Kazakevičius, ižd. s. V. Sendžikas.

• Sukaktuvinės stovyklos organizacinio k-to posėdis gruodžio 16 d. svarstė sutarties su kanadiečiais projektą, kuris atiduotas teisininkams peržiūrėti. Sekantis posėdis — sausio 20 d. pas brolį Algį.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų suruoštos Kūčios gruodžio 19 d. Liet. Namuose sutraukė apie 150 dalyvių. Pradžioje simbolikai pritaikytas mintis skaitė t.n. Vilija Punkrienė ir vadovavo žvakių uždegimui. Po to dvasios vadas kun. kleb. Aug. Simanavičius, OFM, paskaitė ištrauką iš Šv. Rašto, o kun. s. A. Žilinskas sukalbėjo maldą prieš vakarienę. Plotkelių laužymas dvelkė išgyvenamu jautrumu. Kalėdų giesmės žvakių šviesoje kėlė nuotaiką ir jungė visus dalyvius. Pabaigoje visus pasveikino Kanados rajono vadas v.s. Č. Senkevičius. Šiam renginiui vadovavo v.sk. Silvija Saplienė.

• Kalėdinis giedojimas ir namų lankymas gruodžio 18 d. praėjo sėkmingai. Dalyvavo 20 sk.-vyčių ir vyr. skaučių. Surinkta $120. Pinigai, kaip gerasis skautų darbelis, paskirti dviem iš Urugvajaus mokiniam, besimokantiem Vasario 16 gimnazijoje.

• Draugininkų-kių sueiga — sausio 9 d. pas Silviją, 23 Larkin Ave. Č. S.

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4 — Tel. 537-3431, Namų 769-9424

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:
9¼% už 90 dienų term. indėl.
9½% už 6 mėn. term. indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
10½% už 2 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8½% už specialią taup. s-tą
8 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 15½%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu 1 metų 12½%
su nekeičiamu nuošimčiu 2 metų ..... 13½% (fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu 1 metų ..... 13 % (variable rate)

AKTYVAI virš 32 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — **RIČARDAS KYBARTAS,**
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 — Telefonas 531-3098 — Savininkai S. ir F. Janavičiai

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 **Tel. 533-5454**

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) Toronto, Ont., M6R 1V5 — *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

Pirmoji pagalba Toronte

1982 m. spalio 18 ir gruodžio 17 d.d. "St. John Ambulance" Toronto sk. pirm. W. K. Robinson pakvietė etninės spaudos atstovus supažindinimui su pirmosios pagalbos organizacija.

"St. John Ambulance" organizacija Kanadoje pradėta prieš 99 metus, o Toronte — prieš 24 metus. Tai savanorių organizacija su šūkiu: "Tarnyba žmonijai". Ji vienintelė Toronte teikia nemokamą pirmąją pagalbą visuomenės parengimuose, sporto šventėse, jaunimo sąskrydžiuose, pensininkų kelionėse ir kitose vietose.

Ši organizacija moko savanorius teikti pirmąją pagalbą įvairių nelaimingų atsitikimų atvejais, rengia apmokymo kursus, teikia specialius patarnavimus atskiroms grupėms, parūpina pirmosios pagalbos informaciją, rengia parodas, seminarus, kur aiškina savanoriai gydytojai bei gailestingosios seserys. Pirmoji pagalba bei informacija teikiama nemokamai.

Organizacijai vadovauja finansininkai, medicinos specialistai, politikai, privatūs asmenys bei viešųjų tarnybų atstovai. Ypač didelę paramą teikia metropolinis parkų skyrius, policija, ugniagesiai, širdies fondas, diabetikų sąjunga, vėžio ligų draugija ir visuomeninės tarnybos.

Savanoriai gauna pilną apmokymą ir uniformą, reikalingą viešai tarnybai. Kursai trunka 8 ar 16 valandų (po 2 val.). 1981 m. buvo apmokyta per 24.000 Toronto gyventojų, daugelyje vietų surengtos pirmosios pagalbos parodos. Nuo 1977 m. pensininkų sveikatos programos kursuose dalyvavo per 3.000 pensininkų. Darbininkų Kompensacijos Vadyba (Workmen's Compensation Board) reikalauja, kad kiekviena įmonė turėtų pakankamai (pagal darbininkų skaičių) apmokytų pirmosios pagalbos savanorių. Įmonės apmoka pirmosios pagalbos kursų išlaidas.

Šios organizacijos veikla padėjo išvengti nelaimių ar palengvinti žmonių skausmus bei išvengti ilgo ligoninės gydymo. Šv. Jono pirmosios pagalbos vadovybė nori ir laukia daugiau savanorių iš įvairiomis kalbomis kalbančių kanadiečių, kurie geriau galėtų patarnauti pirmosios pagalbos atveju savo šeimose, bendruomenėse bei viešame gyvenime. Ypač reiktų pabrėžti kursus vaikų priežiūros jaunoms šeimoms ir senelių globos.

Norint užsiregistruoti savanoriu į pirmosios pagalbos kursus ar gauti daugiau informacijos, reikia paskambinti 967-4244, St. John Ambulance, 46 Wellesley St. East, Toronto, Ont.

V. Matulaitis

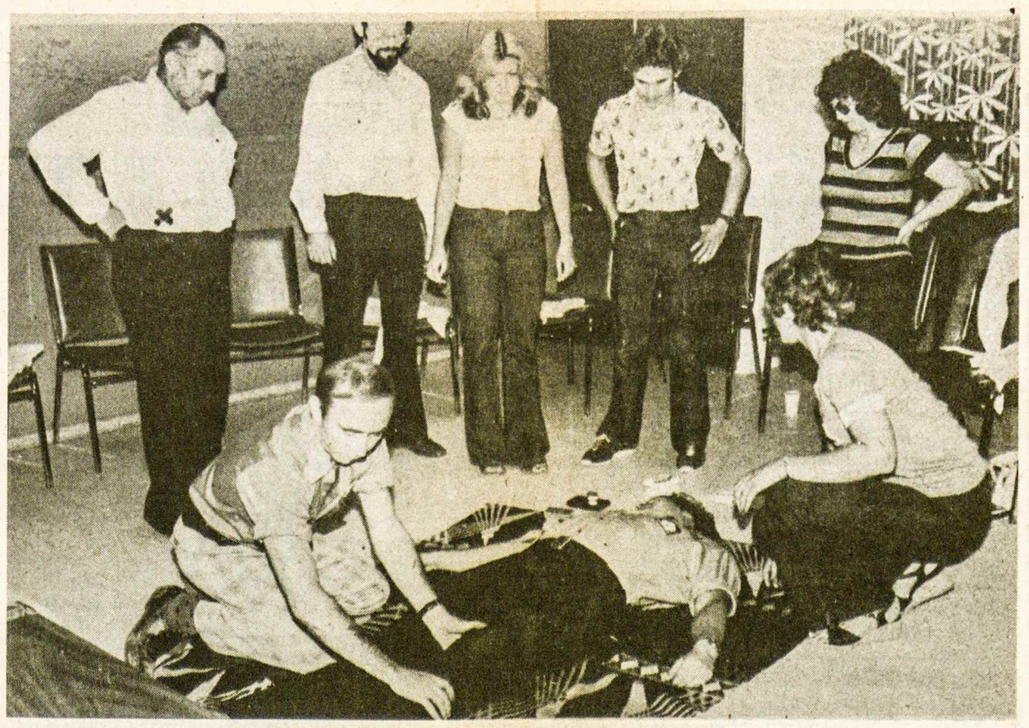

Pirmosios pagalbos kursų parodomoji pamoka Toronte. Jai vadovauja St. John Ambulance instruktorius C. WINTER (stovi kairėje). St. John Ambulance yra savanorių organizacija, kuri rūpinasi pirmąja pagalba

Ottawa, Ont.

ETNINIŲ GRUPIŲ PAMALDAS rengia Otavos arkivyskupija sausio 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p., katalikų katedroje. Mišias koncelebruos pats arkivyskupas su etninių grupių kunigais. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Po pamaldų lietuviai įteiks arkivyskupui dovaną. **K.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Anapilio sodybos rūpesčiai

Metinis Anapilio Sodybos Korporacijos susirinkimas įvyko 1982 m. gruodžio 9 d. Pradėjo pirm. A. Rinkūnas, invokaciją sukalbėjo klebonas kun. J. Staškus. Praėjusio susirinkimo protokolas priimtas be pataisų. Pranešimus padarė pirmininkas, iždininkas, kapinių ir revizijos komisijos.

Pirm. A. Rinkūnas paaiškino, kad darbų suderinimo reikalu yra susitarta su Lietuvos Kankinių vardo parapijos taryba, jog visą Anapilio kultūrinę ir visuomeninę veiklą perima parapijos taryba su savo gausiomis sekcijomis. Anapilio Sodybos valdybai tuo tarpu lieka tik finansiniai reikalai, pirmoje eilėje baigti mokėti didžiąją skolą, kurios šiuo metu turime $273,000. Skolos mokėjimo atžvilgiu 1982 metai buvo labai sėkmingi, nes išmokėta rekordinė suma — $150,000. Už tai pagrindinė padėka priklauso klebonui kun. J. Staškui ir iždininkui bei kapinių komisijos pirmininkui J. Andruliui.

Kadangi visos lėšos buvo nukreiptos į skolos mokėjimą, šiuo metu yra užsilikusi eilė būtiniausių darbų. Naujo grindinio reikalinga autoaikštė. Remonto reikalingas didžiojo pastato stogas. Vietomis jau nusidevėjo salės kilimai. Reikia keisti langų užuolaidas (tai sutiko padaryti Anapilio Moterų Būrelis, ačiū joms). Jau sutvarkyta salės ventiliacijos sistema, pakeičiant kaikuriuos motorus. Galutinai sutvarkytas didžiojo kilimo pakabinimas (ačiū A. Klimui, paaukojusiam darbą). Siūloma atkreipti dėmesį į Anapilio garbės lentą, kuri numatoma uždaryti, kai pagrindinė skola bus išmokėta. Jos vietoje numatoma įrengti pastovią plieno-sidabro lentą su aukotojų pavardėmis.

A. a. kun. P. Ažubalio palikimų byla jau yra pajudėjusi iš vietos. Šiuo metu teismas yra paskyręs nuosavybių administratorius, jiem užstatant atitinkamą užstatą. Mums pritarus, administratoriais yra paskirti — J. Ažubalis, Mrs. S. Chomiac ir Mrs. M. Civiero. Į nuosavybes pretenzijų dar turi keli kiti velionies giminės Kanadoje ir Lietuvoje. Šalia Anapilio Sodybos, į nuosavybes turi pretenzijų V. Dauginis ir E. Bumeisteris.

Ižd. J. Andrulis išdalino metinį balansą raštu. Iš jo matome, kad banke šiuo metu yra $87,500. Jie yra sutaupyti didžiajai skolai mokėti, kurios terminas sueis 1983 m. kovo mėnesį. Neabejotinai iki tos datos susirinks ir daugiau lėšų. Pajamų pozicijoje yra salės nuoma — $139,109.90, aukos — $13,405.00, palūkanos — $5,918.17. Išlaidų pozicijoje didžiausia suma yra palūkanos už paskolą — $54,216.87.

Kapinių komisijos pranešimą padarė jos pirm. J. Andrulis. Finansinis balansas įteiktas atskirai raštu, iš kurio matyti, kad pajamų turėta $106,022.92. Didžiausią pajamų sumą sudaro kapavičių pardavimas: $63,425.00. Didžiausias išlaidų sumas sudaro tvora ($15,915), uždėjimas akmeninių numerių kapavietėms žymėti ($6,718.50) ir naujosios sekcijos žemės išlyginimas ($4,000). Artimiausioje ateityje reikės išvesti kelius naujojoje sekcijoje, pastatyti geležinius įvažiavimo vartus (jų projektas yra jau paruoštas R. Paulionio) ir apsodinti naująją sekciją medžiais. Diskusijose kapinių komisija susilaukė pagyrimų už gražų kapinių tvarkymą ir plano bei kartotekos sutvarkymą (prie plano ir kartotekos daugiausia dirbo J. Jasinevičius ir p. Keršienė).

Korporacijos revizijos komisija ir kapinių revizijos komisija viską rado tvarkoje.

Naujai trejų metų kadencijai į valdybą perrinkti — dr. J. Sungaila ir dr. Alg. Valiulis.

Susirinkimo pabaigoje išreikšta padėka klebonui kun. J. Staškui už gražų bendradarbiavimą ir parodytą rūpestį Anapilio Sodybos reikalams.

A.R.

TORONTO

Dr. J. Rimšaitė, pagerbdama a.a. Vytautą Petravičių, paaukojo "T. Žiburiams" $25.

Šv. Onos Draugija Montrealyje, remianti lietuvišką spaudą, atsiuntė "T. Žiburiams" $25 auką.

Dr. Rimo ir Aušros Karkų dukrelės Vilija su Adriana sulaukė broliuko Dariaus-Rimanto, kuriam 1983 m. sausio 3 d. sueis lygiai vienas mėnuo amžiaus.

Dzūkijos krašto torontiškiai savo aukomis įrašė V. Krėvės-Mickevičiaus pavardę į Kanados Lietuvių Fondą. Aukojo: B. Saulėnas $45; J. Senkevičius $25; po $20 — B. Mackevičius, J. Žiūrinskas; po $10 — J. Cicėnas, Jonas Žiurinskas, Vl. Jegelavičius, Br. Miciulevičius ir A. Stankus. **KLF**

"Toronto Star" 1982.XII.17 paskelbė žinią apie Tony Rackauską, kuris 1982 m. lapkričio 22 d. policijos buvo rastas be sąmonės labai sumuštas bei sužalotas tarp Grenadier Rd. ir Geoffrey St. Nuvežtas Šv. Mykolo ligoninėn, sumuštasis ilgai negalėjo atgauti sąmonės, ir policija negalėjo nustatyti net jo tapatybės. Tik vėliau paaiškėjo, kad tai 63 metų amžiaus lietuvis Antanas Račkauskas iš Wasaga Beach, Ont., pastaruoju metu gyvenęs Toronte kaip nuomininkas pas ukrainietį Holovczak High Park Blvd. Jis tebėra Šv. Mykolo ligoninėje, bet pilnos sąmonės nėra atgavęs.

"Toronto Sun" 1982.XI.29 išspausdino S. Prakapo laišką, priekaištaujantį dienraščiui, kad "Grey Cup" aprašyme nepaminėjo tautinių grupių pasirodymo aikštėje pertraukos metu (ten dalyvavo ir "Gintaras"). Redakcija pridėjo pastabą: "Gaila, bet pasirodymas pertraukos metu buvo tik vidutinis".

Pianino technikas
A. BRIČKUS
gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti
255-9924

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU

mieliems draugams ir pažįstamiems už gėles, sveikinimus ir manęs aplankymą ligoninėje. Linkiu visiems džiaugsmingų **šv. KALĖDŲ švenčių ir laimingų Naujų Metų —**

Marija Vilčiauskaitė

PADĖKA
A†A
Mano Tėveliui
VYTAUTUI PETRAVIČIUI
mirus,

Negalėdama išvardinti visų, nuoširdžiai dėkoju visiems, prisiminusiems velionį maldose, užprašiusiems šv. Mišias, dalyvavusiems maldose prie karsto ir laidotuvėse, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą, atsiuntusiems gėles ir kuo nors prisidėjusiems prie Velionies laidotuvių —

Liūdinti duktė — *Gina Petravičiūtė-Martin*

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO STATOMUOSE NAMUOSE NUOMOJAMŲ BUTŲ

SUTARČIŲ PASIRAŠYMAS-PAREIŠKIMŲ PRIĖMIMAS

vyksta kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 4 v. p. p. klubo raštinėje, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street W., Toronto, Ontario M6P 1A6, telefonas 533-3498.

Priimami visi lietuviai, gyvenantys Kanadoj arba JAV (persikėlimu rūpinasi patys).

MĖNESINĖS KAINOS: vieno miegamojo — $500 ir dviejų miegamųjų — $600.
INFORMACIJOS: laiškais klubo adresu, asmeniškai — J. Poška, tel. 244-8893.

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS, JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

Ateik į LIETUVIŲ AA (ALCOHOLICS ANONYMOUS) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 119 Mimico Avenue — Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas (Toronte) 7.30 valandą vakaro.

Skambinkit telefonu 487-5591

LIETUVIAI, NEPRALEISKITE PROGOS!

Daytona Beach, Floridoje, lietuvių korporacija "Lithona, Inc." siūlo jums mūrinius namus (townhouse).

Du miegamieji. Dvi ir pusė prausyklos. Patogūs. Ideali vieta (3750 So Atlantic Ave). Kitoje gatvės pusėje – Atlanto vandenynas. Gražus paplūdimys, žuvavimas, susisiekimas autobusais. Graži gyvenvietė. Jau 11 lietuvių čia įsigijo nuosavybes. *Perkantiems dabar grynais ypatingai didelė nuolaida.*
Nedelskite. Rimtai pirkti manantieji prašomi kreiptis telefonu **(904) 258-1330 Harris Lapins** arba rašyti: **Povilas Bložis, 122 Dundee Rd., Daytona Beach, Florida 32018, USA.**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Gegužės	14	Rugpjūčio	18
Birželio	16	Rugsėjo	1
Birželio	30	Rugsėjo	15
Rugpjūčio	11	Rugsėjo	29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupes gegužės 14, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydėsiu aš pats; norintiems galėsiu nupirkti automobilius.
Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

TORONTO MIESTO ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1982 m. gruodžio 24, penktadienis
1982 m. gruodžio 27, pirmadienis
1983 m. sausio 3, pirmadienis

yra šventadieniai savivaldybės tarnautojams. Tomis trimis dienomis atmatos nebus išvežamos.

Reguliarus pirmadienio (gruodžio 27) atmatų išvežimas bus atliktas gruodžio 28, antradienį.

Reguliarus penktadienio (gruodžio 24) ir antradienio (gruodžio 28) atmatų išvežimas bus atliktas gruodžio 29, trečiadienį.

Reguliarus pirmadienio (1983 m. sausio 3) atmatų išvežimas bus atliktas sekančią dieną, būtent, 1983 m. sausio 4, antradienį.

Reguliarus antradienio (1983 m. sausio 4) atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį, 1983 m. sausio 5.

Reguliarus stambių daiktų ir laikraščių išvežimas bus atliktas 1982 m. gruodžio 22, trečiadienį, ir 1983 m. sausio 12, trečiadienį. Stambūs daiktai ir laikraščiai nebus išvežami 1982 m. gruodžio 29, trečiadienį, ir 1983 m. sausio 5, trečiadienį.

Jūsų talka išnešant išvežtinas atmatas atitinkamom dienom labai laukiama.

PASTABA. Toronte yra 17 laužo sandėlių metalinėms dėžutėms ir stikliniams indams. Spalio mėnesį buvo surinkta 249 tonos laikraščių, 51 tona stiklinių indų ir 4 tonos metalinių dėžučių. Tuo reikalu skambinkite telefonu 367-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Toronto miesto viešųjų darbų tvarkytojas

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ

Antanas Genys	231-2839
Juozas Gudas	270-5256
Vacys Žižys	232-1990

Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Jaukias Kūčias Anapilio salėje surengė kat. moterų skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis, o puikų maistą paruošė J. Bubulienė. Gražiai papuoštoje salėje dalyvavo apie 300 asmenų, kurių tarpe buvo gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, p. H. Žmuidzinienė, dr. Žmuidzinas iš Čikagos. Įvadinį žodį tarė kun. Pr. Gaida, maldą sukalbėjo kun. J. Staškus. Meninę programą atliko sol. S. Žiemelytė, akompanuojama St. Gailevičiaus. Giesmių giedojimui vadovavo sol. S. Žiemelytė. Programą sklandžiai pranešinėjo stud. Rita Trinkaitė.

— Kalėdų naktį prieš Bernelių Mišias vienos valandos koncertą šventovėje atliko muzikas J. Govėdas vargonais, parapijos choras, sol. S. Žiemelytė ir sol. R. Strimaitis.

— Kristaus gimimo šventės proga dail. J. Bakis šventovėje įrengė didelio masto prakartėlę, kurioje pavaizduotas Jėzulis, Marija ir Juozapas, ant kurių krinta šviesa.

— Mišios N. Metų išvakarėse — sausio 31 d., 6 v. vakaro. N. Metų dieną Mišios — 10 ir 11 v.r. Autobusas iš Islingtono požeminio stoties atveš maldininkus sekmadienio tvarka.

— N. Metų sutikimas — Anapilio salėje. Pradžia — 7 v.v.

— A. a. Pranas Artišauskas, 64 m. iš Kapuskasing, Ont., palaidotas iš Lietuvos Kankinių šventovės gruodžio 28 d. lietuvių kapinėse.

— Rekolekcijos jaunimui — sausio 7-9 d.d. Mary Lake patalpose, King City. Registruotis iki gruodžio 30 d. tel. 537-2869.

— Aukojo Anapilio sodybai $100 G. B. Čižikai; religinei Lietuvos šalpai $100 — V. Jasiūnienė; $50 — V. K. Ottai; parapijos skoloms $500 — E. Čuplinskas; $200 — N. J. Campbell; $100 — A. Draugelis, P. A. Šimonėliai, K. J. Rugiai, J. E. Girėnai, E. P. Kripai; lietuvių kapinėms $100 — p.p. Dagiliai, A. A. Lukošiai.

— Klebonas kun. J. Staškus šią savaitę darbuojasi kaip kapelionas ir paskaitininkas moksleivių ateitininkų kursuose Dainavoje.

— Mišios N. Metų dieną: 10 v.r. — už a.a. Jonę Landsbergienę, 11 v.r. — už a.a. Antaną Jakimavičių; sausio 2, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Mariją Kalinauskienę, 11 v.r. — už a.a. Darelį Kariūną.

Lietuvių Namų žinios

— Naujų Metų talentų programai prašomi registruotis LN raštinėje prieš 1982 m. gruodžio 31 d.

— Naujų Metų vakarienė prasidės punktualiai 7.30 v.v.

— N. Metų dieną LN bus uždaryti. Sausio 2, sekmadienį, svetainė "Lokys" ir popietė Vytauto D. menėje veiks įprastu laiku ir tvarka.

— LN ruoštose Kūčiose dalyvavo apie 400 asmenų. LN valdybos vardu pasveikino A. Jankaitienė, Kūčių tema kalbėjo LN Moterų Būrelio pirm. B. Abromaitienė. Maldą sukalbėjo kun. L. Januška. Kalėdinėms giesmėms vadovavo V. Verikaitis ir J. Govėdas. Tradicinius valgius paruošė E. Juknienė, stalus ir salę papuošė LN vyrų ir moterų būreliai. Meninę programą atliko smuikininkai A. ir R. Bankai, akompanuojami J. Govėdo. Kalėdų senelis vaikams atnešė dovanas.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapija

— Pamaldos sausio 2, sekmadienį, 9.30 v.r. Laikys kun. P. Dilys.

— Metinis parapijos susirinkimas — sausio 30, sekmadienį po pamaldų, Lietuvių Namuose.

— A. a. Jurgis Šturmas, 67 m., po trumpos ligos mirė Šv. Juozapo ligoninėje gruodžio 20 d. Palaidotas gruodžio 22 d. iš Išganytojo šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Paliko liūdinčią žmoną Emą, sūnų Petrą, marčią ir du vaikaičius.

A.a. Jono Didžbalio atminimui parėmė "T. Žiburius, paaukodami po $25: Aldona ir Alfonsas Erštikaičiai, J. ir J. Stanaičiai; $20: Erika ir Vincas Sakai-Sakavičiai.

Stambieji aukotojai. "Talkos" kredito kooperatyvas Hamiltone, įvertindamas "T. Žiburių" paslaugas informacijos srityje, paskyrė šiam savaitraščiui 1982 m. $200. — Vanda ir Augustinas Bartininkaičiai savo vedybinės sukakties proga paaukojo "T. Žiburiams" $150. — Juozas Vaskela, nuolatinis "TŽ" skaitytojas ir duosnus rėmėjas, ryšium su "Aušros" metais, paaukojo "T. Žiburiams" $100. — Ona Burdinavičienė, pagerbdama savo vyrą a.a. Stasį, jo vienerių mirties metinių proga paaukojo "T. Žiburiams" $100.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prieš Bernelių Mišias religinės muzikos koncertą atliko smuikininkai A. R. Bankai, akompanuojami H. Bankaitės, solistai — L. Marcinkutė, A. Simanavičius ir V. Verikaitis; trijulė — D. Viskontienė, L. Dambrauskaitė, D. Pranaitienė; parapijos choras. Per Kalėdų 10 v. Mišias taip pat giedojo minėtoji trijulė.

— N. Metų sutikimo pradžia 7 v.v., vakarienė — 8 v. Bus paminėtas parapijos 30-metis.

— N. Metų išvakarėse Mišios — 7 v.v. Nauji Metai yra privaloma šventė, todėl Mišių tvarka kaip sekmadienį (vakare Mišių nebus).

— Gruodžio 20 d. T. Paulius Baltakis, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas, lankė parapijos Šv. Pranciškaus trečiojo ordino kongregaciją, atlaikė Mišias, pasakė pamokslą ir įvilkdino naujus narius. Naujai išrinkta kongregacijos pirmininkė — M. Astrauskienė.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija vėl pasiuntė Suvalkų trikampio lietuviams 20 siuntinių (iš viso 333). Lėšomis prisidėjo M. Jasionytė $25, po $20 aukojo: J. D. Didžbaliai, A. Saulis, A. Stulgienė, P. Ūkelienė, D. Zulonienė, A. O. Pleniai, V. Stirbienė, A. Mašalaitienė.

— Pakrikštyti: Roman-Vladas, Vytauto ir Elaine Ann Pevcevičių sūnus; Tomas, Živilės (Šlekytės) ir Barry Stanton sūnus.

— Parapijos salė jau nuomojama 1984 m. Lietuviai prašomi užimti salę savo reikalams iki sausio mėnesio galo.

— Parapijai aukojo: a.a. St. Juozapavičius savo $2,000 gyvybės draudą paliko parapijai, a.a. Walter Pocius savo testamentu paliko $500; O. A. Pleniai $300; po $100 aukojo: Z. S. Revai, P. Gaidelis, B. Vaišnora (savo a.a. žmonos Janinos atminimui), H. S. Butkevičiai, M. J. Vaškevičiai, P. Baranauskas, J. Poška; N. Fabricienė $52; po $50: T. A. Žiliai, J. Šeperys, St. Vaitekūnienė, J. E. Benečiai, K. Aranauskas; T. Užbalis $40; klierikų fondui Prisikėlimo parapija, visos tarybos nutarimu, paskyrė $5,000, St. Vaitekūnienė $50, E. Aukštakalnienė (savo a.a. vyro Antano atminimui) $100; religinei šalpai ir "LKB Kronikai": I. A. Žemaičiai $60, St. Vaitekūnienė $50, P. Gaidelis $25; vienuolynui: P. Gaidelis $100, L. P. Murauskai $25, dr. A. A. Valadkos $30.

— Mišios sausio 2, sekmadienį, 8 v.r. — už Marytę Kalinauskienę, 9 v.r. — už Andrių, Antaną ir Viktoriją Andriušius, 10 v.r. — už Igną ir Stefaniją Bieliauskus, tretininkų intencija, 11.30 v.r. — už Vladą Jaškų. 7 v.v. — už Tadą Normantą.

Apylinkės tarybos rinkimai

Kandidatų į KLB Toronto apylinkės tarybą sąrašas

1. Vincas Bačėnas
2. Kazys Batūra
3. Leonas Baziliauskas
4. Judita Čuplinskienė
5. Marija Dambarienė
6. Aldona Dargytė-Byskiewicz
7. Danutė Garbaliauskienė
8. Aldona Jankaitienė
9. Vladas Jankaitis
10. Stasys Jokūbaitis
11. Algis Juzukonis
12. Laima Mačionienė
13. Petras Murauskas
14. Jonas Nešukaitis
15. Vida Paškienė
16. Kęstutis Raudys
17. Dana Sakienė
18. Bronius Saplys
19. Teodoras Stanulis
20. Jonas Staškevičius
21. Dalia Steponaitienė
22. Bronys Stundžia
23. Angelika Sungailienė
24. Marija Uleckienė
25. Algirdas Vaičiūnas
26. Vaidotas Vaičiūnas
27. Ramona Valadkienė
28. Jonas Varanavičius
29. Algis Žemaitis

Rinkimai įvyks 1983 m. sausio 6 d. visuose lietuviškuose centruose. Bus renkami 25 tarybos nariai.

Rinkiminė komisija

Prisikėlimo kredito kooperatyvas veiks gruodžio 31 d. nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p., sausio 1 bus uždarytas, sausio 2 d. — veiks įprastine tvarka.

Apie arkivyskupą Teofilių Matulionį, Sibiro kankinį, iš okupuotos Lietuvos gauta daug nuotraukų. Dalis jų buvo panaudota knygoje "Nemarus mirtingasis". Dabar iš visų turimų nuotraukų padarytos skaidrės, kurios įspūdingai iliustruoja Velionies gyvenimą ir papildo išleistąją monografiją "Nemarus mirtingasis". Skaidrės galės būti panaudotos paskaitoms ir kitomis progomis.

Iškilmingas **NAUJŲ METŲ**

SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, penktadienį nuo 7 v.v.

1. *Šilta vakarienė su vynu*
2. *Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro*
3. *Nemokamas baras*
4. *Šampanas*
5. *Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras, puikiai išpuošta salė*

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832. Vakarienę ir užkandžius ruošia — J.Bubulienė. Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos Kankinių parapijos tarybos administracinė sekcija

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto Lietuvių Teatro **"AITVARAS"**

vaidinimą ***1983 metų sausio 9, sekmadienį, 3.30 valandą po pietų, didžiojoje Lietuvių Namų salėje.***

Bus vaidinama (pakartotinai, pagal pageidavimą) **Vytauto Alanto**

"Buhalterijos klaida",

3 veiksmų komedija

Režisuoja — Aldona Dargytė-Byszkiewicz *Įėjimas — $5.00* ***Aitvariečiai***

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į tradicinį-metinį

BALIŲ

Tradicinė vakarienė ▪ Veiks bufetas su stipriais bei silpnais gėrimais ▪ Loterija ▪ Staigmenos ▪ Šokiams gros puikus orkestras "Les & the Music Masters".

Įėjimas: $12.50 asmeniui. Nariams ir studentams $10.00. Kreiptis: į W. Drešerį 233-3334, arba I. Šimkų 231-9425, arba į Klubo narius, arba — prie įėjimo.

1983 m. sausio 15, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West

Toronto jūrų skautai kviečia visus į

slidinėjimo iškylą

1983 m. sausio 21-23 dienomis Mt. Tremblant, Quebec

Kaina — $130, įskaitant: kelionę autobusu nuo Toronto iki Mt. Tremblant ir atgal, nuvežimą į "Ski lodge" Mt. Tremblant, nakvynę dviem naktim (2 chalets), dvejus pusryčius, vienerius pietus, visus slidinėjimo bilietus. **Autobusas išvyks iš Toronto** nuo Lietuvių Namų — 1983 m. sausio 21, penktadienį, 5 v.p.p.; **išvyks iš Mt. Tremblant** — 1983 m. sausio 23, sekmadienį, 4 v.p.p. **Registracija ir informacija:** Ričardas Lapas 445-9598, Antanas Stauskas 251-3467, Martynas Yčas 767-4264. Įmokėjimas (depozitas) — $70.

Išvykos rengėjai

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 20, sekmadienį, Anapilio salėje. Apylinkės valdyba sudarė specialų komitetą, kuris planuoja įdomią, bet neilgą (dviejų valandų) programą. Muzikinę dalį — kantatą atliks lietuvių chorai iš įvairių vietovių, dalyvaujant solistams. Angliškos dalies kalbėtoja pakviesta buvusi Kanados užsienio reikalų ministerė Flora Macdonald, lietuviškosios dalies — buvęs PLB valdybos pirmininkas ir dabartinis "Pasaulio Lietuvio" redaktorius inž. Br. Nainys.

Vietoje sveikinimų kalėdiniais atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "T. Žiburiams": **$25** V. Vaitkus, Aldona ir Jonas Vaškevičiai, dr. A. Saunoris ir šeima, Hamilton, Ont., Janina ir Juozas Šarūnai, St. Petersburg, Fla.; **$20:** M. V. Tamulaičiai, Bronė ir Vladas Skvereckai, dukros Daina ir Aldona, Hamilton, Ont., **$15:** V. ir S. Balsevičiai su šeima, Ottawa, Ont., J. T. Cipariai ir šeima, Rodney, Ont., Julija ir Jonas Kamaičiai su šeima, Hamilton, Ont., Monika ir Juozas Rimkai, Vittoria, Ont.; **$12:** Marija Skučienė; **$10:** Kostas, Eugenija Gapučiai ir duktė Daiva, Bothwell, Ont., A. B. Parėščiai, Hamilton, Ont., O. W. Mikšiai, Lionė ir Vladas Kybartai, Hamilton, Ont., A. H. Liaukai, Hamilton, Ont.; **$5:** Antanas, Teofilė Šmitai, Montreal, Que.

Kristaus gimimo ir Naujų Metų proga daugelis "TŽ" skaitytojų sveikino šio savaitraščio darbuotojus. A. Supronas atsiuntė sveikinimus net iš Betlėjaus. Visiems reiškiame nuoširdžią padėką už malonų prisiminimą bei padrąsinimo žodį ir linkime sėkmingų bei palaimos kupinų naujų metų.

Ontario Etninės Spaudos Sąjunga gruodžio 26 d. vengrų restorane "Hungarian Chalet" (1255 Bay St.) suruošė savo nariams tradicinius Kalėdų pietus. Dalyvavo apie 40 asmenų. Jų tarpe buvo Ontario vyriausybės ir Toronto miesto atstovai. "T. Žiburiams" atstovavo V. Matulaitis ir kun. Pr. Gaida.

Lilija Zenkevičiūtė-Pacevičienė pakviesta nauja "Atžalyno" vadove ir mokytoja. Oficialiai pareigas perėmė 1982 m. lapkričio 15 d. Pirmas vyresniųjų šokėjų pasirodymas bus sausio 15 d. metiniame "Tauro" klubo baliuje. Repeticijos — įprastu laiku kiekvienai grupei Lietuvių Namuose.

Eilėraštis "Paskutinis laiškas", išspausdintas "TŽ" 1982 m. 51 nr., yra parašytas V. Palaimos. Jos pavardė praleista per neapsižiūrėjimą.

E. Tamulionienės padėkoje, išspausdintoje "TŽ" 1982 m. 51 nr., turėjo būti sakinys "... draugams J. Žiliui ir p.p. Venclovams iš Wawos, Ont." (ne Otavos). Šiuo atitaisome klaidą.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

DLK VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA Melburne, Australijoje, skelbia vajų: "KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS!" Piršlys Vytenis padės Jums surasti pageidaujamą lietuvių kilmės asmenį net ir kituose žemynuose. Todėl kas jieško gyvenimo draugės ar draugo, terašo Vyteniui, pridėdami trumpą savo biografiją, pageidavimus, slapyvardį ir adresą. Laiškus rašykite lietuviškai arba kita kalba. Išlaidoms padengti pridėkite pusę vienos dienos uždarbio auką vieneriems metams laiko. Adresas: Vytenis, P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Victoria, Australia.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto darbus — lauko ir vidaus dažymus, medžio ir t.t. Taip pat valau grindų kilimus ir sofas kambariuose su specialia valymo mašina už prieinamą kainą. Darbas garantuotas. Skambinti po 7 v.v. tel. 532-3410 Toronto, J. Baliūnas.

MONTREAL QUE

Mirus a. a. Jurgiui Knystautui, giminės, artimieji draugai ir pažįstami savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fondui: inž. Rejean Labrie — $100; po $50 — M. P. Paidoussis, dr. R. J. Slobodrian; po $25 — Ališauskų šeima, H. P. Bernotai; po $20 — V. Kačergius, M. R. Jurkai; N. J. Kibirkščiai, M. J. Adomaičiai, O. Vilėniškienė; po $10 — T. Stankūnaitė, A. Morkūnienė, S. V. Piečaičiai, P. Lelis, M. J. Kandizauskai, G. Kudžmienė, A. Kudžma, M. A. Joneliai, B. Staškevičius, E. R. Verbylos; $5 — L. Staškevičius. **KLF**

"The Gazette" 1982.XII.9 namų sekcijoje ištisą puslapį paskyrė Dalios Gruodienės menui, t.y. jos pieštoms pagalvėlėms. Skyriaus redaktorė Anabelle King aplankė menininkę jos bute bei studijoje ir išspausdino net keturias dideles nuotraukas. Savo rašinyje redaktorė gražiai įvertino D. Gruodienės pritaikomąjį meną. Ji pažymi, kad D. Gruodienė yra baigusi Ontario meno kolegiją ir dabar siekianti magistrės laipsnio Concordia universitete. Ji esanti dviejų vaikų motina ir yogos mokytoja. Yoga turinti įtakos ir į jos meną. Jos pieštų pagalvėlių kaina — nuo $35 iki $60. **K.**

Šv. Kazimiero parapijoje. — Parapijos automobiliui pirkti aukojo po $50: M. Milienė, J. Gabrusevičienė; po $100: L. Šimonėlis, O. Juknelienė, O. Čečkauskienė, J. Svotelis, J. Dalmotas, A. Vapsvienė, A. Rusellis, M. Trečiokienė, M. Kringelis, O. Žilinskaitė, K. Rašytinis, P. Šukys, A. K. Mikėnai, Br. Bunys, V. Lietuvininkas, V. Lukauskas. — Šv. Onos Dr-jos pietūs 1982 m. gruodžio 5 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Atsilankė 300 dalyvių. Pietų metu grojo A. Rusellio orkestras. Pietums vadovavo ir juos paruošė Dr-jos pirm. E. Kurylienė su padėjėjom. Šv. Onos Dr-ja "T. Žiburiams" paskyrė $25. — 1982 m. gruodžio 11 d., 5 v.p.p., buvo paminėtos Broniaus Šalčiūno mirties metinės. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. St. Šileika. Solo "Ave Maria" ir kitas giesmes giedojo J. Skėrys. Svetainėje buvo suruoštos vaišės. Dalyvavo daug velionies draugų bei giminių. Marija Šalčiūnienė tarė nuoširdų padėkos žodį atsilankiusiems. **Sk.**

Metinis Aušros Vartų parapijos susirinkimas įvyko gruodžio 12 d. parapijos salėje. Jis buvo pradėtas kun. J. Kubiliaus, SJ, malda. Į prezidiumą pakviesti parapijos k-to nariai — V. Piečaitis, V. Barauskas, A. Čepulis, A. Jonelis. Susirinkimui pirmininkavo dr. P. Lukoševičius, sekretoriavo V. Piečaitis.

Iš parapijos veiklos buvo pateikti trys pranešimai: klebono kun. J. Kubiliaus, parapijos k-to pirmininko A. Čepulio ir iždininko V. Piečaičio. Tiek klebonas, tiek ir A. Čepulis savo pranešimuose padarė veiklos apyskaitą — kas padaryta per metus laiko ir kas dar neatlikta. Nupirktos mašinos sniegui valyti ir žolei pjauti, įsigytos A. Jonelio rūpesčiu naujos užuolaidos scenoje. Jų išlaidoms padengti yra prašomos visos organizacijos, kurios naudojasi sale, prisidėti savo auka. KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus v-ba pirmoji atskubėjo su savo $100 auka. Taip pat jau pataisytas šventovės stogas. Ateityje norima dažyti visą šventovę. Taip pat bus rūpinamasi naujų aliuminio langų įdėjimu ir t.t.

Iš iždininko pranešimo sužinojome, kad parapija šiemet turėjo pajamų $63.608,35, išlaidų — $43.661,21. Turima skola yra $14.000. Didžiausios pajamos yra rinkliavos, aukos ir parengimai. Daugiausia išleista šventovės apšildymui ir įvairiems remontams.

Pasisakymuose buvo pasiūlymų dėl gausesnio žmonių lankymosi 10 v. Mišiose ir bendro giedojimo šv. Mišių metu. Taip pat susirinkimo metu dr. P. Lukoševičiaus pasiūlymu buvo priimta, kad kunigams būtų apmokamos atostogos iš parapijos pinigų.

Kadangi šiame susirinkime dalyvavo labai mažai žmonių nebuvo galima išrinkti dviejų naujų narių į komitetą. Paprašyti tie patys sutiko pasilikti dar vieneriems metams, būtent, V. Piečaitis ir V. Barauskas. Taip pat klebono kun. J. Kubiliaus pasiūlymu buvo išrinkta taryba, kuri rūpintųsi religiniais parapijiečių reikalais. Į tarybą įėjo: E. Krasowski, Juozas Lukoševičius, A. Blauzdžiūnas, P. Styra, J. Adomaitis. Taip pat į šią tarybą įeina seselių ir katalikiškų organizacijų, kaip KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus, Gyvojo Rožinio ir Šv. Onos Dr-jos atstovės.

Susirinkimas baigtas giesme "Marija, Marija". Visi buvo pavaišinti k-to narės p. Girdžiuvienės paruošta kava ir pyragais.

Su pasisekimu praėjo AV parapijos choro ir mergaičių choro "Pavasaris" ruoštas kalėdinis balius. Jungtinis choras buvo labai gerai pasiruošęs ir nevienas "Pavasario" dainininkė pasirodė su solo dainomis. Savo mielam vadovui A. Stankevičiui choristai įteikė bendrą visų dovaną — tautinę juostą, kurią audė Danutė Staškevičienė. Baliaus metu buvo pardavinėjama jų kalėdinių giesmių plokštelė! **N.B.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos

	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 – 3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	6.00 – 8.00
Penktadieniais	12.00 – 6.00	12.00 – 6.00
Sekmadieniais	10.00 – 12.30	——

Certifikatai min. $1,000.00
1 metų 11%
Terminuoti indėliai:
1 metų 10.5%
60 – 364 d. 10.25%
30 – 59 d. 10%
Taupomosios sąskaitos:
Specialios 10%
Su draudimu 9.5%

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

PARDUODAMI moteriški tautiniai drabužiai (atvežti iš Lietuvos). Skambinti tel. 663-6726 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronte.